

Átus

Inin kagta awahkiska gapit amekene Lúkas. Ig wew muwwapu gihapti Uhokri giwatni amekene Pol.

Inin gikagtan akki wotwiy ku samah Jesus gihiyegapu kibihwa muwwapu amadga wayk payebitak gikakkis gihiyegapu ku pariye judeyenepwi payebitak gikakkis gihiyegapu ku pariye kane judeyenepwima.

In akki wotwiy ku pariye kabayka Uhokri Gitip keh gipitimpikis gihiyegapu awenketeke ku samah Kiyapwiye Jesus iwepka ta inugikut.

In akki wotwiy ku samah amekene Pedru gikak amekene Pol igkis ekkenes Uhokri ginetni muwwapu.

Jesus Hiyapkiswa Ta Gitkis Giwatnipwi

Mt 28.16; Mk 16.14; Lk 24.36; Jo 20.19

¹ Kiyapwiye Teófilu, nah Lúkas awahkis inin kagta pimin. Amakohnokwa nah awahkis pahakwa kagta pimin akiw. Amadga inere pitatye kagta nah kuwis akki pit madikte Kiyapwiye Jesus gikehntnen madikte ginetni ku samah ig aynete amadga inin ² juktah ku aysaw ig iwepka ta inugikut. Nah kuwis akki pit ku samah apit giwepni ig iké gannipwi ta giwakuiktis giwatnipwi gikanyanpu. Ig ayge ikene gihiyakemnikis akak Uhokri Gitip gannu ay gipit. Pisenwa ig iwepka inugikut.

³ Kuwis nah akki pit inakni madikte. Minikwak ku aysaw ig Kiyapwiye Jesus ay amadga inin,

ig miyap, ig kannikaw akiw. Ayteke ig hiyap-kiswa ta gitkis giwatnipwi kibereput. Apim ini ig ekkene kaayhsima gannu gitkis kahadbe igkis hiyak kabayhtiwa ku ig inyerwa ipeg akiw. Ig hiyapkwisa ta gitkis adahan pahapwi kayg akak abusku. Akakwa giwtyakkis igkis hiyapri. Apim ini ig kinetihwene gitkis gimin Uhokri gikumatukan.

⁴ Igkis pahadgupu ayge, ig Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis:

—Ka yi pes aytekihan apititak paytwempu Jerusalém. Kuwis nah akki yit ku pariye Wigwiy gikaksan ta yit. Wahapnabay in kahayak yit.

⁵ Minikwak ku aysaw amekene João Batista kaywa hiyeg, ig kawihkis un ta gipititkis. Henneme hawkuwanek igyerwa Uhokri Gitip kawihkiska ta yipititnek. Hennebaki ig kaywepyinek.

Jesus Iwepka Ta Inugikut

Mk 16.19; Lk 24.50

⁶ Ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus pahadguhwa gikakkis gikannuhnipwi akiw. Ayge apim ini igkis ayapri:

—Kiyapwiye, kuri nerras hiyeg ku pariye romayenepwi igkis kumaduka uhiyegapuwiy awaku ku samah igkis matekepwi. Mmah kurinewa pis keh wixwiywa wixwiy hiyeg judeyenepwi kumaduka uhiyegapuwiy ku apim inin akiw?

⁷ Igme kaytwa giwnkis:

—Yis ka hiyá yisma hiyak akak ini. Wigwiy kuwis ahegbete madikte hawkri akak gidatni. Henneme yis ka hiyá yisma hiyak nikak. ⁸ Ka sam. Aysawnemenek yis darih Uhokri gannu ta

yipititnek apim ini ku aysaw ig Uhokri Gitip kaw-ihyi. Ayge nikwe yis humaw inetitkekne ndahan ta gitkis hiyeg muwwapu. Yis humaw inetitkekne ndahan ay apit inere paytwempu Jerusalém, ay apitiw inin waxri Judeyamnaw, ayhté apitiw ini waxri piyawekbetape Samariyamnaw, pisenwa muwwapu amadga wayk he danuhe amaksemni paytwempu.

⁹ Ayteke pisenwa inakni gawnhan, ig Kiyapwiye Jesus iwepka ta inugikute giwtrikneswa gikan-nuhnipwi. Ayteke ig uguhe abet pahá ukuhne.

¹⁰ Igkisme gikannuhnipwi ipegbet ta gimkat ku samah giwepni. Pahaye adahan piyana hiyeg ahj kahayak tabirwak giharaptakkis. Igkis kasim-sapu akak simis seyne.

¹¹ Igkis awna ta gitkis gikannuhnipwi:

—Kiyapwiyegeben, mmah yis msakwa ipegbet ta inut? Ig Kiyapwiye Jesus iwepka yibetitak ta inugikut henneme ig diyuh akiwnek. Ku samah yis hiyá gitepkemni hawwata yis hiyá gaytni akiwnek.

Hennawatbaki igkis awna.

Jesus Gikannuhnipwi Wahá Uhokri Gitip Gaytni

¹² Igkis gikannuhnipwi ayge apit ini waxri imuhgipitnene kewye Olipegpit. In Jerusalém awetpu. Ayabri ahin ik adahan pohowku sah (500) iwanti. Igkis hiyapni henne ku samah Kiyapwiye Jesus iwepka kuwis, igkis tipik diyuh ta apitit paytwempu Jerusalém.

¹³ Igkis danuh atere, igkis wagehe ta agikut pahá payt apahnap inuteknen. Ini giwskekrikis kiyapwiye Pedru gikakkis kiyapwiye João,

amekene Tiyagumni, kiyapwiye André, kiyapwiye Filip, kiyapwiye Tomé, kiyapwiye Bartolomew, kiyapwiye Matews, kiyapwiye Tiyagu ku pariye amekene Alfew gikamkayh, kiyapwiye Simawh Zeloti, kiyapwiye Judas ku pariye kiyapwiye Tiyagu gisamwi.

¹⁴ Ayge agiku ini xam igkis msakwa piriyepekwenen takunipti. Kiyapwiye Jesus ginag kiyapuno Mahi hawwata eg piriyepekawno ayge payak gikakkis gisamwipwi gukakkis gikannuhnipwi tinogben. Egkis madikte ayge pahatwowa guhiyakemnikis.

Gikannuhnipwi Kaniy Pahapwi Gidukwantak Judas Iskariyotis

¹⁵ Mpiyasa aynessa hawkri, egkis gikannuhnipwi pahadguhwe atere ku samah guhumpawnikis. Egkis pukuhka danuh adahan madikawku madikwa gukebyikis akak piyana madikwa gawnakis (120). Ayge nikwe ig kiyapwiye Pedru kannikaw gubetkis adahan ikene guhiyakemnikis. Ig awna:

¹⁶ —Nukebyupwi, minikwak Uhokri Gitip kawih amekene Davi adahan ig kinetihwa amin ku pariye nemnikumpiye. Inakni ginetni tamak ay amadga kagta. Ku pariye Uhokri gakkan amawka ku hennewa in humaw. Ig amekene Davi kinetihwa gimin Judas Iskariyotismín. Metakwa inakni ginetni kahayak mmanawa ig Judas Iskariyotismín waxe igkis hiyeg ku pariye kamaxwiyes Kiyapwiye Jesus. ¹⁷ Ig Judas Iskariyotismín ig waytak usuh giwatnipwi mmanawa ig kaniyka gapit Kiyapwiye Jesus

adahan ig keh gannipwi payak ukakhu. ¹⁸ Ig isime pahá waxri akak gitiwnipye ku samah ig kamaykise Kiyapwiye Jesus. Ayteke ig umehwe ayge apit ini waxri. Apim ini ig tuguhe mabuwe. Bewpi gitun. Madikte gayh pese gipititak. ¹⁹ Ayteke madikte hiyeg jerusalémyenepwi timé gak ku samah ig keh henne. Inneki keh igkis kaywa ini waxri “Aseldama”, inakni wownaprikwiy “Waxri Migatapta”. ²⁰ Hennewa in danuh ku samah Uhokri ekke ta git amekene Davi minikwak. Mmanawa minikwak ig amekene Davi tameke inakni amadga ini kagta kewye “Salmus”. Inakni yuwit awna:

“Amawka gipin msakwa barewagik. Amawka yuma hiyeg msakwa ayge.”

Henneme in gikagtan hawwata awna:

“Amawka ku pahapwiwa akiw kannikaw giwenyan adahan kannipwi gidukwantak.”

²¹ Inneki keh nah ikene yihiyakemni ku apim inin adahan wixwiy kaniy pahapwiwa akiw gidukwantak Judas Iskariyotismín adahan ig keh Uhokri gannipwi payak ukakhu. Uyay kaniy pahapwi ku pariye kuwis wew ukakwiy apanenekwa ku samah Kiyapwiye Jesus aynete ukakwiy. ²² Uyay kaniy pahapwi ku pariye ay ukakwiy awenketeke ku aysaw ig Kiyapwiye Jesus kaywepka gapit amekene João Batistamni, he ku aysaw ig iwepka ta inugikut. Uyay kaniypig adahan ig ekkene gimin Kiyapwiye Jesus gikankewni payak ukakwiy.

²³ Ig Kiyapwiye Jesus gikannuhnipwi igkis timapni inakni kiyapwiye Pedru giwn henne, igkis ihe giwn. Igkis kaniye piyana gikebyikis

awaykemni gibetitakkiswa. Pahapwi giw José Barsabás, ig giw hawwata Justu. Pahapwime giw Matiyas.

²⁴ Ayteke pisenwa igkis piriyepekaw adahan ipegepye ku pariye Uhokri gikanyan adahan Judas Iskariyotismín giwenyan. Iggkis awna:

—Kiyapwiye, piski hiyekne hiyeg giyaknikis. Uyá akki ta wothu ku pariye pis kaniy gaytakkis nerras piyananene gikebyikis. ²⁵ Uyá akki ta wothu ku pariye pis kaniy adahan ig kehne pannipwi. Uyá akki ta wothu ku pariye pis muwaka kannikaw giwenyan piwatni Judas Iskariyotismín. Mmanawa ig Judas Iskariyotismín kuwis pese ariw giwetri ku samah ig piwatni kahadbe ig tipik ta arimkat ku pariye iwetrit kawihnene gidahan.

²⁶ Pisenwa gipigyepkawnikis igkis arehwe nikwe akak tip adahan igkis hiyá ku pariye kabunuganen ig darihiye Judas Iskariyotismín giwetri. Nikwe ig Matiyas kabunuga. Ig darihe ini iwetrit adahan ig keh Uhokri gannipwi payak gikakkis Kiyapwiye Jesus giwatnipwi.

2

Uhokri Gitip Kawih Gikannuhnipwi

Át 4.31, 8.15, 10.44, 19.2

¹ Ayteke ariwntেকে ini, ahawkanaprik danuh adahan hiyeg judeyenepwi keh ini fet arimketpiye ntewnehkerpye paka kewye “Pentekostis”. Ayge Kiyapwiye Jesus gikannuhnipwi igkis pahadguhwe arimkat pahayruknene iwetrit.

² Pahaye adahan kimankarad muhuk ayta inugiktak kewa maygbe akak madikte ahawna. In parak ta paytrikut ku kiney igkis batebdebdih-piye.

³ Ayge igkis hiyá akadwey kewa tiketbe. In bat mpuse gipuhekutkis.

⁴ Ayge amun ini ig Uhokri Gitip kawihapeprikis madikte. Igkis kapusa awna agiku kaayhsima nawenéwa yuwit ku samah ig Uhokri Gitip íkí giwnkis gitkis.

Jesus Gikannuhnipwi Awna Agiku Nawenéwa Yuwit

⁵ Apim ini ayge Jerusalém kaayhsima hiyeg ku pariye judeyenepwi ku pariye kiyathanepwi Uhokri. Igkis danuhpenes atere ayta aytontihan apititak madikte nawenéwa paytwempu.

⁶ Igkis timapni inakni kimanka henne, igkis atere pahadguhwa kabubuk ganwakis Kiyapwiye Jesus gikannuhnipwi. Igkis ka pukuhpín ku samah igkis madikte pahapwihwat timepnekwiye gikannuhnipwi awna mpuse giwnaprikkis.

⁷ Ayge nikwe igkis wakaymnibdi kaayhsima. Igkis barukiswa. Igkis awna:

—Mmahki? Nerras hiyeg ku pariye awnenes madikte igkis galiléyenepwi. Igkis ka kannuh awna wownaprikwi. ⁸ Mmah nikwe wixwiy pahapwihwat timepnekwiye igkis awna wownaprikwi? ⁹ Wixwiy ay aytontihan nawenépwí paytwempu. Waytakwiy Pártiyatekne, Médiyatekne, Elohtekne. Waytakwiyme hiyeg aytontak Mesopotâmiyamnaw, hiyeg aytontak Judeyamnaw, hiyeg aytontak Kapadósiyamnaw,

hiyeg aytontak Pontomnaw, hiyeg aytontak Ásiyamnaw, ¹⁰ hiyeg aytontak Firíjiyamnaw, hiyeg aytontak Panfiliyamnaw, hiyeg aytontak Ejitumnaw, hiyeg aytontak Líbyamnaw kennesa Sirenemnaw. Hawwata hiyeg ku pariye romayenepwi ay ku pariye danuhpenepwi atan. ¹¹ Wixwiyme waytakwiw hiyeg ku pariye waypuka judeyenepwi akak hiyeg ku pariye wageswa judeyenepwi. Waytakwiyme hiyeg kireteyenepwi akak hiyeg arábyenepwi. Mmah nikwe wixwiw timepnekwiye nerras hiyeg awnenes mpuse wownaprikwiw igkis kibeyhenes Uhokri gannu?

¹² Igkis madikte wakaymnibdi. Igkis ka pukuh-pin ku samah in. Igkis awnebdí pawtak. Giwnkis: —Pariyeki inin?

¹³ Ignahme gaytakkis hiyeg ayge igkis hiyapni henne, igkis hiyaraptih Kiyapwiye Jesus gikan-nuhnipwi. Igkis awna: —Igis urukya akak win.

Pedru Ekkene Uhokri Ginetni Gitkis Hiyeg

¹⁴ Ayteke ig kiyapwiye Pedru tabir gapitki-gawkis payak gikakkis nerras Jesus giwatnipwi madikawkunene gikebyikis gikak pahapwi gawnakis (11). Ig kapusa awna ta gitkis madikte hiyeg ayge akak madikte gawaygyi. Giwn:

—Nukebyupwi judeyenepwi, yis jerusalémyenepwi. Atabiswanabay nuthu. Nah arakamnihten ta yit ku pariye danuh ku apim inin. ¹⁵ Yaytak yis ikiy ku usuh urukya. Kawa. Usuh ka urukyawatma. Kote danuhte ahawkanaprik adahan wis higap win. Kamuw

inutad. ¹⁶ Ku pariye danuh ku apim inin ig Uhokri gawnepe amekene Joel, ig kinetihwa ninin minikwak. Giwn:

¹⁷ “Kiyapwiye Uhokri awna: ‘Amaksemni hawkrinek nah kawihkis ntiphu ta yipititnek. Ig kawih hiyeg madikte. Apim ini yikamkayupwi awnanek yuwit ku pariye pes giwntak Uhokri. Yikamkayupwi awaykemni payebitak gukakkis yikamkayupwi tinogben. Ku pariye takwapye ignes hiyá giwtyakkispeynen. Ku pariye kiyapwiyegeben ignes hawwata igkis karisun. ¹⁸ Apim ini nah Uhokri kawihkis ntiphu ta gipititkis nuhiyegapu awaykemni payebitak gukakkis nuhiyegapu tinogben. Egkis madehkis awnanos yuwit ku pariye pes giwntak Uhokri. ¹⁹ Apim ini nah akki ta yit annutnek ayhté inugik, ayhté amadga wayk, adahan arekhetni yit ku amaksemni hawkri kuwis danuh. Apim ini yis hiyanek migat. Yis hiyá tiket. Yis hiyá sariyan mtibnene. ²⁰ Apim ini kamuw tigehe. Kayg wageswe duruweh ke migatbe. Ayteke ini hawkri ku pariye apitmin madikte hawkri amadga inin in danuh. Abet ini hawkri Kiyapwiye ayta adahan pisenwapye akak inin hawkri. ²¹ Apim ini amaksemni hawkri madikte hiyeg ku pariye amnihswene ta git Kiyapwiye Uhokri ignes amnihkanek.’ ”

Inakni Uhokri giwn ku pariye gannasan ta git amekene Joel. ²² Nukebyupwi judeyenepwi, atay-biswanabay numkat. Metakwa inakni giwn kapuse kahayak. Kuwis ig Uhokri keh kaayhsima annut ay yiwtrik gipitimpi Kiyapwiye Jesus

nazaréyene. Ig keh kibeyne annut ku pariye hiyeg amadgaya inin ka hiyá nikehka. Ig keh annut ku pariye keh hiyeg wakaymni ku pariye arekhetni gidatni. Akak ini annut ig Uhokri akki wotwiw huwewe ku ig ay gikak Kiyapwiye Jesus. Yis hiyakni kabayhtiwa. ²³ Henneme yis ka aminama niw. Minikwak ig Uhokri ayipa hiyak ku pariye yis keh gikaknek. Ayge nikwe ig ikepri ta yiwakuit ku samah ayipa ig ikiswanaw gidahan. Yisme umahkiswig. Yis daddahkiswig ta gitkis hiyeg ku pariye kane hiyak Uhokri gikumadukan. ²⁴ Henneme kibeyne, ig Uhokri kannikasepri akiw ariw gimiremni. Mmanawa ig ka hiyá igma msakwa akak miyaka. ²⁵ Minikwak amekene Davi awna inakni henne gimin Kiyapwiye Jesus. Ig awna:

“Kiyapwiye ay nukakhu apanenekwa. Ig kennesa ay numunhu niyewka. ²⁶ Inneki keh nuyakni bateke. Mataytak nah awna batekkanenwa. Ku nah miyá, ka sam. Nah ipeg ta gipitit Uhokri ku ig kannikasan akiw. Nah awna: ²⁷ ‘Pis ka ikis nanmapuh ayhté miyarapye giwetrikis. Pis ka isaksan nah pikamkayh barewpitye adahan nupithu madipwip. ²⁸ Mmanawa pis keh nah aymuhwa adahan apanenekwa. Kuwewanek pis keh nah batek nnaktin awaku ku samah nah ay pimun akiw.’ ”

Hennewatbaki ig amekene Davi awna. ²⁹ Nukebyupwi, in kahayak huwewe wotwiw ku ig ukiparawiy amekene Davi ka awna inakni giminma. Ayipa ig miyap. Ig apuhpika. Gipit madipwip. Ku apim inin gimew adukwenewa ay umunwiw. ³⁰ Giminme gihiwhi Kiyapwiye Jesus

ig awna inakni giwn mmanawa ig amekene Davi iggi Uhokri gawnepe adahan ekkene ku pariye nemnikumpiye. Minikwak ku samah ig aynete amadga inin ig Uhokri awna git:

“Davi, pahapwi gaytakkis pihwhipwi kanikawnek adahan ig kumadukene hiyeg piwenyan. Nah ikakse pit inakni ku apim inin. Nah ka uniyehiti ini nuhiyakemni.”

³¹ Ner amekene Davi gihiwhi iggi Cristo ig Uhokri gikanyan adahan ukumaduketniwi. Ig amekene Davi hiyapni henne ku pariye nemnikumpiye, ig awna inakni yuwit gimin Cristo gikankewni. Inneki keh ig awna ku Uhokri ka ikis Cristo ganmap ayhté miyarapye giwetriki. Inneki keh ig awna ku gipit ka madipwip. ³² Kibeyne, metakwa inakni giwn humaw wotwi. Ig Uhokri kanikase Kiyapwiye Jesus ariw gimiremni. Akakwa wowtyak usuh hiyapri ig wewparihte ariwntak gikankawni. Kuri usuh ekkene ini gikankawni ta yit. ³³ Kuwis ig iwepka tahhan inugikut adahan ig msakwa ayge gihumwa Uhokri amun ini iwetrit ku pariye kanenikiythanisima kihehaptak. Ayge ig Wigwiy iké Gitip ta giwakuit Kiyapwiye Jesus ku samah gikaksan git minikwak. Igme kawihkise Gitip ta upitithu ku apim inin. Inineki ku pariye yihiypan. Inineki ku pariye yitimpan. ³⁴ Ig amekene Davi gipit kote iwapkate inugikut henneme minikwak ig awna:

“Ukiparawiy Uhokri awna ta git nukipara Cristo. Giwn: ‘Batnaba ay nuhumwa kihehaptak amun inin iwetrit ku pariye kiyatye ³⁵ ku samah nah sibuhkisnete pipetunyapu pit.’ ”

³⁶ Nukebyupwi judeyenepwi, ku apim inin nah

ikene yinetni marihwa yis hiyakni kabayhtiwa ku ig Kiyapwiye Jesus, ner Kiyapwiye Jesus ku pariye yidaddahkisni, ignewa Ukiparawiy. Ignewa Uhokri gikanyan adahan ukumaduketni-wiy.

Hennewatbaki ig kiyapwiye Pedru awna.

Mpana Mil Gikebyikis Ihepye Pedru Giwn

³⁷ Igkis hiyeg timapni henne, igkis kayah gitarakankis, igkis awna ta gitkis kiyapwiye Pedru. Giwnkis:

—Nukebyupwi, mmah usuh keh kuri?

³⁸ Igme kiyapwiye Pedru kaytwa giwnkis:

—Wagesnabay yihyakemni ariw yitaraksan. Kewpinabay pahapwihwat ta ahakwat un giwaprik Kiyapwiye Jesus Cristo adahan yis amepene inin ku Uhokri bayahminay ariw yitaraksan. Ayge nikwe ig ikí Gitip ta yipititnek. ³⁹ Mmanawa kuwis ig ikakse Gitip ta wotwiy. Inakni gikaksan kawih yidahan. In kawih gidahankis yikamkayupwi. Juktah in kawih gidahankis hiyeg optirewnepwi. Mmanawa ig ikakse Gitip ta gitkis madikte ku pariye ihepye gihumketni ta gimkanit.

⁴⁰ Ayteke ig Kiyapwiye Pedru awna kaayhsima yuwit akiw. Ig ikene nerras hiyeg gihyakemnikis. Giwn:

—Ka ba yi msakwa kema gaytakkisma nerras ku pariye gitukepten Kiyapwiye Jesus. Wiwhwepnabay giwkis adahan yis isamtaw.

⁴¹ Igkis timapni henne, kaayhsima gaytakkis ihe giwn. Ayteke nikwe igkis kewpi. Apim ini hawkri mpana mil (3.000) gikebyikis hiyeg wageswepyes Kiyapwiye Jesus gihiyegapu.

Jesus Gihiyegapu Amnihak Pawtak

Át 4.32

⁴² AYTEKE mpuse hawkri igkis tipikneses kan-nuhwene ta gitkis Kiyapwiye Jesus giwatnipwi. Igkis darihweknes pawtak takunipti. Igkis axnes payebitak adahan igkis amniheknes pawtak adahan igkis kiyenes ku samah Kiyapwiye Jesus umahkiswe udahanwiw. Igkis piriyepekwnes payebitak.

⁴³ Igkis madikte wakaymnibdi ayge. Ig Kiyapwiye Jesus giwatnipwi igkis keh kaayhsima anut ku pariye keh hiyeg wakaymni ku pariye arekhetni Uhokri gidatni.

⁴⁴ Madikte nerras kamaxwenepwi ta gipitit Kiyapwiye Jesus igkis pahatwowa gihiyakemnikis. Gewkanbetkis gidahanyekwiyes.

⁴⁵ Igkis piyuke gewkanbetkis. Igkis piyuke giwasrakis. Pisenwa igkis ibekhe akakurapig ku pariye gapiykan gipurwkwis madikte hiyeg pahapwihbdak. Igkis ikepni ku samah igkis gimawkankis.

⁴⁶ Mpuse hawkri igkis lammisya ay agiku ini leglis kewye Uhokri Gopin. Igkis ax payebitak gipinekukis adahan igkis kiyenes ku samah Kiyapwiye Jesus umahkiswe udahanwiw. Igkis ax kabubuk akak madikte batekka akak madikte tuwatka.

⁴⁷ Igkis kibeyhenes Uhokri takunipti. Ignesme madikte hiyeg ku pariye msekwenepwi ayge igkis kiyatigkis. Mpuse hawkri Uhokri kibihene gihiyegapu nawenépwi akiw ku pariye wages gihiyakemnikis akiw.

3

Pedru Makniwa Pahapwi Awayg Dathupye

¹ Apim ini hawkri, daraka kamuw, ig kiyapwiye Pedru gikak kiyapwiye João igkis atere arimkat ini leglis kewye Uhokri Gipin adahan igkis piriyepekewnes ku samah gihumpawnikis.

² Ayge pahapwi awayg dathupye. Ig dathupye ku samah ig amadgate wayk. Mpuse hawkri ig waxepka anumekut pahayku lappot ayhté Uhokri Gipinwa. In lappot kewye “Lappot Barewye”. Ayge ig amnihswene gitkis hiyeg ku pariye parekwiyes Uhokri Gipinekut. Ig makehpene gikakura gitkis.

³ Ig kiyapwiye Pedru gikak kiyapwiye João igkis danuh atere Uhokri Gipinwat. Igme ner awayg dathupye ig hiyapni henne, ig awna gitkis:

—Uyá amnihun.

⁴ Igkisme kiyapwiye Pedru ipeg ta gimkat. Ayteke ig kiyapwiye Pedru awna ta git:

—Ipeg ta womkat.

⁵ Igme ipeg ta gimkatkis. Ig gipewkan igkis ikenes karukri gitkam.

⁶ Igme kiyapwiye Pedru awna:

—Nah yuma nukakurasima, henneme nah amnihpi ku samah nah hiyá asamanak. Nah awna pit giwaprik Kiyapwiye Jesus Cristo nazaréyene pis kannikaw kuri pis wew.

⁷ Ayteke ig kiyapwiye Pedru sumuhe giwaku kihaprik, ig kannikasepri. Aynewa ig awayg gikugku akak gikisut isahpu.

⁸ Ig awayg hiyapni henne, ig kannikew kibentenwa. Ig tabira. Ig wew. Ayteke ig pareke

ta agikut Uhokri Gipin gihaptikis. Ig waywe, ig padakwa, ig kabayha Uhokri.

⁹ Madikte hiyeg ayge igkis hiyapri ku samah ig wew. Igkis timapri ku samah ig kabayha Uhokri.

¹⁰ Ayge nikwe igkis murotpi git, igkis hiyakni ku ner awayg ignewa betnene anumeku lap-pot ayge Uhokri Gipin amnihswenene arit hiyeg. Igkis hiyapni henne, igkis wakaymnibdi gidahan kaayhsima ku samah ig makniw.

Pedru Ekkene Uhokri Ginetni Agiku Uhokri Gipin

¹¹ Ayteke nikwe igkis sigisbet ta iwasapri atere amun ini iwetrit ayaranwa payt ku pariye kewye amekene Salomawh giwetri. Ayge ner awayg makniwtinene ig ugisrikis pebkak gikak kiyap-wiye Pedru gikak kiyapwiye João. Igkis hiyeg danuh atere gitkis, igkis wakaymnibdi gidahan ku samah ig makniw kuwis.

¹² Ig kiyapwiye Pedru hiyapni henne, ig awna ta gitkis:

—Nukebyupwi judeyenepwi, mmahki yis wakaymni udahan? Mmahki yis ipegbet ta womkat? Mmah yis yipewkan ku usuhwa keh ner awayg wew wownteknewa akak udahanwa udatni udahanwa wabayhu? Kawa. ¹³ Ignewa Uhokri keh ig wew. Ignewa Uhokri ku pariye amekene Abrawh giwohkiga, ignewa ku pariye amekene Izaki giwohkiga, ignewa ku pariye amekene Jakó giwohkiga, ignewa ku pariye wahawkripwi giwohkigakis, ignewa Uhokri keh ner awayg makniw adahan hiyapkisne yit Kiyapwiye Jesus gikiythani. Ig Kiyapwiye Jesus

iggi Uhokri gikamkayh. Henneme yis ka kiyatig. Yis waxepri ta gipetunat kiyapwiye Pilatus adahan giwmasepten git. Hiyawa ig kiyapwiye Pilatus muwaka isahkiswig, yisme ka muwaka ig isahkiswika. ¹⁴ Ig kibeyne hiyeg waditye hiyeg, henneme yis tukuhpig, yis isahkisase pahapwi umehekeputne giwenyanpiye. ¹⁵ Ayteke yis umahkise nernewa ku pariye keh wixwiy aymuhwa gimun Uhokri adahan apananekwa. Ka sam. Igme Uhokri kannikasepri ariw gimiremni. Akakwa wowtyak usuh hiyapri ig wewparihte ariwntak gikankawni. Kuri usuh ekkene ini gikankawni ta yit. ¹⁶ Ignewa Kiyapwiye Jesus makniwe ner awayg. Igme gikamaxwan gipitit Kiyapwiye Jesus keh ig makniw. Yis hiyak ner awayg. Yis hiyapnig ku samah ig ku apim inin. Ininewa gikamaxwan gipitit Kiyapwiye Jesus ininewa keh ig makniw kabayhtiwa ay yiwtrik. ¹⁷ Kuri nukebyupwi, nah hiyakni ku yis umahkisa Kiyapwiye Jesus awaku ku samah yis ka hiyak ku pariye yikehni apim ini. Ignés ukiparawiy kawmata hiyak ku pariye gikehnikis. ¹⁸ Henneme Uhokri isaksay adahan yis umahkiswig. Uhokri gawnepepu pitatyepwi igkis kinetihwa minikwak ku amawka Cristo hiyá mbeyne. Metakwa ini humaw ku apim inin ku samah ig Uhokri gannasan. ¹⁹ Nikwe wagesnabay yihiyakemni ariw madikte yitaraksan gikak Uhokri kahadbe ig bayahminay ariw ini yitaraksan. Ayge ig wagahkisne yawaygyinek ku samah yis ay gimun. ²⁰ Hawwata akiw aysawnemenek ig awahkis Kiyapwiye Jesus uminwiw akiwnek. Ig Kiyapwiye Jesus ignewa Cristo, ig Uhokri gikanyan adahan

ukumaduketniwiw. ²¹ Kurime ig gidukwenewa ayhté inugik juktah ku aysaw gihawkanaprik danuh adahan ig wadithebdih madikte, ku samah Uhokri gawnepepu kiyatyepwi igkis kuwis akki wotwiw ku samah akapuska hawkri. ²² Kiyemnahabay gimin amekene Moís giwn ku samah ig kinetihwa gimin Kiyapwiye Jesus ta gitkis amekenegben. Giwn:

“Aysawnemenek Kiyapwiye Uhokri awahkisnek pahapwi gawnepe kewa nahbe adahan ig ekkene Uhokri giwn ta yit. Ig waytakwiw ukebyupwiw. Amawka yis iha giwn madikte. ²³ Ku pahapwi ka ihpa giwn, iggi gihawkan pisenwehpikanek. Ig ka msakwa akiw gaytakkis Uhokri gihiyegapu.”

Hennewatbaki ig amekene Moís awna minikwak. ²⁴ Henneki madikte Uhokri gawnepepu pitatyepwi kinetihwa amin ku pariye danuh wotwiw ku apim inin. Ner gawnepe pitatye ig amekene Samwé ig kinetihwene nimin gikakkis madikte gawnepepu buttityepwi igkis kinetihwa niminwata akiw. ²⁵ Wixwiw hiyeg judeyenepwi wixwiw gihiwhikis nerras ku karit Uhokri gawnepepu awna inakni. Wixwiw gihiwhikis nerras amekenegben ku kakak ig Uhokri ahegbete ginetni minikwak. Mmanawa ig Uhokri awna ta git wahawkriwiw amekene Abrawh minikwak. Giwn:

“Pihiwahi utipkis kabaykanek ta gitkis madikte hiyegipiyenepwi amadga wayk.”

²⁶ Ayge nikwe ig Uhokri awahkise gikamkayh Kiyapwiye Jesus uminwiw kit wixwiw hiyeg ku pariye judeyenepwi kahadbe ig utipkis kabayka

ta wotwiy. Inineki kabayka ig wages uhiyakem-niwiy ariw umebyemniwiy.

4

Pedru Gikak João Kamaxwika

¹ Ku samah ig kiyapwiye Pedru gikak kiyapwiye João igkis awnempiye inakni yuwit henne, nerras judeyenepwi gimuwpegakis patiptakigkis atere payak gikak ner apuriwnepwi gikiparakis adahan Uhokri Gipin gikakkis nerras sadusewkis.

² Gitkis sadusewkis hiyeg miyá ignes pisenwe gihawkankis igkis ka kannikaw akiw. Igkis ka batek ku samah kiyapwiye Pedru gikak kiyapwiye João awna ku ik adahan hiyeg kannikaw ariw gimiremnikis mmanawa Kiyapwiye Jesus kuwis kannikaw ariw gimiremni.

³ Igkis danuh atere gitkis, igkis kamaykiswigkis. Ku samah msanpi kuwis, igkis paraksaseprikis agikut parakseket adahan wahepye takuwanek adahan igkis awnene gikakkis.

⁴ Henneme, kibeyne, kaayhsima hiyeg ku pariye timepnepwi inakni kiyapwiye Pedru giwn igkis ihe inakni giwn. Apim ini pohowku mil (5.000) gikebyikis kamaxwepyes ta gipitit Kiyapwiye Jesus.

Pedru Gikak João Ay Gipetunkis Judeyenepwi Gikiparakis

⁵ Hewke akiw nerras judeyenepwi gikiparakis gikakkis giwewkistenkis gikakkis nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan, igkis madikte pahadguhwa atere Jerusalém.

⁶ Ner muwpegpiyene gikiparakis amekene Anás ig ayge gikakkis gikebyupwi. Ayge amekene Kayfás gikak amekene João gikak kiyapwiye Al-ixandre gikakkis nawenépwi gikebyupwi igkis ayge gikak amekene Anás.

⁷ Ayteke nikwe igkis waxase kiyapwiye Pedru gikak kiyapwiye João ta gipetunatkis. Igkisme danuh atere, igkisme ayaprikis:

—Kitak yis utí ini yannu adahan yis kehhe ini ku pariye yikehni ay? Pariyepa íkí yit ini yikumaradukan, akebyi yis hiyeg?

⁸ Igme kiyapwiye Pedru ayge ig gitiphewne Uhokri, ig kaytwa giwnkis:

—Kiyapwiyegeben, yis ukipara, yis uwewkisten, ⁹ mmah yis ayá usuh amin ini kabayka ku pariye usuh keh gidahan ner awayg dathupye? Mmah yis ayá usuh amin ku samah ig makniw?

¹⁰ Usuh akkamnihnite yit kahadbe yis hiyak. Umawkan madikte hiyeg israelyenepwi hiyak. Usuh amnihgi akak gannu Kiyapwiye Jesus Cristo nazaréyene. Ignewa yis daddahkiswig henneme Uhokri kannikasepri ariw gimiremni. Ignewa Kiyapwiye Jesus gannu keh ner awayg makniw, ig tabir ay yiwtrik. ¹¹ Ignewa Kiyapwiye Jesus ke no tipbe ku pariye Uhokri gannasan minikweknene kinetihwa gumin. In awna:

“Hiyeg kehnes pahá payt tiptiye, igkis tukuhe pahow tip. Gipewkankiskam ku eggu tip ka kawihkam. Bawa eg tip eggu pi awaygtenano ariw madikte. Eg humaw adahan payt akoksa.” No tip arakak gidahan Kiyapwiye Jesus. Yis tukuhpig bawa ig pi kabaytenene giwkis madikte hiyeg. ¹² Ignewa Kiyapwiye Jesus keh wixwiy

isamtaw. Yuma nawenéwa ahin ikaka wotwiy amadga hawkri adahan wixwiy danuhne ta git Uhokri.

Judeyenepwi Gikiparakis Mpithepye Pedru Gikak João

¹³ Igkis judeyenepwi gikiparakis igkis hiyapni henne ku samah kiyapwiye Pedru gikak kiyapwiye João igkis kinetihwenes akak madikte gibowkakis, igkis wakaymnibdi gidahankis kaayhsima. Igkis awna:

—Mmahki igkis ka apis ubohriwiy? Igkis ka kannuhyema hiyeg. Igkis hiyeg hennenwatnen yumanene gikiythanikis.

Ayteke igkis murotpi gitkis, igkis awna:

—Oo. Igkis Jesusmin gidahewekten. Inneki keh igkis kinetihwenes akak gibowkakis henne.

¹⁴ Igkis gikiparakis ka hiyá igkisma diyuhkis ginetnikis aynesnima. Mmanawa ner awayg makniwtinene ig tabirnene ay giwtrikkis ayge gi-humwakis kiyapwiye Pedru.

¹⁵ Ayteke nikwe igkis hiyapni henne, igkis pekkiswigkis adahan igkis giwhpetnikis kabaywak kahadbe igkis ahegbetenes ginetnikis pahapo.

¹⁶ Ayge igkis kinetihwenes pawtak, igkis awna:

—Mmah wixwiy keh gikakkis kuri? Madikte hiyeg aynenepwi jerusalémyenepwi ignes kuwis hiyak ku samah igkis keh ini kibeyne annut. Wixwiy ka hiyá wixwiyma awna kaw. ¹⁷ Ka sam. Uyay puwimahgikis adahan igkis ka kinetihwa gimín Jesusmin akiw kahadbe ini ginetnikis ka ibakhaw.

¹⁸ Pisenwa gahegbetankis inakni ginetnikis, igkis watihpigkis ayta parak akiw. Igkisme parak atere, igkisme awna ta gitkis:

—Ka ba yi kinetihwa gimin Jesusmin akiw. Ka yi kannuh hiyeg gimin akiw.

¹⁹ Igme kiyapwiye Pedru gikak kiyapwiye João igkis kaytwa giwnkis:

—Mmah yis yipewkan pi kabayte giwtrik Uhokri adahan usuh pi ihpate yiwn giw Uhokri giwn? Hiyawa yiswa kaniy. ²⁰ Usuh ka hiyá usuhma sabuk ubiyhu adahan ku pariye usuh hiyap Kiyapwiye Jesus keh. Usuh ka hiyá usuhma sabuk ubiyhu adahan ku pariye usuh timap ig awna.

²¹ Igkisme gikiparakis hiyapni henne, igkis puwimehpiwkis akiw. Pisenwa igkis isahkiswigkis. Igkis ka hiyá gisamanakkis adahan igkis bukihnes giwkis mmanawa igkis apis ku nawenétke nerras hiyeg paytwempuyenepwi hahhayruke gikakkis gipatrakis. Mmanawa madikte hiyeg kibeyhenes Uhokri ayge awaku ku samah ner awayg makniw.

²² Mmanawa ig awayg makniwtinene ig mpiya paxkabu madikwa (40) kamukri gaw.

Jesus Gihiyegapu Ayá Gibowkakis Git Uhokri

²³ Ig kiyapwiye Pedru gikak kiyapwiye João pase igkis isahkiska, igkis awna:

—Uyay iwasa ukebyupwi.

Igkis tipik ta gimkatkis Kiyapwiye Jesus gihiyegapu. Igkis danuh atere, igkis akki ta gitkis madikte ku samah nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras giwewkistenkis igkis patimnak gikakkis.

²⁴ Igkisme timapni henne, igkis madikte piriyepekewnekwiye ta git Uhokri akak pahatwowa gihiyakemnikis. Igkis awna:

—Kiyapwiye Uhokri, pis keh en, pis keh waxri, pis keh parawhokwa, pis keh madikte ariknebdi ay amadga inin. ²⁵ Kiyapwiye, minikwak pitip awna gipitak pihiyega wahawkri amekene Davi. Giwn:

“Mmahki madikte hiyeg dagawnebdi git Uhokri? Mmahki igkis siguhpig? Mmahpaki hiyeg gihiyakemnikis waditnepyenen henne?

²⁶ Madikte gikiparakis hiyeg amedgenenepwi inin igkis ahegbet ginetnikis adahan igkis siguhnes Uhokri. Madehkis ikiparat tuguhkis gihiyakemnikis hehpekwiye adahan igkis kapetunsenes Kiyapwiye Uhokri adahan igkis kapetunsenes Cristo, ig ku pariye Uhokri gikanyan adahan ukumaduketniwi.”

²⁷ Pinapnawa, Kiyapwiye. Metakwa inakni piwn humaw ku apim inin. Ig kiyapwiye Erodís gikak kiyapwiye Pônsiyu Pilatus gikakkis ignes hiyeg ku pariye kane judeyenepwima gikakkis ignes hiyeg ku pariye israelyenepwi, igkis madehkis tuguhkis gihiyakemnikis hehpekwiye adahan igkis kapetunsenes Kiyapwiye Jesus ku pariye pikamkayh barewpitye ku pariye pikanyan adahan ukumaduketni. ²⁸ Igkis kehe madikte mbayka gikak Kiyapwiye Jesus ku pariye pis isaksigkis adahan igkis keh. Bawa ayipa minikwak pis akak pidatni akak pihiyakemni pis ayipa ahegbete pinetni adahan ini mbayka danuh ta git. ²⁹ Kiyapwiye, ipeg ku samah nerras puwimah usuh ku apim inin. Uyá amnih íkí

wawaygyi usuh pihiyegapu adahan usuh ekkene piwn akak madikte ubowka. ³⁰ Uyá sarayh piwak adahan pis piyihne kakahrabdapye. Uyá iki pannu ta upitit giwntak pikamkayh barewpitye Kiyapwiye Jesus adahan arekhetni pidatni kahadbe madikte hiyeg wakaymni gidahan.

³¹ Pisenwa inakni gipigyepkawnikis, ini iwetrit ku kiney igkis pahadgupu ayge in segke. Ayge apim ini Uhokri Gitip kawihpigkis. Ariwnteke ini igkis ekkenes Uhokri giwn akak madikte gibowkakis.

Jesus Gihiyegapu Amnihak Pawtak

Át 2.42

³² Apim ini madikte ku pariye kamaxwenepwi gipitit Kiyapwiye Jesus igkis pahatwowa gihiyakemnikis. Yuma pahapwinama gaytakkis mpihpak amin akiw. Igkis pasumpak madikte pawtak.

³³ Ig Kiyapwiye Jesus giwatnipwi igkis kineti-hwenes akak kaayhsima gannukis gimin Kiyapwiye Jesus gikankawni. Uhokri gabay ayge gikakkis madikte.

³⁴ Yuma hiyeg ayge muwekne git ariknawnama. Madikte hiyeg ku pariye kadahanyepwi giwas-rakis igkis piyukwin. Madikte ku pariye kadahanyepwi payt igkis piyukwin. Ayteke igkis ewk akakurapig ku pariye gapiykankis.

³⁵ Igkis ikepni ta giwakuikis Kiyapwiye Jesus giwatnipwi. Igkisme giwatnipwi igkis ibakhase no karukri gipuriwkis madikte Jesus gihiyegapu pahapwihbdak, igkis amnihgikis ku samah ignes gimawkankis.

Barnabé Piyuk Giwasra

³⁶ Ayge pahapwi awayg. Ig amekene Levi gihiwhi. Ig ariwntak waxri Xipremnaw. Giw José. Igekisme Kiyapwiye Jesus giwatnipwi sarayh giben Barnabé. Inakni wownaprikwiy “Wawayghetniwiy”.

³⁷ Apim ini ig kiyapwiye Barnabé piyuke giwasra. Ayteke ig ewk akakurapig ku pariye gapiykan. Ig ikepni giwakuikis Kiyapwiye Jesus giwatnipwi.

5

Ananíyas Wasayme Adahan Gikakura

¹ Henneme nawenéwa awayg ayge akiw gukak gihayo. Giw Ananíyas. Egme gihayo guw Safira. Apim ini ig amekene Ananíyas ig hawwata piyuk giwasra adahan egkis amnih Jesus gihiyegapu akak akakurapig ku pariye gapiykankis.

² Ayteke ig awna gut gihayo:

—Uyay darih abusku uwasra akakurapig udahanwa. Henneme wis ka akkin gitkis kiyapwiye Jesus giwatnipwi. Wis ikí gitkis ke wotbe madiktehe ukakurabe wis ikí.

—Uyay.

Ig darihpin. Ayteke ig iké abusku akakurapig asemne ta giwakuikis Jesus giwatnipwi.

³ Igme kiyapwiye Pedru hiyapni henne, ig awna ta git:

—Kiyapwiye Ananíyas, mmahki pis isakse Satanás kawihpi? Mmahki pis arehwa gikak Uhokri Gitip gitew? Pis darihe abusku piwasra akakurapig pidahan henneme pis ikawpari ke wotbe pis ikí madikte gidahankis Jesus

gihiyegapu. Pis wasayme. Pis ka ikí madiktema no karukri. ⁴ Mmahki henne? Apit pis piyuke in piwasra ini pidahan. Piwnteknewa pis piyukwin. Akakurapig, piswa hiyak ku samah pis keh nikak. Nikwe pariye ku apim inin danuh apit piyakni? Pis pipewkan pis wasayme arit hiyegenwa amadgaya inin bawa amun ini nikwe pis wasayme ta git Uhokri hawwata.

⁵ Ig amekene Ananíyas timapni henne, ig tuguhe miyapte. Madikte hiyeg ku pariye ayge timep-betnes igkis hiyapni henne, igkis apisasew kaayhsima.

⁶ Ayteke nikwe nerras takwapye ayge igkis kan-nikewbet. Igkis awasmines gipit akak Kamis. Igkis iwepri. Igkis apuhpig.

⁷ Mpana ler mapiya, no eg gihayo danuh atere. Eg ka hiyak ku samah gimiremni gugihgi.

⁸ Igme kiyapwiye Pedru ayapru:

—Mmah yis piyuke yiwasra mmah adahan nonewa karukri pigihgi ayta ewk atan?

Egme kaytwa giwn:

—Ihi, adahan nonewa karukri.

⁹ Igme kiyapwiye Pedru timapni henne, ig awna ta gut:

—Pariye ku apim inin danuh? Mmah pis pi-hiyakemni hehpekwiye gikak pigihgi? Mmah yis yipewkan hikek Uhokri Gitip baki igyerwatma ay? Timá nerras takwapye kahiriman gikugkukis anumeku lappot ku samah gidiyhemnikis. Igkis apuhe pigihgi kuwis. Kuri pis hawwata apuhpi-wata.

¹⁰ Eg timapni henne, aynewa eg tuguhe gikim-puit miyopte. Ayteke nerras takwapye pareke

atere. Igkis utepru ayipa gumiromni kuwis. Igkis hiyapni henne, igkis iwepru. Igkis tipik apuhpig pahamtak gikak gugihri.

¹¹ Madikte Uhokri gihiyegapu igkis timé gakkis henne, igkis apisasew kaayhsima nikwe. Hawwata madikte nawenépwi ku pariye timé gakkis igkis apisasewwata.

Madikte Hiyeg Wakaymni Gidahankis Jesus Giwatnipwi

¹² Apim ini hawkri, Kiyapwiye Jesus giwatnipwi keh annut kaayhsima ayge gibetkis hiyeg. Ini annut keh hiyeg wakaymni gidahankis. Apim ini igkis Jesus gihiyegapu ahegbet ginetnikis akak pahatwowa gihiyakemnikis adahan takunipti igkis lammisya ayge Uhokri Gipin amun ini iwetrit ayaranwa payt ku pariye kewye amekene Salomawh giwetri.

¹³ Ignahme nawenépwi hiyeg igkis apise pahadguhwa ayge gikakkis. Henneme igkis madikte kiyathigkis kaayhsima.

¹⁴ Takunipti Uhokri kibiheprikis nerras ku pariye kamaxwenepwi ta gipitit Kiyapwiye Jesus, payebitak akak awaykemni payebitak akak tinogben.

¹⁵ Apim ini madikte hiyeg wakaymni gidahankis Kiyapwiye Jesus giwatnipwi mpiynepepye. Ayge nikwe igkis waxe kakahribdapye ta apigkut ahin. Ignahme dikugise ayge amadga giwetriki adahan wahepnes kiyapwiye Pedru gimapyani, kahadbe he ganmapnen huwit ta gipititkis igkis makniw.

16 Ayteke kaayhsima hiyeg aranwatak Jerusalém igkis hiyapni henne, igkis danuh atere. Igkis waxe kakahribdapye madikte gikakkis wapityewnapye ta gitkis Jesus giwatnipwi. Ayge ignes piyihkiswa ta gitkis, igkis madikte makniwepka nikwe.

Jesus Giwatnipwi Sarayhpika Arikut Parakseket

17 Ariwnteke ini nikwe ner muwpepiyene gikiparakis gikakkis gidahewektenpu kewye sadusewkis, igkis atihe Kiyapwiye Jesus giwatnipwi kaayhsima.

18 Ayteke nikwe igkis kamaykis Kiyapwiye Jesus giwatnipwi, igkis sarayhkiswigkis arikut parakseket gikakkis hiyeg kakehniyepwi.

Giwatnipwi Wiwhka Agikutak Parakseket

19 Igme pahapwi ahj Uhokri giwatni, ig danuh atere tiyegim. Ig woke parakseket alappota. Ayteke ig iweprikis ig pekkiswigkis kabaywakat. Pisenwa ig awna gitkis:

20 —Ataknabay atere Uhokri Gipinekut. Ayge yis ekkene ta gitkis hiyeg madikte amin ini nukune hiyakemniki dehetniki.

21 Igme Kiyapwiye Jesus giwatnipwi igkis timapni henne, igkis tipik ta Gipinekut Uhokri hawkanawa. Ayge igkis kannuhnes hiyeg. Apiminewa ini ner muwpepiyene gikiparakis gikakkis nerras gidahewektenpu igkis kehe gipandukawnikis ayge gikakkis nerras judeyenepwi giwewkistenkis. Ayteke igkis wasapanaw giminkis apuriwnepwi parakseket

adahan igkis waxwa Kiyapwiye Jesus giwatnipwi atere gipetunatkis.

²² Igkisme apuriwnepwi parakseket danuh atere parakseket, igkis ka utí Kiyapwiye Jesus giwatnipwi ayge. Igkis hiyapni henne, igkis diyuh ta gitkis nerras hiyeg pahadgupu ayge. Igkis danuh atere, igkis iké ginetnikis.

²³ Igkis awna gitkis:

—Ku aysaw usuh danuh atere arit parakseket usuh utipni sabutip wagetip kabayhtiwa. Apuriwnepwi apuriwne madikte alappota. Henneme usuh woka alappota usuh ka utí nerras hiyeg ayge agiku.

²⁴ Ner apuriwnepwi gikiparakis adahan Uhokri Gipin ig timapni henne, ig barukiswe. Nerras muwpeg kiyatyepwi igkis hawwata barukiswe. Igkis awna:

—Pariye danuh ku apim inin?

²⁵ Ayteke pahapwi awayg danuh atere. Ig awna ta gitkis:

—Ataybiswanabay. Nerras awaykemni ku pariye yis sarayhe agikut parakseket igkis tabirbet aynewa Uhokri Gipineku. Igkis kannuhnes hiyeg ayge.

Giwatnipwi Ay Gipetunkis Gikiparakis Akiw

²⁶ Ner apuriwnepwi gikiparakis adahan Uhokri Gipin ig timapni henne, ig tipik atere gikakkis gihiyegapu. Igkis danuh atere, igkis kamaxe Jesus giwatnipwi, igkis waxwigkis ta gipetunatkis gikiparakis ku samah igkis kehnes gipandukawnikis. Henneme igkis ka kibowka arewha gitkis mmanawa igkis pukuhpaw

gibohrikis nerras hiyeg ayge. Igkis apis ku nawenétke igkis padaktepka akak tipnek.

²⁷ Igkis danuh atere ta gitkis gikiparakis, igkis waxe Kiyapwiye Jesus giwatnipwi ta gipetunatkis. Igme muwpegpiyene gikiparakis hiyapni henne, ig awna ta gitkis. Giwn:

²⁸—Mmah ka ba yis ihpawa wownhu ku samah usuh awna yit, adahan yis ka kinetihwa gitkis hiyeg gimin ner awayg Jesusmin? Hiyaksa yis kuwis kinetihwa gimin muwwapu ay Jerusalém. Hawwata akiw yis kamiye usuh ta gitkis hiyeg ku usuhnewa ku pariye umahkiswig.

²⁹ Igkisme kiyapwiye Pedru kaytwa giwn:

—Pi kabayte usuh iha Uhokri giwn ariw ku usuh iha hiyeg giwnkis amadgaya inin. ³⁰ Inyerwa yis umahkise Kiyapwiye Jesus. Yis daddahkiswig amin giyakni henneme Uhokri, wahawkripwiw giwohkigakis, ig kannikasepri ariw gimiremni. ³¹ Ig Uhokri kagannusima. Ig keh ig Kiyapwiye Jesus humaw ukiparawiy. Ig keh ig humaw wamnihtenwiw kahadbe wixwiw hiyeg israelyenepwi wages uhiyakemniwiw, kahadbe Uhokri bayahminawiy ariw utaraksanwiw. ³² Usuh inetitkekne adahan inakni. Hawwata Uhokri Gitip ig akki hawwata ku inakni inyerwa. Kibeyne, ig Uhokri ikí Gitip ta gipititkis madikte hiyeg ku pariye ihpenepwi giwn.

³³ Igkis gikiparakis timapni henne, igkis dagawnhewbetkis, igkis awna:

—Uyay umahkiswigkis.

—Uyay.

Gamaliyel Awnamnih Pedrukis

³⁴ Igkis ahegbetenes inakni ginetnikis, pahapwi farisew ayge gibetkis ig kannikaw. Giw Gamaliyel. Ig kannuhekeputne amin amekene Moís gikumadukan. Madikte hiyeg kiyathig. Ig kannikaw, ig pekkis kiyapwiye Pedrukis adahan igkis giwhpetnikis kabaywak.

³⁵ Ayteke ig awna ta gitkis nerras hiyeg ayge. Giwn:

—Nukebyupwi israelyenepwi, hiyapnabay ku pariye yis kehkere gikakkis nerras awaykemni.

³⁶ Kiyemnahabay amin ku samah minikwak pahapwi awayg kewye Tewdas ig ayta ikawpari ke wotbe ig detye hiyegbe. Apim ini kaayhsima hiyeg wew gikak. Kabá paxnika sah (400) gikebyikis. Henneme ig umehpika. Ayteke nikwe madikte gikannuhnipwi ibekhewbet giw. Yuma gannukis akiw. ³⁷ Ariwnteke ini, abetnewa hawkri adahan gupelma pukuhiye hiyeg, pahapwiwa awayg nawenéwa danuh akiw. Ig hawwata ikawpari ke wotbe ig detye hiyegbe. Giw Judas galiléyene. Ig nopinawa ig wages kaayhsima hiyeg gihiyakemnikis ta gimkanit. Ayteke ig hawwata ig miyap. Nikwe madikte gikannuhnipwi ibekhewbet giw.

³⁸ Kuri nikwe nah ikene yihiyakemni. Ka yi muwaka mpitha nerras awaykemni. Miniw-pinay giwkis. Ku ini gihiyakemnikis he gikehbetankisnenwa, in pisenwanek. ³⁹ Henneme ku ini gihiyakemnikis giwntakwa Uhokri, wixwiy ka hiyá wixwiyma mpitigkis. Nawenétke wixwiy kerye gikak Uhokri.

⁴⁰ Igkis timapni henne, igkis ihe inakni giwn. Nikwe igkis parakse Kiyapwiye Jesus giwatnipwi agiku ini xam ku kiney igkis pahadgupu. Ayge

igkis biptaseprikis. Pisenwa nikwe igkis awna ta gitkis:

—Ka ba yis kinetihwa gimin Jesusmin akiw.
Ayteke nikwe igkis isahkiswigkis.

⁴¹ Igkisme pes ayteke akak madikte gibetkikis. Igkis kaayhsima bateke ku samah igkis kis adahan igkis hiyá mbeyne gipatra Kiyapwiye Jesus.

⁴² Igkis ka matiswa ginetnikis. Mpuse hawkri igkis kinetihwenes gimin Kiyapwiye Jesus ku iggi Cristo, ig Uhokri gikanyan adahan ukumaduket-niwiy. Takunipti igkis ekkenes inakni henne ayge agiku ini leglis kewye Uhokri Gipin, ayge gip-inekukis Jesus ghihiyegapu.

6

Ntewnehker Gikebyikis Kaniyka Adahan Igkis Hiyekne Gikakkis Jesus Ghihiyegapu

¹ Apiminewa ini ku samah igkis Jesus ghihiyegapu kibihwenes igkis kapusa minimnihegbet. Nerras ku pariye awna grésiyenepwi giwnaprikkis igkis minimnihegbet giminkis nerras ku pariye awna judeyenepwi giwnaprikkis. Nerras ku pariye awna grésiyenepwi giwnaprikkis igkis awna:

—Mpuse hawkri axka ibakhaka ta gupuriwkis tinogben madankunopwi. Norrasme ku pariye awna judeyenepwi giwnaprikkis mmahki egkis pi kiyekahte? Ke wothube egkis ku pariye awna wownaprik egkis ikaka aritnahyupwi.

² Ig Kiyapwiye Jesus giwatnipwi igkis timá gakkis henne, igkis pahadguhe madikte Jesus ghihiyegapu. Igkis awna gitkis:

—Ka kis adahan usuh miniw ariw wakkan Uhokri giwn adahan usuh he ibekhenene axka gipuriwkis hiyeg. ³ Nikwe nukebyupwi, hiyawa yis kaniy awaykemni ntewnehker gikebyikis yibetitak ku pariye yis kiyatha. Kaniynabay awaykemni ku pariye gitiphewnene Uhokri. Kaniynabay awaykemni ku pariye hiyakemniye gikak Uhokri gihiyakemni. Ayteke nikwe usuh íkí giwakuítkis adahan igkisme hiyeknes gikakkis Jesus gihiyegapu ku pariye kamawkanyepwi. ⁴ Ushme apanenekwa usuh piriyepekwnene. Apanenekwa usuh ekkenene Uhokri giwn.

⁵ Madikte igkis Jesus gihiyegapu igkis timapni henne, igkis ameremni inakni giwnkis. Igkis bateke nikak. Igkis awna:

—Uyay kaniy awaykemni ntewnehker gikebyikis.

Ayteke nikwe igkis kaniye amekene Estêvawh. Ig amekene Estêvawh gitiphewnene Uhokri. Ig kaayhsima gikamaxwan ta gipitit Kiyapwiye Jesus. Ayteke igkis kaniye kiyapwiye Filip gikak kiyapwiye Prókoru, kiyapwiye Nikanor, kiyapwiye Timoh, kiyapwiye Pármenas. Hawwata igkis kaniye kiyapwiye Nikolaw. Ig Nikolaw ariwn-tak paytwempu Antiyokiya. Ig hiyeg ku pariye kane judeyenema henneme ig iha judeyenepwi gihiyakemnikis.

⁶ Pisenwa gikanyankis, igkis waxe nerras awaykemni ntewnehkernene gikebyikis ta gipetunatkis Kiyapwiye Jesus giwatnipwi. Igkisme Kiyapwiye Jesus giwatnipwi piriyepekew gidahankis. Ayteke igkis sarayh giwakkis adahan igkis ikenes ini gannipwikis ta gitkis adahan

igkisme hiyeknes gikakkis Jesus ghiyegapu ku pariye kamawkanyepwi.

⁷ Ariwnteke ini Uhokri giwn ibekhwepi muwwapu gipuriwkis hiyeg. Igkis Jesus ghiyegapu ayge Jerusalém igkis kaayhsima kibihwa akiw. Juktah kaayhsima muwpeg igkis hawwata kamaxwa ta gipitit Kiyapwiye Jesus apim ini.

Estêvawh Kamaxwika

⁸ Ig amekene Estêvawh ig kaayhsima gikamaxwan ta gipitit Kiyapwiye Jesus. Uhokri gannu ay gipit. Ayge nikwe ig keh kaayhsima annut ku pariye hiyeg amadgaya inin ka hiyá nikehka. Ig keh madikte hiyeg wakaymni.

⁹ Gaytakkisme hiyeg hiyapni henne, igkis kapetunsig. Gaytakkis ariwntak judeyenepwi gileglisakis ini ku pariye kewye “Bukitwiyepwi Isahkiska”. Gaytakkisme sireneyenepwi, gaytakkisme alixandriyenepwi, gaytakkisme ariwntak Silísiyamnaw, gaytakkisme ariwntak Ásiyamnaw. Igkis danuh atere git amekene Estêvawh, igkis piledukew gikak.

¹⁰ Igme kaytwa giwnkis gikak Uhokri Gitip gannu. Ig awna akak kibeyne hiyakemniki. Igkisme ka hiyá adiyasak ginetni.

¹¹ Igkis hiyapni henne, igkis katiwnih aynessa awaykemni adahan ignesme mbeyhenes giw amekene Estêvawh muwwapu. Igkisme awaykemni hiyapni henne, igkis wasaymebtihpig. Igkis awna:

—Usuh timá ig Estêvawh ig mbeyhene amekene Moís giw. Hawwata ig mbeyhene Uhokri giw.

¹² Henneki igkis awaykemni gamiyasepten amekene Estêvawh ta gitkis hiyeg, ta gitkis nerras judeyenepwi giwewkistenkis, ta gitkis nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan. Igkisme hiyapni henne, igkis kamaykiswig. Igkis waxwasepri ta gipetunatkis gikiparakis ku samah ignes kehne gipandukawnikis.

¹³ Ig danuh atere, ayge igkis waxwase nawenépwi hiyeg atere akiw adahan ignesme wasaymebtihpig. Igkis hiyeg awna wasaymkanen. Igkis awna:

—Ner awayg Estêvawh ig apanenekwa siguhnnekwa uleglisawiy Uhokri Gipin. Ig apanenekwa siguhnnekwa amekene Moís gikumadukan. ¹⁴ Usuh timá ig awna ku Jesusmin nazaréyene mehbetanek inin payt Uhokri Gipin. Hawwata ig wagesnek uhiyakemniwi giw amekene Moís gihiyakemni.

¹⁵ Madikte nerras hiyeg batebdebdihipi ayge igkis timapni henne, igkis ipegbet gimkat amekene Estêvawh. Igkis hiyá gihepka kewa pahapwi ahjbe gihepkabe ay gibetkis.

7

Estêvawh Giwn *Gen 11.1–12.20, 17.1–27*

¹ Ayteke nikwe ner muwpegpiyene gikiparakis awna git. Giwn:

—Mmah inyerwa ku samah nerras awna?

² Igme amekene Estêvawh kaytwa giwn akak kiyabawkad yuwit. Ig awna:

—Nukebyupwi, kiyapwiyegben, ataybiswan-abay numkat. Uhokri kagikiythanisima. Minikwak ig hiyapkiswe ta git wahawkriwiw amekene Abrawh. Ig hiyapkiswa git apim ini apit ig msakwa apit paytwempu Arah apim ini ku samah ig ayge Mesopotâmiyamnaw. ³ Ig Uhokri awna ta git:

“Pesnaba ayteke apititak inin waxri. Ikisnaba pikebyupwi. Su tipik atere ku kit nah akki pit.”

⁴ Ig amekene Abrawh timapni henne, ig pese aytontak apititak inere waxri ku kiney hiyeg kawdewyenepwi msakwa. Ig atere msakwa apitit paytwempu Arah. Ayge gig miyap. Ayteke ig Uhokri waxepri atan apitit inin waxri ku kiney wixwiw msakwa kuri apim inin. ⁵ Ig amekene Abrawh danuh atan henneme apim ini ig Uhokri kote ikite git aytnihtema inin waxri adahan in humaw gidahanwatma. Ig ka ikí git aynesnima adahan gikukapta. Henneme ig awna git:

“Aysawnemenek nah ikí inin waxri ta pi-wakuit ta giwakuitkis pih Whipwi ku pariye nemnikumpiyepwi.”

Ig ikaksa git henne, nikwe yumahte gikamkayh.

⁶ Hawwata akiw ig awna ta git:

“Apit nah ikí inin waxri yiwakuit, nerras pih Whipwi pes aytekenek. Apim ini igkis atak msakwa apit nawwotunyepwi giwaxrikis. Ayge igkis humaw ibuktinek. Igkis hiyapkiska mbeyne gitkis adahan paxkabu sah (400) akebyi kamukri. ⁷ Apim ini nahme hiyapkis mbeyne gitkis nerras hiyeg ku pariye kabukhewne gitkis pih Whipwi. Ariwnteke ini ignes pih Whipwi pes aytontaknek. Igkis danuh atan akiwnek

adahan igkis kumadukasaw nuthu.”

⁸ Ayteke nikwe ig Uhokri ahegbete ginetni gikak amekene Abrawh. Ig awna git: “Kuri pis akak pikamkayh yis hiwh yipit adahan arakak ku yis nuhiyegapu.” Ayteke nikwe ig amekene Abrawh ihe giwn. Ku aysaw gikamkayh amekene Izaki amadga wayk, pahay paka gaw, ig amekene Abrawh hiwhe gipit. Ariwnteke ini igme amekene Izaki hiwhe gipit gikamkayh amekene Jakó. Ariwnteke ini igme amekene Jakó hiwhe gipitkis gikamkayupwi madikawku gikebyikis gikakkis piyana gawnakis (12). Igkisme humaw wahawkripwiy wixwiy hiyeg judeyenepwi.

Amekenegben Tukuhe José

Gen 39.21

⁹—Ig amekene Jakó gikamkayupwi eggutyepwi igkis atihe gisamwikis amekene José. Ayteke nikwe igkis kamaxwig piyukwig. Igme waxepka temkete apitit Ejitumnaw. Ayge ig humaw ibukti. Henneme Uhokri ayge gikak ¹⁰ adahan ig giwiwh-pitni ariw mbayka. Ig keh amekene José humaw hiyakemniye hiyeg giwtrik ner amekene Faraó ku pariye kumadukene madikte hiyeg ayge. Ig keh amekene Faraó batek gikak. Ayteke nikwe ig amekene Faraó ikí Ejitumnaw ta giwakuit adahan ig apuriwne ghihiyegapu. Hawwata ig ikí gipin ta giwakuit. ¹¹ Ayteke ariwnteke ini kaayhsima mihetniki danuh muwwapu ayge Ejitumnaw. Hawwata in danuh ayhté Kanaámnaw ku kiney ig amekene José gikebyupwi msakwa. Hiyeg hiyá mbeyne kaayhsima ayge. Ig amekene Jakó gikakkis gikamkayupwi igkis ka utí gimanakis.

¹² Ayteke nikwe ig amekene Jakó kinetni arak ihetit ku in adukwenewa ayge Ejitumnaw. Ig timapni henne, ig awahkise gikamkayupwi atere adahan isimwi gimanakis. Ini pitatye gidawnhankis atere. ¹³ Pisenwa igkis diyuhe gipinwatkis. Ayteke igkis atak atere Ejitumnaw akiw. Apeynipye gidawnhankis atere, ig amekene José ekkew ta gitkis gikebyupwi. Ayge nikwe gikebyupwi ekkepka ta git amekene Faraó. ¹⁴ Ayteke ig amekene José watihe gig amekene Jakó adahan ig ayta gimkat Ejitumnawit payebitak gikakkis madikte gikebyupwi. Igkis kaayhsima hiyeg, ntewnehker madikwa gikebyikis akak pohowku gawnakis (75). ¹⁵ Ig amekene Jakó timapni henne, ig atere apitit Ejitumnaw payak gikakkis gikamkayupwi. Igkis danuh atere, igkis msakwa ayge adahan kibite kamukri. Ayge igkis kiyapwip igkis miyarap madikte. He gikamkayhkisnen msekwe. ¹⁶ Igkis hiyuhe gapkis atan apitit Judeyamnaw ta apitit paytwempu Sikeh. Igkis apuhpin ayhté agiku ini imewti ku pariye amekene Abrawh ig isime gitkis amekene Emor gikamkayupwi. ¹⁷ Ayteke kibite kamukri mpiye gawkis. Gikamkayhkis judeyenepwi ayge Ejitumnaw igkis kibihwe. Igkis kaayhsima hiyeg. Ayteke nikwe ahawkanaprik danuh adahan Uhokri iki inin waxri ta giwakuikis ku samah ig kuwis ikaksa ta git amekene Abrawh. ¹⁸ Apim ini pahapwiwa ikiparat akiw kapusa kumaduka madikte hiyeg ayge Ejitumnaw. Igwata kewye Faraó. Ig ner ka kiyé amekene José. Ig ka kiyatha gihiwhipwi judeyenepwi. ¹⁹ Ayteke nikwe ig kiniswigkis. Ig arewhepye gitkis. Ig padakkis gika-

mayhkis nukupesniye ta kabaywakat kahadbe igkis miyarap kahadbe gipewkan wahawkrip-wiy judeyenepwi ka kibihwa akiw. ²⁰ Apim ini amekene Moís waypuka amadga hawkri. Ig barewyewa bakimni. Ayteke nikwe ginag gikak gig egkis gikapuriwten ayamaw ay gupinwakis adahan mpana kayg. ²¹ Ayteke egkis ayempig ay kabaywak henneme ig amekene Faraó gise utepri. Ayge nikwe eg iwepri aymuhpig ke wotbe ig gudahanwatbe gukamkayhbe. ²² Ayteke ariwntak ini ig amekene Moís aymuhwe. Ig ayge kannuhwene madikte ejituyenepwi gihiyakemnikis. Ig aymuhwe kibeyne awayg. Ku pariye ig awna ig awna akak hiyakemniki. Ku pariye ig gikehni ig keh kabayhtiwa.

Amekenegben Tukuhe Moís

Ex 2.11

²³ Ig amekene Estêvawh awna akiw. Giwn:

—Ig amekene Moís ig paxkabu madikwa (40) kamukri gaw kuwis, gihiyakemni tuguh adahan ig danuhpene ta gitkis gikebyupwi israelyenepwi. Nikwe ig tipik danuhpene. ²⁴ Ig danuhpene, ig uté pahapwi ejituyene kehne mbeye hawkri gikak pahapwi israelyene. Ig hiyapni henne, ig amnih gikebyi, ig parak abet gihawkan ig umehe ner ejituyene. ²⁵ Ayteke ig tipik. Ig gipewkan gikebyupwi judeyenepwi hiyakkam ku samah Uhokri kawihpig adahan giwiwhpitnikis ariw mbeyne. Henneme igkis ka pukuhipin. ²⁶ Hewke ig danuhpene akiw, ig uté piyana gikebyikis kerbet. Ig hiyapni henne, ig kibeyhepye gihawkankis. Ig awna gitkis: “Awaykemni, mmahki

yis keh mbayka pawtak, yisweke pakebyekne kerbet?” ²⁷ Henneme ig ku pariye keh mbayka gikak gikebyi ig tukuhe amekene Moís. Ig awna git: “Pariyenekap pis? Pis ka nukiparama. Pis ka hiyá pisma mpitha usuh. ²⁸ Mmah pis kehkere nukakhu ke amakabe pis umehe ner ejituyene? Mmah kuri pis keh hawwata nukakhu?” ²⁹ Ig amekene Moís timapni henne, ig bisike. Ig tipik danuh ta apitit pahawa waxri akiw kewye Midiyamnaw. Ayge ig msekwe. Ayteke ig kahayo ig kakamkayh piyana gikebyikis ayge. ³⁰ Ariwnteke ini paxkabu madikwa (40) akebyi kamukri akiw, ig amekene Moís ayge amadga amatap kennesa amun ini waxri imuwadnene kewye Sinaí. Ayge pahapwi ahj hiyapkiswe ta git abetwi tiket apuwpi ewwakti. ³¹ Ig amekene Moís hiyapni henne, ig wakaymni. Ig danukwa atere kennesawa kahadbe ig hiyá pi kabayte. Henneme ig timá Kiyapwiye Uhokri awna git. ³² Giwn:

“Nahnewa pahawkripwi giwohkigakis. Nahnewa kuri Abrawh giwohkiga. Nahnewa kuri Izaki giwohkiga. Nahnewa kuri Jakó giwohkiga.”

Igme amekene Moís timapni henne, ig apisasew. Ig segke. Ig ka kibowka ipeg atere. ³³ Ayteke ig Kiyapwiye Uhokri awna git akiw. Giwn:

“Wiwhnaba pikasotni pukugkuptak adahan pis ka pataha inin iwetrit. Ay ku kiney pis tabirnene inin waxri kanenikiythanisima mmanawa nahwa ay. ³⁴ Nah hiyak ku samah nuhiyegapu hiyepne mbeyne ayhté Ejitumnaw. Nah timap ku samah igkis amka.

Kuri nah ayta adahan giwiwhkiswitnikis giwaktakkis nerras ejituyenepwi. Ku apim ini nah awahkiswep tahhan apitit Ejitumnaw.”

³⁵ Hennewatbaki ig Uhokri awna git amekene Moís gipitimpi ner ahj ku pariye hiyapkwisa git abetwi tiket apuwpi ewwakti. Hennewatbaki ig awahkisri giminkis nerras amekenegben. Ig awahkis nernewa amekene Moís ku pariye nerras amekenegben ayipa kuwis tukuhe minikwak. Mmanawa igkis tukuhepri amun ini ku samah ner pahapwi awna git: “Pariyenekap? Pis ka nukiparama. Pis ka hiyá pisma mpitha usuh.” Henneme nernewa amekene Moís ku pariye tukuhpika gapitkis hiyeg ignewa ku pariye awahkiska giminkis gapit Uhokri. Ig awahkiska adahan ig humaw gikiparakis nerras amekenegben, adahan ig giwiwhpitnikis ariw mbeyne. Yis ku apim inin yis hawwata tukuhe ner ku pariye awahkiska gapit Uhokri adahan uwiwhpitniwiw ariw mbeyne. ³⁶ Ner amekene Moís ku pariye nerras amekenegben tukuhe minikwak, ignewa giwiwhpitnikis ariw mbeyne. Ig tipik danuh atere Ejitumnaw, ig wiwhpigkis ayteke akak kaayhsima annut ku pariye keh hiyeg wakaymni ku pariye arekhetni gitkis Uhokri gidatni. Akak ini annut ig manukkise ini parawhokwa kewye “Parawhokwa Duruweh”. Akak ini annut ig wewkis igkis amekenegben ayhté amadga amatap adahan paxkabu madikwa (40) akebyi kamukri. ³⁷ Hawwata akiw ig ner amekene Moís ku pariye tukuhpika gapitkis hiyeg, ignewa kinetihwa gimin Cristo ta gitkis amekenegben. Ig awna gitkis:

“Aysawnemenek Kiyapwiye Uhokri awahkisnek pahapwi gawnepe kewa nahbe, adahan ig ekkene Uhokri giwn ta yit. Ig waytakwiye ukebyupwiye.”

³⁸ Ig ner amekene Moís ku pariye tukuhpika gapitkis hiyeg ignewa darihe Uhokri giwn dehetniki adahan nikepten ta wotwiye. Ig darihni minikwak ku aysaw nerras amekenegben pahadgupu amadga amatap. Amun ini pahapwi ahj danuh atere arit ini waxri imuwadnene Sinaí. Ayge ig ekkene Uhokri giwn ta git amekene Moís adahan igme akkin ta gitkis nerras amekenegben.

Amekenegben Tukuhe Moís Akiw

Núm 14.3

³⁹ —Henneme nerras amekenegben ka ihpekere amekene Moís giwn. Igkis tukuhpig akiw. Mmanawa igkis ipegminenes gihiyakemnikis adahan igkis diyuhpiyes tahhan apitit Ejitumnaw akiw. ⁴⁰ Apim ini ig amekene Moís wagehe tipige apitit ini waxri imuwadnene adahan darihpiye Uhokri giwn. Pase ig tipik, igkis amekenegben kinetihwa gikak gegni. Igkis awna git:

“Uyay keh pahapwiwa uwohkigawiy akiw, pahapwi ahehpakti batakkarad adahan wixwiye hiyuh wapitkiya adahan umaptenteniwiye ariw mbeyne. Ner Moís ku pariye uwiwhpitniwiye ariwntak Ejitumnaw usuh ka hiyak ku kite ig.”

Amekenegben Tukuhe Igwa Uhokri

Amós 5.25

41 —Nikwe apim ini igkis batak pahapwi pak akamkayh gahehpak adahan ig humaw giwohki-gakis. Ayteke igkis umehe puwikne ay apetun ini ahehpakti adahan igkis kakanhewnes ta git. Ayteke igkis keh fet adahan kiyathenes ini ku pariye he gibatkankisnen. 42 Ig Uhokri hiyapni henne, ig tukupwepwa giwkis. Ig iseprikis adahan igkis keh gibetkikis. Nikwe igkis kawohkigahaw arit warukma akak warapyu. Hennewa in ku samah Uhokri gannasan ta gitkis gawnepepu buttityepwi. Inakni gannasan awna:

“Yis hiyeg israelyenepwi, minikwak ku samah yis msekwenete paxkabu madikwa (40) akebyi kamukri ayhté amadga amatap ayge yis umehne puwikne adahan yis kakanhewne ta git yiwohkiga. Henneme ka nuthuma yis kakanhaw. Yis kakanhaw ta gitkis nawenépwi yiwohkiga akiw. 43 Yis hiyuh yiwohkiga Moloki gatiy. Yis hiyuh warukma gahehpak gidahan yiwohkiga Renfah. Yis kawohkigahawkere arit ahehpakti ku pariye he yibatkennen amadgaya inin. Kuri nikwe yis katiwnipwe apatra ini yitaraksan. Nah hiyuhkisyi ta gitkis yipetunyapu tahhan piyawakad pahambakaytak paytwempu Babilônia.”
Hennewatbaki ig Uhokri awna.

Uhokri Ka Amadgayama Inin

44 —Henneme ku aysaw nerras wahawkripwiy gidukweneswa ayge amadga amatap igkis hawwata kadahan pahá payt kehka akak puwikne amar kewye Uhokri Gipin. Ini payt humaw arekhetni gitkis ku Uhokri ayge

gikakkis. Igkis kehpin hehpekwiye ku samah ig Uhokri kehkis git amekene Moís. Igkis ahehpin apigkutaprik ku samah gakkan git. ⁴⁵ Ariwnteke ini kibite kamukri akiw igkis amekenegben gikamkayhkis danuh atan apitit inin waxri. Igkis ewk ini payt atan ku pariye igkis darih giwntakkis gigkis. Ayge gikiparakis ig amekene Joswé ig matakape nerras hiyeg ku pariye kane judeyenepwima ku pariye msekwenepwi ay mmanawa ig Uhokri bisikseprikis. Ayteke igkis amekenegben msakwa ay apit inin waxri akak ini Uhokri Gipin kehka akak puwikne amar. In ay gimunkis adahan kibite kamukri juktah ku kapim amekene Davi amadga hawkri. ⁴⁶ Ig Uhokri batek gikak amekene Davi kaayhsima. Igme amekene Davi awna: “Ig Uhokri ku pariye wahawkriwiye amekene Jakó giwohkiga ig kagikiythanisima. Ini Gipin ka kis gidahan akiw. Nah kehkiste pahá payt pi kabaytenene gidahan Uhokri Gipin.” Henneme ig Uhokri ka isaksig adahan ig keh. ⁴⁷ Igme amekene Davi gikamkayh amekene Salomawh ignewa kehkise ini payt. ⁴⁸ Bawa ig Uhokri inugikyene ig ka msakwa agikuma payt ku pariye hiyeg amadgayapu inin gikehnikis. Uhokri gannasan ta git gawnepe minikwak akki wot inakni henne. In awna:

⁴⁹ “En kewa nepwibe adahan nah bat ayge kumadukene madikte hiyeg. Inme inin waxri adug in humaw ke nukugkaptabe. Pariyeki payt yis keh ndahan? Kineyki iwetrit kawih ndahan adahan nah mayekne amadga hawkri? Yumahwa. ⁵⁰ Nahnewa keh inin hawkri madikte.”

Hennewatbaki ig Uhokri awna.

Yis Tukuhe Kiyapwiye Jesus

⁵¹ Ayteke ig amekene Estêvawh awna akiw. Ig awna:

—Adaniskata yiyakni henne. Yihiyakemni piyawakad giw Uhokri. Yis mataybiswe ta git Uhokri. Mmahkay yis yihiyakemni hawwata ke nerras amekenegbenbe? Yis kewa ignesbe amekenegbenbe yiswata tukuhnenekwa Uhokri Gitip hawwata ke igkisbe. ⁵² Igkis hiyapkis mbeyne ta gitkis Uhokri gawnepepu madikte. Yuma pahapwinama mpiya kabay giwakuriwkis. Igkisme gawnepepu ekkenes gitkis ku pahapwi nemnikumpiye ku pariye igyerwa waditye hiyeg. Henneme igkis ka timepkere inakni giwnkis. Igkis tukuhpigkis madikte. Igkis umehpigkis. Ku apim inin yiswata wageswe gipitit nernewa ku pariye igyerwa waditye hiyeg. Yisnewa giwmepten. ⁵³ Wixwiynewa israelyenepwi darihe ini Uhokri gikumadukan ku pariye ekkepka git amekene Moís gapitkis ahj. Kameki yis ihpinme.

Estêvawh Umehpika

⁵⁴ Igkis judeyenepwi gikiparakis timapni henne, igkis dagawnhewbetkis kaayhsima git amekene Estêvawh. Gidagonyikis keh igkis kagah gaybukis.

⁵⁵ Igme amekene Estêvawh ka aminama. Ig gitiphewne Uhokri. Ig sarayh gipegyi ta inut, ig hiyá Uhokri gikiythani ayhté inugik. Ig hiyá Kiyapwiye Jesus tabir ay gihumwa Uhokri kihehaptak.

⁵⁶ Ig hiyapni henne, ig awna:

—Ipegmay, nah hiyá en woke. Nah hiyá Kiyapwiye Jesus ku pariye wageswe awayg amadgaya inin. Ig tabir ay gihumwa Uhokri kihehaptak.

⁵⁷ Igkisme timapni henne, igkis pitihe gitaybikis. Igkis kabimanbet kihhaw. Igkis awna:

—Uyay umehpig.

Pahatyamin igkis ipukwa gimin. Igkis kamaxwig.

⁵⁸ Ayteke igkis iwepri aytontak apititak paytwempu. Igkis waxepri ta amatmadgat. Ayge igkis gipadkatepten akak tip. Apim ini igkis apuriwse gidagmanpitkis ta git pahapwi takwaye kewye Sawlu.

⁵⁹ Ayteke nikwe igkis padakte amekene Estêvawh akak tip. Igme ayge piriyepekewne. Ig awna:

—Kiyapwiye Jesus, uyá amapa nanmap kuri.

⁶⁰ Ayteke ig paberetusaw, ig awna akak madikte giwakemni. Giwn:

—Kiyapwiye, bayahminangikis nerras ariw inin gitaraksankis.

Awnimpi inakni yuwit, ig miyap.

8

Jesus Gihiyegapu Hiyá Mbeyne

¹ Igme kiyapwiye Sawlu ig tuguhkise gihiyakemni hehpekwiye gikakkis nerras umehekeputnepwi.

Apim ini han pitatit, madikte Jesus gihiyegapu ayge Jerusalém igkis hiyapkiska mbeyne gitkis kaayhsima. Ayteke nikwe igkis madikte ibekhewbet. Igkis bisike muwwapu

Judeyamnaw, muwwapu Samariyamnaw. Igkisme Kiyapwiye Jesus giwatnipwi igkis msekwe ayge Jerusalém.

² Apim ini hiyeg kiyathenepwi Uhokri igkis iwé amekene Estêvawh gipit. Igkis apuhpig. Ayge igkis tihenes giharit, kaayhsima gikadnikis.

³ Igme kiyapwiye Sawlu mpiksaw adahan ig pisenwa gihawkankis Jesus gihiyegapu. Muwwapu paytwempu ig parak gipinekutkis. Ig taris awaykemni payebitak gukakkis tinogben. Ig sarayhpigkis ta agikut parakseket.

Filip Ekkene Uhokri Giwn Ayge Paytwempu Samariya

⁴ Apiminewa ini nerras ku pariye bisikapye igkis ibekhewpi muwwapu. Ku kit igkis danuh igkis akki Uhokri giwn.

⁵ Igme kiyapwiye Filip tipik ta apitit paytwempu Samariya. Ayge ig kinetihwene gimin Cristo ta gitkis hiyeg.

⁶ Ayge madikte hiyeg ataybiswa ta git kiyapwiye Filip. Igkis apuriw giwn awaku igkis hiyá madikte annut ku pariye ig keh gikak Uhokri gannu ay gipit.

⁷ Mmanawa ig pekkis kaayhsima wapitye gipititakkis hiyeg wapityewnape. Akak kabimanka ignes pes. Hawwata ig makniwe kaayhsima hiyeg miyapupye, ig makniwe kaayhsima hiyeg dathupye.

⁸ Igkis hiyeg paytwempuyenepwi hiyapni henne, igkis kaayhsima batek.

Ihamwi Muwaka Isim Uhokri Gannu

⁹ Ayge apit ini paytwempu pahapwi awayg kewye Simawh. Ig ihamwi. Ig kuwis wakaymnise madikte hiyeg ayge Samariya akak gannu. Ig ikawpari ke wotbe ig detye hiyegbe.

¹⁰ Madikte hiyeg, kiyapwiyegben gikakkis bakimnay, igkis madikte iha giwn. Igkis awna:

—Uhokri gannu ay gipit. Ig detyewa ig.

¹¹ Igkis ataybiswa arit giwn mmanawa ka kuyenema ig wakaymniseprakis akak giyahmara.

¹² Henneme ayteke igkis ihe kiyapwiye Filip giwn. Igme kiyapwiye Filip ekkene inakni kibeyne inetit gidahan Uhokri gikumadukan. Ig kinetihwene gimin Jesus Cristo. Igkisme hiyeg timapni henne, igkis ihe inakni ginetni. Ayteke nikwe igkis kewpi, awaykemni payebitak gukakkis tinogben.

¹³ Apim ini igwa Simawh ihe kiyapwiye Filip ginetni. Nikwe ig kewpi. Ayteke ig kapusa wew gikak kiyapwiye Filip. Ig hiyá kaayhsima annut ku pariye kiyapwiye Filip keh, kibeyne annut ku pariye hiyeg amadgaya inin ka hiyá nikehka. Ig hiyapni henne, ig wakaymni kaayhsima.

¹⁴ Ayteke ariwnteke ini igkis Jesus giwatnipwi ayhté Jerusalém igkis timé gakkis ignes hiyeg ayge apitnenepwi paytwempu Samariya ku igkis kuwis amere Uhokri giwn. Igkis timapni henne, igkis awahkis kiyapwiye Pedru gikak kiyapwiye João atere giminkis.

¹⁵ Igme kiyapwiye Pedru gikak kiyapwiye João igkis tipik danuh atere. Ayge igkis piriyepekew gidahankis nerras hiyeg adahan Uhokri ikí Gitip ta gipititkis.

¹⁶ Mmanawa ig Uhokri Gitip kote kawihgikiste. Inenewa ignes kewpi giwaprik Kiyapwiye Jesus.

¹⁷ Ayteke igkis kiyapwiye Pedru sarayh giwakkis ta gipititkis nerras hiyeg. Amun ini ig Uhokri kawihkis Gitip ta gipititkis.

¹⁸ Ig Simawh hiyapni henne ku Uhokri Gitip ikepka gipititkis hiyeg akak ku samah Jesus giwatnipwi sarayh giwakkis ta gipititkis, ig hiyapni henne, gipewkan ig isim ini gannukis. Nikwe ig akka karukri ta gitkis kiyapwiye Pedru.

¹⁹ Ig awna gitkis:

—Uyay piyuk nuthu ini yannu kahadbe nah sarayh nuwaku ta gipititkis hiyeg, igme Uhokri Gitip ikepka ta gipititkis.

²⁰ Igme kiyapwiye Pedru kaytwa giwn:

—Kuri pis biyuke payak akak pikakura awaku pipewkan pis hiyá asimka ini Uhokri gikan.

²¹ Pis yuma pannu akebyi ini awaku piyakni ka wadit giwtrik Uhokri. ²² Miniwpinaba ariw ini pihiyakemni mbeyepye. Piriyepekawnaba ta git Uhokri adahan ig bayahminap ariw ini pihiyakemni. ²³ Nah hiyakni ku piyakni kipun akak kaminwaptihka. Pis wanamin akak pipathawni.

²⁴ Igme Simawh kaytwa giwn:

—Uyá amnihun piriyepekaw ndahan ta git Uhokri kahadbe inakni piwn ka danuh nuthu.

²⁵ Ayteke ariwnteke ini ig kiyapwiye Pedru gikak kiyapwiye João igkis ekkenes Uhokri ginetni ta gitkis nerras hiyeg. Igkis kehnes temwe gidahan Kiyapwiye Jesus. Pisenwa igkis diyuhpiyes ta apitit Jerusalém. Abetnewa gidiyhem-

nikis igkis ekkenes Uhokri ginetni apit kaayhsima paytwempu ayge Samariyamnaw.

Filip Akki Uhokri Giwn Ta Git Awayg Etiyópiyene

²⁶ Igme kiyapwiye Filip, pahapwi ahj Uhokri giwatni danuh git. Ig awna git:

—Ahegbetawnaba. Ataknaba han tiwgikut ta apigkut ini ahin ayipwipye ku pariye pes aytontak Jerusalémtak, in danuh ta apitit ini paytwempu Gaza.

²⁷ Ig kiyapwiye Filip timapni henne, ig ahegbetaw ig tipik. Ig danuh atere, ig uté pahapwi awayg apigku ini ahin. Ig awayg ariwntak Etiyópiyamnaw. Ig ka kahayohwati. Ig kiyatye hiyeg. Ig apuriwkeputne karukri gudahan kiya-puno Kandasi no ku pariye kumadukano madikte hiyeg ayge Etiyópiyamnaw.

²⁸ Kuhwekwa ig ayhté Jerusalém adahan ig kiyene Uhokri. Kurime ig gidiyhemni aytontihan Etiyópiyamnaw. Ig bete amadga giwewten kahhos. Ayge ig ipegbohene ini kagta ku pariye Uhokri gannasan git gawnepe amekene Isaías.

²⁹ Igme kiyapwiye Filip, ig Uhokri Gitip awna ta git:

—Su patiptaka no kahhos.

³⁰ Ig timapni henne, ig sigis atere. Ig danuh atere, ig timá ner awayg ig ipegbohene ini kagta ku pariye Uhokri gannasan ta git amekene Isaías. Ig timapni henne, ig ayapri:

—Ba pis pukuha inakni yuwit?

³¹ Igme kaytwa giwn:

—Nah ka hiyak ku samahpa nah pukuhpín. Nah muwaka pahapwi nukannuhten. Ba hiyá

pisma? Ba ayta. Wagahnaba atan. Batnaba atan nuhumwat.

Igme kiyapwiye Filip ihe giwn.

³² Igme ner awayg ipegbohe yuwit gimin Cristo amadgatak ini Uhokri gannasan. Inakni yuwit awna:

“Ig waxepka ke pahapwi muttuhbe adahan giwmepka. Ku samah pahapwi muttuh tinwo amun ini ku samah hiyeg tigh gispri, ner hawwata tinwo. Ig kawmata awna pahatnama yuwit adahan ig wihwa ariw giwmepka. ³³ Ig arewhepka git mbeye arewhaki. Nerras amedgenepwi inin igkis keh mbeye hawkri gikak. Yuma hiyeg gimabyankis henne akiw. Ka ik adahan wis kinetihwa nimin. Igkis bukihe gidehetni amadgatak inin.”

³⁴ Pisenwa gipegbohan inakni yuwit, ig awayg ayá kiyapwiye Filip:

—Uyá akki nuthu. Kaminki ig Uhokri gawnepe kinetihwa? Ba giminwa ba kawk? Batke gimin nawenéwa hiyeg akiw?

³⁵ Igme kiyapwiye Filip kaytwa giwn:

—Inakni yuwit kinetihwa gimin Kiyapwiye Jesus.

Ayteke ig akkamnih git inakni Uhokri gannasan. Ayteke ig tipiknene ekkene git madikte Uhokri ginetni gidahan Kiyapwiye Jesus.

³⁶ Apim ini ku samah igkis tipiknenes apigku ini ahin, igkis danuh atere ku kiney un. Ig ner awayg hiyapni henne, ig awna git:

—Ipegnaba. Ay un. Ba ik adahan nah kewpi ta ahakwat ini un?

³⁷ Igme kaytwa giwn:

—Ku pis iha inakni nuwnhu apititakwa piyakni hiyawa pis kewpi.

Igme ner awayg awna:

—Nah iha ku ig Kiyapwiye Jesus Cristo ig Uhokri gikamkayh.

³⁸ Ayteke nikwe ig msakkis giwewten. Igkis muhuk gumadgatak. Ayteke igkis piyamate tubuk ahakwat un. Ig kiyapwiye Filip kaywepri ayge.

³⁹ Pisenwa igkis wagehe ahakwatak un. Aynewa ig Uhokri Gitip iwé kiyapwiye Filip. Igme ner awayg ka hiyapig akiw. Henneme ig tipikwiye akak batekka.

⁴⁰ Igme kiyapwiye Filip danuh atere paytwempu Azotu. Ig hiyapni henne, ig tipikwiye ekkene Uhokri giwn apuriw madikte paytwempu he ig danuhe ta apitit paytwempu Sesaréya.

9

Sawlu Wages Gihiyakemni

Át 22.3, 26.9

¹ Apim ini hawkri ig kiyapwiye Sawlu pitim-nekne gikakkis Jesus gihiyegapu. Ig awna:

—Nah pisenwate gihawkankis madehkis. Nah giwmaseptenkis.

Apim ini kaayhsima Jesus gihiyegapu ayhté apit paytwempu Damasku. Ig hiyapni henne, ig atak ta git nerras muwpegpiyene gikiparakis.

² Ig danuh atere git, ig ayá git:

—Uyá awahkis ndahan pahak kagta giminkis nerras judeyenepwi gileglisakis giwewkistenkis ayhté Damasku. Wani igkis mayuw nuthu adahan usuh kamaxne Jesusmin gihiyegapu ayge, adahan

usuh giwaxwetnikis atan Jerusalém wanamnape awaykemni payebitak gukakkis tinogben.

Igme timapni henne, ig keh ku samah gayapni git.

³ Ayteke nikwe ig kiyapwiye Sawlu tipikwiye ta apitit ini paytwempu Damasku. Ig kennesmin gidawnhan, pahaye adahan kabutniki inugiktak uguhpig.

⁴ Ig tuguhe waygboit. Ayge ig timá pahá ikupimnat awna git. In awna:

—Sawlu, Sawlu. Mmahki pis hiyapkisne mbeyne nuthu?

⁵ Igme kaytwa giwn:

—Pariyekap, Kiyapwiye?

Giwn:

—Nah Jesus ku pariye pis hiyapkisne mbeyne nuthu. ⁶ Kannikaw kuri. Su tipik ta apitite paytwempu. Ayge pis ekkepka pitnek adahan ku pariye Uhokri gimawkan pit.

⁷ Ig kiyapwiye Sawlu gihaptiyepwi hiyapni henne, igkis wadisasew. Igkis barukiswe ayge. Igkis timap pahá ikupimnat awna henneme igkis ka hiyá pahapwinama.

⁸ Igme kiyapwiye Sawlu kannikaw waygbotak. Ig woka giwtyak, ig ka hiyá gipegyi. Igkisme gihaptiyepwi hiyapni henne, igkis kamax giwanmin igkis itukepri ta apitit paytwempu Damasku.

⁹ Igkis danuh atere, ayteke adahan mpana hawkri ig ka hiyá gipegyi. Apiminewa ini ku samah ig motpi ig ka ax ig ka higap awaku giwakemni.

Ananías Iwasa Sawlu

¹⁰ Apimwata ini pahapwi awayg Jesus gihiyega ayge apit ini paytwempu Damasku. Giw Ananíyas. Ig ayge, pahaye adahan Kiyapwiye Jesus hiyap-kiswe ta git. He giwtyakpeynen ig hiyapkiwa git. Ig awna git:

—Ananíyas.

Igme kiyapwiye Ananíyas kaytwa giwn:

—Nah ay, Kiyapwiye.

¹¹ Igme Kiyapwiye Jesus awna ta git:

—Asá ahegbetaw. Su ta apigkut ini ahin kewye “Wadit”. Ayge pis parak ta gipinekut kiyapwiye Judas. Pis ayá gak pahapwi awayg Sawlu tar-suyene ta git. Igme Sawlu ayge piriyepekewne.

¹² Ig kuwis hiyá giwtyakpeynen pahapwi awayg kewye Ananíyas parak git sarayh giwak ta gipitit kahadbe ig hiyap akiw.

¹³ Igme kiyapwiye Ananíyas kaytwa giwn:

—Kiyapwiye. Kaayhsima hiyeg awna gimin ner awayg ku samah ig keh mbeye hawkri gikakkis pihiyegapu ayhté Jerusalém. ¹⁴ Kuri ig danuh atan Damasku akak kumadukaki giwntakkis nerras muwpeg kiyatyepwi adahan ig kamaxne madikte hiyeg ku pariye ikewnepwi pihiyegapu.

¹⁵ Igme Kiyapwiye Jesus awna ta git:

—Su atak ta gimkat. Nah kuwis kaniypig adahan ig nuwatni adahan ig ekkene nnetni ta gitkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima, ta gitkis gikiparakis, hawwata ta gitkis hiyeg ku pariye is-raelyenepwi. ¹⁶ Ku apim inin nahwa akki ta gitnek ku samah ig hiyá mbeyne kaayhsima ndahan.

¹⁷ Ig kiyapwiye Ananíyas timapni henne, ig tipik. Ig danuh atere gipinekut kiyapwiye Judas. Ayge ig

uté kiyapwiye Sawlu. Ig hiyapni henne, ig sarayh giwak ta gipitit. Ig awna git:

—Nukebyi Sawlu, igwa Kiyapwiye Jesus awahkisun atan pimin. Ignewa ku pariye hiyapkiswe pit apigku ahin abetnewa ku samah paytni. Ig awahkisun adahan Uhokri Gitip kawihpi ku apim inin.

¹⁸ Aynewa arikna ke imbe amar mpiye giwtriktak kiyapwiye Sawlu. Aynewa ig hiyap. Ig hiyapni henne, ig kannikaw, ig kewpi ta unihkwat.

¹⁹ Pisenwa ig ax ig hawkamnihwa akiw. Ariwnteke ini ig msakwa gimunkis Jesus gihiyegapu ayge Damasku adahan aynessa hawkri.

Sawlu Bisike Agiku Tehte

2 Kor 11.32

²⁰ Aynewa ig awna:

—Kuri nah kinetihwate gitkis hiyeg gimin Kiyapwiye Jesus.

Ayge nikwe ig tipik lammisya agiku judeyenepwi gileglisakis. Ayge ig kinetihwene ku ig Kiyapwiye Jesus ignewa Uhokri gikamkayh.

²¹ Madikte hiyeg ku pariye timepnepwi inakni giwn igkis wakaymnibdi. Igkis awna:

—Mmahki? Ka ba nernewatma ayhté Jerusalém umehne nerras ku pariye ikewnepwi Jesus gihiyegapu? Ka ba nernewatma ayta adahan ig gikamaxwitnikis adahan ig giwaxwitnikis wanamnape ta gitkis nerras muwpeg kiyatyepwi?

Hennewatbaki igkis awna.

²² Igme kiyapwiye Sawlu gidatni tipiknene. Ig ekkene ta gitkis huwewe ku Kiyapwiye Jesus igyerwa Cristo, ig Uhokri gikanyan adahan ukumaduketniwiw. Igkisme nerras hiyeg

judeyenepwi ayge Damasku igkis ka hiyá adiyesak ginetni.

Sawlu Kapusa Akka Uhokri Giwn

²³ Ariwnteke ini kibite hawkri akiw, nerras judeyenepwi pahadguhwa pawtak. Igkis awna:

—Pugamawka wixwiy pisenwa Sawlu gihawkan.

²⁴ Henneme ig kiyapwiye Sawlu kinetni gakkis ku igkis kadasepri. Hewke tiyegim mataytak igkis kadasepri anumeku paytwempu ahina. Igkis wahapri mpiya adahan igkis giwmepten.

²⁵ Igkisme Jesus gihiyegapu hiyapni henne, igkis bisiksepri tiyegim. Igkis wiwhkisri agiku payt alappota. Igkis muhuksepri agiku nopsad tehte ayte inutak ta waygboit.

Sawlu Ekkene Uhokri Giwn Ayge Jerusalém

²⁶ Ayteke nikwe ig kiyapwiye Sawlu tipik ta apitite Jerusalém. Ig danuh atere, ig darihwekkerepye gikakkis Jesus gihiyegapu aygnenepwi. Igkisme ka iha giwn ku igwata Kiyapwiye Jesus gihiyega. Igkis apise gibohri.

²⁷ Igme kiyapwiye Barnabé hiyapni henne, ig pareke abet gihawkan. Ig akki kiyapwiye Sawlu ta gitkis Jesus giwatnipwi. Ig awna gitkis:

—Ku samah ig Sawlu apigku ahin ig hiyá Kiyapwiye Jesus. Igwa Kiyapwiye Jesus kinetihwa gikak ayge. Ayteke ig atak ta apitit paytwempu Damasku. Ayge ig kinetihwene gimin Kiyapwiye Jesus akak madikte gawaygyi.

²⁸ Igkisme timapni henne, metakwa igkis amapig. Ayteke nikwe ariwnteke ini ig kiyapwiye Sawlu msakwa gimunkis Jesus gihiyegapu ayge

Jerusalém. Ig wageswa gikakkis muwwapu. Ayge ig kinetihwene gimin Kiyapwiye Jesus akak madikte gawaygyi.

²⁹ Apim ini ig kinetihwa gikakkis nerras judeyenepwi ku pariye awna grésiyenepwi giwnaprikkis. Igkisme aharitne giwmepten.

³⁰ Igkisme Jesus gihiyegapu timapni henne, igkis waxe kiyapwiye Sawlu ta apitit paytwempu Sesaréya. Ayteke igkis awahkiswig tipik ta apitit paytwempu Tarsu.

Jesus Gihiyegapu Kibihwa

³¹ Ayteke Jesus gihiyegapu ka hiyá mbeyne akiw. Muwwapu Judeyamnaw, Galiléyamnaw, Samariyamnaw, igkis ka kiyimwihka akiw. Igkis tipikneses wagahkisne gawaygyikis akiw. Igkis kibihwa mmanawa igkis wew kiyathene Uhokri, igme Uhokri Gitip gawayghetnikis.

Pedru Makniwa Pahapwi Awayg Miyapupye

³² Ayteke nikwe ig kiyapwiye Pedru wew muwwapu danuhpene gitkis Jesus gihiyegapu. Apim ini ig atere gitkis nerras ku pariye msekwenepwi ayhté paytwempu Lida.

³³ Ig danuh atere, ig patiptak gikak pahapwi awayg kewye Enéyas. Ig kiyapwiye Enéyas miyapupye. Ig ka kannikaw amadgatak giwetri adahan ntewnehkerbu akebyi kamukri akak pahak arawna.

³⁴ Ig kiyapwiye Pedru hiyapni henne, ig awna git:

—Kiyapwiye Enéyas, ku apim inin Jesus Cristo makniwpi. Kannikaw kuri. Minah piwetri.

Ig timapni henne, aynewa ig kannikew.

³⁵ Ayteke nikwe madikte hiyeg ayge paytwempu Lida, akak paytwempu Sarena, igkis hiyapni henne, igkis madikte wages gihiyakemnikis gidahan Kiyapwiye Jesus.

Pedru Kannikase Pahapu Tino Kewyo Kariku

³⁶ Apimwata ini, ayhté apit pahá paytwempu akiw kewye Jopi ayge pahapu tino msakwa kewyo Tabita. Inakni guw wownaprikwiw “Kariku”. Eg Jesus gihiyega. Eg kabayno tino. Eg apanenekwa kehno kabayka gikakkis hiyeg, eg amnihno madiptapye.

³⁷ Apiminewa ini hawkri eg uté karayt, eg miyop. Gudahawektenpu hiyapni henne, egkis akehepru. Ayteke egkis wagahkiswig ta agikut payt apahnap inuteknen. Ayge egkis haritase gupit.

³⁸ Ini paytwempu Jopi kennesa arit paytwempu Lida. Ayge nikwe Jesus gihiyegapu ayge Jopi igkis timé gak kiyapwiye Pedru ku ig ayhté paytwempu Lida. Igkis timapni henne, igkis awahkise piyana gikebyikis awaykemni gimin kiyapwiye Pedru. Igkisme tipik danuh atere, igkis awna git:

—Ba ayta atan wothu kibentenwa.

³⁹ Ig kiyapwiye Pedru hiyapni henne, ig kanikaw ig tipik gihaptikis. Ig danuh atere, igkis waxepri ta agikut ini xam inuteknene. Ayge kaayhsima madankunopwi kiyaranew gihumwa kiyapwiye Pedru. Egkis tihanos. Egkis akki ta git kiyapwiye Pedru simis ku pariye eg kiyapuno Kariku gupodran ku samah eg wewparuhte.

⁴⁰ Igme kiyapwiye Pedru hiyapni henne, ig hiyak ku samah ig keh. Ig pekkiswigkis. Ayteke ig

paberetusaw, ig piriyepekaw. Pisenwa ig wageswa ta gumkat no miyopiyo. Ig awna ta gut:

—Tabita. Kannikaw kuri.

Aynewa eg ipeg. Eg hiyá kiyapwiye Pedru eg kannikew.

⁴¹ Ig hiyapni henne, ig sumuh guwaku, ig kannikasig. Ayteke ig humak Jesus gihiyegapu payebitak gukakkis egnés madankunopwi. Egkis danuh atere, ig akki ta gutkis ku samah eg kuwis kannikaw akiw.

⁴² Ayteke madikte hiyeg ayge Jopi timé gak. Inneki keh kaayhsima hiyeg kamaxwa ta gipitit Kiyapwiye Jesus.

⁴³ Ig kiyapwiye Pedru hiyapni henne, ig msekwe kaayhsima hawkri ayge Jopi. Ig msakwa gimun pahapwi awayg giw Simawh ku pariye gannipwi mtibdihne puwikne amar.

10

Ahj Kinetihwa Git Kornélyu

¹ Apim ini hawkri pahapwi awayg romayene msakwa ayhté paytwempu Sesaréya. Giw Kornélyu. Ig ikiparat gidahankis madikawku madikwa (100) suwtat kewye “italyenepwi”.

² Ig batekye gikak Uhokri. Ig kiyathig payak gikakkis madikte gipinekuya. Ig amnihne kaayhsima judeyenepwi madiptapye. Takunipti ig piriyepekewne.

³ Pahay hawkri daraka kamuw, pahapwi ahj Uhokri giwatni hiyapkiswe ta git giwtrikpeynen. Ig kiyapwiye Kornélyu hiyapri huwewe. Igme ahj danuh ta git, ig awna:

⁴—Kiyapwiye Kornélyu.

Igme kiyapwiye Kornélyu wadisasew. Ig ipeg ta gimkat. Ig kaytwa giwn:

—Kiyapwiye, pariye pimawkan nuthu?

Igme ahj awna git:

—Uhokri timá pipigyepkawni. Ig hiyá ku samah pis amnih madiptapye. Inneki keh ig kiyepi. ⁵ Kuri, awahkisnaba hiyeg ta apitit paytwempu Jopi adahan giwepten pahapwi awayg kewye Simawh Pedru. ⁶ Ig msakwa ayge gimun kiyapwiye Simawh, ku pariye gannipwi mtibdihne puwikne amar. Ig kiyapwiye Simawh gipin msakwa kennesa akigbimna mahakwa.

⁷ Pisenwa gawnhan inakni yuwit, ig ahj tipik. Igme kiyapwiye Kornélyu watihe piyana gihiyega ayta git gikak pahapwi suwtat ku pariye gikapriwten. Igme suwtat ig hawwata kiyatha Uhokri.

⁸ Igkis danuh atere, ig kiyapwiye Kornélyu ekke gitkis madikte ku pariye danuh git. Ayteke ig awna gitkis:

—Ataknabay kuri ta apitit paytwempu Jopi.

Igkisme tipik.

Pedru Hiyá Dagam Giwtyakpeynen

Át 11.5

⁹ Hewke akiw igkis kennesmin gidawnhankis ta apitit paytwempu Jopi, igme kiyapwiye Pedru ayge Jopi. Kabá puwip kamuw ig wagehe ta inut ta amadgat payt ahigwi adahan ig piriyepekewne.

¹⁰ Ayge ig kamax matipwa. Ku samah ig wahpnete hiyeg agikune payt ahegbetenete im, ig Uhokri hiyapkis git giwtyakpeynen.

¹¹ Pahaye adahan ig hiyá en woke. Ayteke ig hiyá pahak arikna kewa pahak dagambe in

muhuke ayte inutak ta waygboit ay giwtrikumpi. In muhuksaka ta git ke wotbe in kamaxkenenbe paxnika ntusi.

¹² Puwikne madikte pahaymkute nimadga. Hawwata kawwamnepwi akak kuhipra egnes aygwata.

¹³ Ayteke ig timá pahá ikupimnat awna ta git. In awna:

—Pedru. Kannikaw kuri. Asá umah nerras puwikne adahan pis ax.

¹⁴ Igme kiyapwiye Pedru kaytwa giwn:

—Kawa, Kiyapwiye. Nah ka axti akebyi inere im. Amekene Moís gikumadukan awna amin ini puwikne ku in ka kabay adahan usuh ax. Ka hiyá nahma pataha nubiyhu akak ini patahwaki.

¹⁵ Inme ikupimnat awna ta git akiw. In awna:

—Ku pariye Uhokri kuwis barewpithe ka hiyá pisma ikiyin ku in patahwapye.

¹⁶ Ayteke ig kiyapwiye Pedru hiyá in danuh git pimaput akiw. Pisenwa ini kene dagambe in iwepka ta inugikut akiw.

Kornélyu Giwatnipwi Danuh Git Pedru

¹⁷ Ayteke ig kiyapwiye Pedru ipegminene gihiyakemni adahan inere ku samah Uhokri gakkan ta git. Nikwenéwa apim ini ig kiyapwiye Kornélyu giwatnipwi danuh atere. Igkis ayá gak kiyapwiye Simawh gipin igkis utepni. Igkis danuh ta anu-mekut alappota.

¹⁸ Ayteke nikwe igkis kabiman ta gitkis hiyeg agikune payt. Igkis awna:

—Ba kiyapwiye Simawh Pedru msakwa ay?

19 Igme kiyapwiye Pedru gidukwenewa ayhté inut ig ipegminene gihiyakemni gimin Uhokri gakkan git. Amun ini ig Uhokri Gitip awna ta git:

—Mpana awaykemni danuh atan piyawesetni.

20 Ahegbetaw kuri. Muhuk gimkatkis. Ataknaba gihaptikis. Ka muwaka pukuhpaw gapitkis mmanawa nahwa awahkisrikis pimin.

21 Ig kiyapwiye Pedru timapni henne, ig muhuke. Ig awna ta gitkis nerras hiyeg:

—Nahnewa Pedru. Pariye yimawkan nuthu?

22 Igkisme kaytwa giwn:

—Pahapwi romayene suwtat gikiparakis kewye Kornélyu ig awahkise usuh pimin. Ig kibeyne awayg. Ig kiyatha Uhokri. Madikte judeyenepwi kabayhig. Amakohnokwa ig Uhokri awahkis pahapwi ahj gimin. Igme ahj awna git adahan ig awnasap ta gipinwat adahan ig timepne piwn.

23 Ig kiyapwiye Pedru timapni inakni henne, ig awnasa nerras awaykemni adahan igkis mpiyasenes mtipka ayge gimun. Igkis msekwe. Hewke ig tipik gihaptikis. Igkisme gaytakkis Jesus gihiyegapu ayge Jopi igkis hawwata tipik gihaptikis.

Pedru Kinetihwa Gikak Kornélyu

24 Hewke akiw ig danuh ta apitit paytwempu Sesaréya. Igme kiyapwiye Kornélyu ayipa wahapri ayge gipinwa. Ig pahadgupu gikakkis gikebyupwi gikakkis gidahewektenpu ku pariye gawnasānpu atere.

25 Ayteke nikwe ig kiyapwiye Pedru danuh atere. Ig kiyapwiye Kornélyu hiyapni henne, ig

atere patiptakig. Ig paberetusaw gitiput adahan gadohepketni.

²⁶ Igme kiyapwiye Pedru hiyapni henne, ig kannikasig. Ig awna git:

—Kannikawnaba. Nah he awaygnenwa amadgaya inin ke pisbe.

²⁷ Igme kiyapwiye Kornélyu kannikaw. Ayteke nikwe igkis kinetihwenes pawtak, igkis pareke paytrikute. Ayge ig kiyapwiye Pedru hiyá kaayhsima hiyeg pahadgupu.

²⁸ Ig hiyapni henne, ig awna ta gitkis:

—Yis hiyakni ku samah usuh hiyeg judeyenepwi ka hiyá usuhma darihwak gikakkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima kema yisma. Ka hiyá usuhma danuhpa gitkis. Amekene Moís gikumadukan awna ku in ka kabay adahan usuh keh henne mmanawa wothu ignes patahwapye hiyeg. Henneme amaka ig Uhokri akki nuthu ku nah ka hiyá nahma ikiy nawenépwi hiyeg ku ignes ka kibeynepwima ku ignes patahwapye. ²⁹ Nikwe ku aysaw yis wasapanaw numinhu nah ka pukuhpaw yapit. Nah ayta kibentenwa yit. Kuri, uyay akki nuthu ku samah yis wasapanaw numinhu.

³⁰ Igme kiyapwiye Kornélyu kaytwa giwn:

—Amakohnokwa nah piriyepekewne ay nupinwa daraka kamuw ke apimbe inin. Pahaye adahan nah hiyá pahapwi ahj tabir nupetun. Gisimsa tigigihwe. ³¹ Ig awna nuthu: “Kiyapwiye Kornélyu. Uhokri kuwis timap pipigyepkawni. Ig kiyé ku samah pis amnih madiptapye. ³² Kuri, awahkisnaba hiyeg ta apitit paytwempu Jopi adahan igkis giwepten pahapwi awayg kewye

Simawh Pedru. Ig msakwa ayge gimun kiyapwiye Simawh ku pariye gannipwi mtibdihne puwikne amar. Ig kiyapwiye Simawh gipin msakwa kennesa akigbimna mahakwa.” ³³ Nah timapni henne, nah awahkis nuwatnipwi piwepthen kibentenwa. Kibeyne pis danuh atan. Kuri usuh pahadgupu ay giwtrik Uhokri adahan usuh timepne piwn ku pariye Uhokri akki pit.

Pedru Akki Jesus Ta Gitkis Hiyeg Kane Judeyenepwima

³⁴ Igme kiyapwiye Pedru timapni henne, ig awna ta gitkis nerras hiyeg ayge. Giwn:

—Kuri nah iha ku Uhokri hiyá madikte hiyegipiyenepwi hehpekwiye giwtrik. Ig batek gikakkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima hehpekwiye gikakkis hiyeg ku pariye judeyenepwi. ³⁵ Ka samwa git ku pariye uwaypuktenwi. Ig Uhokri batek gikakkis madikte hiyeg ku pariye gikiyetnipwi, madikte ku pariye wewnepwi wadit. ³⁶ Kuwis ig Uhokri akki kibeyne inetit ta wothu usuh hiyeg israelyenepwi. Inakni inetit gidahan Jesus Cristo ku samah ig keh hiyeg kabeywotpi gikak Uhokri. Ig Jesus Cristo ig madikte hiyeg gikiparakis. ³⁷ Yis kuwis timá arak madikte ini ku pariye danuh muwwapu Judeyamnaw. In kapuse minikwak ayhté Galiléyamnaw apim ini ku samah amekene João Batista kinetihwene gitkis hiyeg adahan igkis kaywasaw ta git. ³⁸ Yis kuwis timé gak Kiyapwiye Jesus nazaréyene. Yis timé gak ku samah Uhokri kawihkis Gitip ta gipitit, ig iké gannu ta gipitit. Ayteke nikwe ig Kiyapwiye Jesus

atak muwwapu kehne kabayka. Ig makniwe madikte ku pariye hiyepnepwi mbeyne giwntak wapitye gikiparadkis. Ig makniwa madikte mmanawa ig Uhokri ay gikak. ³⁹ Akakwa wowtyak usuh hiyá madikte annut ku pariye ig Kiyapwiye Jesus keh ayhté Judeyamnaw. Usuh hiyá madikte annut ku pariye ig keh ayhté Jerusalém. Henneme ayge Jerusalém hiyeg umehpig. Igkis deddehpig ta aminat giyakni. ⁴⁰ Henneme, kibeyne, amamnam hawkri ariwntak gimiremni ig Uhokri kannikasepri akiw. Ayteke ig hiyapkiswig ta wothu. ⁴¹ Ka madiktema hiyeg hiyapri. Henneme usuhnewa ku pariye Uhokri kaniy adahan usuh humaw inetitkekne gidahan usuh hiyapri. Ayteke ku samah ig wewparihte ariwntak gikankawni, usuh axe gikak usuh higap gikak. ⁴² Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awahkis usuh adahan kinetihwene gimin ta gitkis hiyeg. Ig muwaka usuh ekkene ta gitkis hiyeg ku samah Uhokri kaniy Kiyapwiye Jesus adahan ig hiyekne gikakkis madikte hiyeg, miyarapyenpu gikakkis nerras ku pariye kotene miyate. ⁴³ Madikte Uhokri gawnepepu pitatyepwi kinetihwa gimin Kiyapwiye Jesus. Igkis kinetihwa amin ku samah ig keh Uhokri bayahmina ariw gitaraksankis madikte hiyeg ku pariye kamaxwanepwi ta gipitit.

Uhokri Gitip Kawih Hiyeg Kane Judeyenepwima

⁴⁴ Pahaye adahan ku samah ig kiyapwiye Pedru awnempiye inakni yuwit henne, ig Uhokri Gitip kawihe nerras ku pariye timepnepwi giwn.

⁴⁵ Nerras Jesus gihiyegapu ku pariye judeyenepwi ku pariye gihaptiyepwi kiyapwiye Pedru igkis hiyapni henne, igkis wakaymnibdi gidahankis ku samah Uhokri Gitip kawih hiyeg ku pariye kane judeyenepwima hehpekwiye gikakkis.

⁴⁶ Igkis hiyakni ku Uhokri Gitip kuwis kawih-pigkis mmanawa igkis timap igkis awna agiku nawenéwa yuwit, igkis kibeyhenes Uhokri. Ig kiyapwiye Pedru hiyapni henne, ig awna ta gitkis gihaptiyepwi. Giwn:

⁴⁷ —Uhokri Gitip kawihkiska gipititkis nerras hiyeg ku pariye kane judeyenepwima hehpekwiye ukakwi. Nikwe igkis hawwata Kiyapwiye Jesus gihiyegapu. Wixwiy ka hiyá wixwiyma ikiygikis ku igkis ka kis adahan igkis kewpi ahakwat un.

⁴⁸ Ayteke nikwe ig awna gitkis kiyapwiye Kornélyu:

—Kewpinabay ahakwat un giwaprik Kiyapwiye Jesus.

Igkis timapni henne, igkis ihe giwn. Pisenwa igkis msak kiyapwiye Pedru gimunkis adahan aynessa hawkri.

11

Pedru Akki Ku Samah Hiyeg Kane Judeyenepwima Wages Gihiyakemnikis

Át 10.9

¹ Ariwnteke ini Kiyapwiye Jesus giwatnipwikis gikakkis Jesus gihiyegapu ayge Judeyamnow, igkis timé gakkis hiyeg ku pariye kane

judeyenepwima ku ignes hawwata amere Uhokri ginetni gimin Kiyapwiye Jesus.

² Ayteke ig kiyapwiye Pedru diyuhe ta apitit Jerusalém ayhté Judeyamnaw. Ig danuh atere, gikebyupwi judeyene piledukaw gikak. Gitkis ku hiyeg ka hiwhkama gipitkis ku samah amekene Moís gikumadukan awna, nikwe ignes ka hiyá igkisma humaw Uhokri gihiyegapu. Nikwe igkis awna ta git kiyapwiye Pedru:

³ —Mmahki pis darihwak gikakkis hiyeg ku pariye kane hiwhkapuma gipitkis? Mmahki pis ax gikakkis? Ku pis keh henne, pis ka apigkuma amekene Moís gikumadukan.

⁴ Ig kiyapwiye Pedru hiyapni henne, ig akkamnih ku samah nerras hiyeg ku pariye kane judeyenepwima wages gihiyakemnikis. Ig akkamnihni gitkis kawetpumpi. Giwn:

⁵ —Amakohnokwa nah ayhté paytwempu Jopi. Nah ayge piriyepekewne, nah hiyá nuwtyakpey-nen pahak arikna kewa dagamadbe in muhuke nuwtrikumpi. In muhuksaka ta waygboit ke wotbe in kamaxkanenbe paxnika ntusi. In danuh kennesa nuthu. ⁶ Nah ipegkak kabayhtiwa nah hiyá puwikne madikte pahaymkute nimadga. Nah hiyá axtig. Nah hiyá ku pariye kawwamnepwi. Nah hiyá kuhipra. Nah hiyá madikte ku pariye amekene Moís gikumadukan awna amin ku in ka kabay adahan wixwiw ax.

⁷ Ayteke nah timá pahá ikupimnat awna ta nuthu. In awna: “Pedru, kannikaw. Asá umah nerras puwikne adahan pis ax.” ⁸ Nahme kaytwa giwn: “Kawa, Kiyapwiye. Nah ka pataha nubiyhu akak akebyi ini im patehwepye. Amekene

Moís gikumadukan awna amin ini puwikne ku in ka kabay adahan usuh ax.” ⁹ Inme ikupimnat kaytwa nuwnhu: “Ku pariye Uhokri kuwis barewpi the ka hiyá pisma ikiyin ku in patahwapye.” ¹⁰ Ini nah hiyá nuwtyakpey mpamaput. Pisenwa ini kene dagambe in iwepka ta inugikut akiw. ¹¹ Apiminewa ini mpana hiyeg danuh ta arit ini payt ku kiney nah msakwa. Igkis awahkiska numinhu ariwntak paytwempu Sesaréya. ¹² Ayge ig Uhokri Gitip awna ta nuthu adahan nah ka pukuhpaw gapitkis, adahan nah atak gihaptikis. Nerras ukebyupwi y puguhkuna gikebyikis ku pariye ay ukakhu ku apim inin, igkis tipik nuhapti tahhan paytwempu Sesaréya. Usuh danuh atere, usuh madikte pareke atere kiyapwiye Kornélyu gipinekut. ¹³ Ayge ig akki ta wothu ku samah ig hiyá pahapwi ahj tabir ay gipineku. Igme ahj awna git: “Awahkisnaba hiyeg ta apitit paytwempu Jopi adahan igkis giwepten pahapwi hiyeg kewye Simawh Pedru. ¹⁴ Iggi akki ta pitnek adahan ku samah pis danuh ta git Uhokri payak gikakkis madikte pikebyupwi.” ¹⁵ Nah timapni inakni kiyapwiye Kornélyu giwn henne, nah kapusa kinetihwa gitkis. Ku samah nah awnempiye, pahaye adahan Uhokri Gitip kawihhe nerras hiyeg ku pariye kane judeyenepwima hehpekwiye ukakwi minikwak. ¹⁶ Nah hiyapni henne, nah kiyé Kiyapwiye Jesus giwn ku samah ig kinetihwa minikwak. Ig awna: “Ku aysaw ig amekene João Batistamni kaywa hiyeg, ig kawihkis un ta gipititkis. Henneme hawkuwanek igyerwa Uhokri Gitip kawihkiska ta yipititnek. Hennewatbaki

ig kaywepyinek.” ¹⁷ Hennewa nukebyupwi. Ig Uhokri kawihkis Gitip ta gipititkis nerras hiyeg ku pariye kane judeyenepwima hawwata ku samah ig kawihkis Gitip ta upititwiw minikwak apim ini ku aysaw wixwiw kamaxwe ta gipitit Kiyapwiye Jesus. Ini Uhokri gannip. Nah ka ariknawnama adahan nah mpitha Uhokri gannipwi.

Hennewatbaki ig kiyapwiye Pedru awna.

¹⁸ Igkis gikebyupwi judeyenepwi timapni henne, igkis ka piledukaw akiw. Igkis kabayha Uhokri. Igkis awna:

—Hennewa nikwe Uhokri isakse hiyeg ku pariye kane judeyenepwima adahan ignes wages gihiyakemnikis hawwata ke wixwiyebe adahan igkis hawwata aymuhwa gimun Uhokri adahan apanenekwa. Kibeyne.

Hiyeg Kane Judeyenepwima Wages Gihiyakemnikis Ayge Antiyokiya

¹⁹ Awenketeke ku samah ig amekene Estêvawh umehpika, Jesus gihiyegapu kapusa hiyá mbeyne giwakukis hiyeg ku pariye kane Uhokriyanpuma. Igkis bisiksepka muwwapu. Kaayhsima gihiyegapu igkis tipik piyawakad ta apitit Fenísyamnaw, ta apitit Xipremnaw, ta apitit paytwempu Antiyokiya. Igkis danuh atere, igkis ekkenes Uhokri giwn ta gitkis hiyeg aygnenepwi. Henneme igkis akkin ta gitkisnen hiyeg ku pariye judeyenepwi. Igkis ka kinetihwa ta gitkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima.

²⁰ Igkisme gaytakkis gihiyegapu ku pariye ariwntak Xipremnaw, ariwntak Sirenemnaw, igkis tipik ta apitit ini paytwempu Antiyokiya. Igkis

danuh atere, igkis kinetihwa gimin Kiyapwiye Jesus ta gitkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima hawwata.

²¹ Ig Uhokri ayge gikakkis akak madikte gidatni. Ayge nikwe kaayhsima hiyeg ihe giwnkis. Igkis wages gihiyakemnikis ta git Kiyapwiye Jesus.

²² Igkisme Jesus gihiyegapu ayhté Jerusalém igkis timé gakkis. Ayteke nikwe igkis awahkis kiyapwiye Barnabé ta apitit ini paytwempu Antiyokiya.

²³ Ig danuh atere, ig hiyá ku samah igkis kuwis amere Uhokri gabay. Ayge nikwe ig bateke gimin. Ig ikene gihiyakemnikis ta gitkis madikte adahan igkis tipikneses kamaxwenene ta gipitit Kiyapwiye Jesus apititakwa giyaknikis.

²⁴ Ig kiyapwiye Barnabé ig kibeyne hiyeg. Ig gitiphewne Uhokri. Ig kaayhsima gikamaxwan ta gipitit Kiyapwiye Jesus. Ayge nikwe kaayhsima hiyeg akiw wageswe Jesus gihiyegapu.

²⁵ Ig kiyapwiye Barnabé hiyapni henne, ig awna:

—Nah iwepte Sawlu atan.

Ayteke nikwe ig tipik tahhan apitit paytwempu Tarsu adahan ig gipegepten kiyapwiye Sawlu.

²⁶ Ig danuh atere, ig uté kiyapwiye Sawlu, ig waxepri ta apitit Antiyokiya. Igkis danuh atere, igkis lammisya gikakkis Jesus gihiyegapu ayge adahan pahak kamukri. Igkis kannuhnes kaayhsima hiyeg. Ayge Antiyokiya ini pitatye iwetrit ku kiney Jesus gihiyegapu kanumka “Cristoyan”.

Uhokri Gawnepe Akki Ku Mihetniki Danuhnek

27 Apim ini hawkri gaytakkis Uhokri gawnepepu pese apititak paytwempu Jerusalém. Igkis danuh ta apitit paytwempu Antiyokiya.

28 Pahapwi gaytakkis kewye Ágabú. Pahay hawkri ig kiyapwiye Ágabú kannikaw ig awna ta gitkis hiyeg. Giwn:

—Kuwewanek mihetniki danuhnek muwwapu amadga wayk.

Hennewatbaki in. Apim ini ku aysaw kiyapwiye Kiláwdyu kumadukene madikte hiyeg, ini mihetniki danuh.

Jesus Gihiyegapu Kakanhaw Gitkis Gikebyup-wikis

29 Igkis Jesus gihiyegapu hiyapni henne, igkis awna:

—Uyay amnih ukebyupwi ku pariye msekwenepwi ayge Judeyamnaw.

Ayteke nikwe igkis pahadguh gikakurakis ku pariye igkis hiyá apadguhka.

30 Igkis awahkiswin giminkis Jesus gihiyegapu giwewkistenkis tahhan Jerusalém. Igkis awahkisni giwakukis kiyapwiye Barnabé gikak kiyapwiye Sawlu.

12

Pedru Sarayhpika Agikut Parakseket

1 Apiminewa ini hawkri amekene Erodis kapusa hiyapkis mbeyne gitkis gaytakkis Jesus gihiyegapu.

2 Ig umahkise amekene Tiyagumni, ku pariye gegni kiyapwiye João, akak ponya.

³ Ku aysaw nerras judeyenepwi giwewkistenkis ayge kinetni gak, igkis bateke ginaktinkis. Igme amekene Erodís hiyapni henne, ig awna:

—Nerras judeyenepwi batek ku samah nah umahkise Tiyagumni. Nikwe nah umahkiste Pedru hawwata.

Ayteke nikwe ig kamaykise kiyapwiye Pedru. Ig kamaykisri abet ini fet adahan axne bugut miyegbiye.

⁴ Ig kamaykisri, ig padakkiswig ta agikut parakseket. Ayge ig apuriwkiswig gitkis gisuwtatapu madikawku gikebyikis akak puguhkuna gawnakis (16). Pisenwa ig awna ginaktin:

—Ku apim inin hiyeg judeyenepwi kehne fet adahan kiyene ku samah minikwak Uhokri wiwhkiswiye amekenegben giwaktakkis hiyeg ejituyenepwi. Kuwewanek amapiya fetnek nah iwapkis Pedru ta giwtrikutkis adahan nah giwmasipten.

⁵ Igme kiyapwiye Pedru apuriwka ayge agiku parakseket. Iggisme Jesus gihiyegapu igkis madikte piriyepekwnes gidahan. Iggkis piriyepekwnes ta git Uhokri takunipti.

⁶ Apim ini tiyegim apit ig me iwapkamet ta giwtrikutkis nerras judeyenepwi, ig kiyapwiye Pedru ayge agiku ini parakseket. Ig himeke giyegbikis piyana gikebyikis suwtat. Ig wanamin akak pitana xen. Iggisme suwtat apuriwkeputnepwi igkis kiyarihe lappot adahan yuma hiyeg pesne agikutak ini parakseket.

Pedru Wiwhka Agikutak Parakseket

⁷ Pahaye adahan pahapwi ahj Uhokri giwatni hiyapkiswe ta git. Ayge in parakseket kabutni.

Ig ahj dax gimuwgik kiyapwiye Pedru. Ig wadis-tepri. Ayteke ig awna git:

—Asá kannikaw kibentenwa.

Aynewa ini xen watekwe giwakutak.

⁸ Ayteke ig ahj awna akiw:

—Kawihnaba pikabutik pikasotni.

Igme kiyapwiye Pedru kawihminaw.

Igme ahj awna:

—Kawihnaba pidagmanpit. Ba ayta wew nuha-puh butte.

⁹ Ig kiyapwiye Pedru timapni henne, ig pes ig makeke gihapu butte. Henneme ig gipewkankam garisun. Ig ka hiyak ba igyerwatma ahj danuh ta git.

¹⁰ Igkis wew, igkis mpiye ner pitatye apuri-wkeputne. Igkis wew atakisa akiw, igkis mpiye ner apeyni apuriwkeputne. Ayteke igkis danuh ta anumekut ini parakseket alappotad sipari pahambatak paytwempu. Ariwnteknewa ini lappot wokhaw. Ayteke nikwe igkis pese. Igkis wew aynessawa akiw apigku ahin. Aynewa ig ahj tipik giw kiyapwiye Pedru.

¹¹ Igme kiyapwiye Pedru hawkamnihwa. Ig awna:

—Kuri nah hiyakni ku igyerwa ahj Uhokri awahkise numinhu. Ig wiwhpen giwakutak kiyapwiye Erodis. Ig wiwhpen ariw madikte mbeyne ku pariye nerras uwewkistenwiy gikehnikis nukakhu. ¹² Kit nah bisik kuri? Nah atakte ta gupinwat kiyapuno Mahi.

Ayteke nikwe ig tipikwiye ta gupinwat kiyapuno Mahi. Eg kiyapuno Mahi egnewa kiyapwiye

João Markus ginag. Ayge gupinwa kaayhsima hiyeg pahadgupu piriyepekewne.

¹³ Ig kiyapwiye Pedru danuh atere, ig tetes lappot. Pahapu himano kewyo Rodi eg timapni henne, eg ayta iwasa ku pariye hiyeg danuh.

¹⁴ Ayge eg murotpi git kiyapwiye Pedru gikupimna. Eg hiyapni henne, eg ba gubetki keh eg miyehe woka lappot. Eg sigis diyuh agikut xam. Eg danuh atere, eg awna ta gitkis nerras hiyeg ayge. Guwn:

—Kiyapwiye Pedru ay anumeku lappot.

¹⁵ Igkisme hiyeg kaytwa guwn:

—Pis kuwis puwpup.

Egme awninano:

—Igyerwa kiyapwiye Pedru ay.

Igkisme kaytwa guwn:

—Nikwe kiyapwiye Pedru ganmap.

¹⁶ Igme kiyapwiye Pedru ayge tetesnene lappot. Igkis timapni henne, igkis atere woka lappot. Ayge nikwe igkis hiyá kiyapwiye Pedru. Igkis wakaymnibdi kaayhsima.

¹⁷ Igme awokasaw gitkis adahan igkis tinwohaw. Ayteke ig akkamnih ta gitkis ku samah Uhokri wiwhkiswig agikutak parakseket. Pisenwa ig awna gitkis:

—Ataknabay ta git kiyapwiye Tiyagu gikakkis ukebyupwiy. Akkanabay gitkis ku pariye danuh nuthu. Nah me tipik.

Ayteke nikwe ig tipik tahhan aparayewa iwetrit.

¹⁸ Hewke kaayhsima kadukmanka ayge gibetkis nerras suwtat. Igkis ka hiyak ku samah kiyapwiye Pedru gipeswen.

¹⁹ Apim ini ig amekene Erodís awahkis hiyeg atere gipegepten kiyapwiye Pedru henneme igkis ka utepri. Ig hiyapni henne, ig ayá gisuwtatapu ku samah gipeswen kiyapwiye Pedru. Iggisme ka hiyak. Ayteke nikwe ig umahkiswigkis. Ayteke ariwnteke ini ig pes ayteke apititak Judeyamnaw. Ig tipik ta apitit paytwempu Sesaréya. Ayge ig msekwe.

Erodís Miyap

²⁰ Ig amekene Erodís ayge Sesaréya, hiyeg ku pariye tiroyenepwi gikakkis hiyeg ku pariye sidonyenepwi igkis danuh atere git. Iggkis ayta kibeyhepye gihawkankis gikak amekene Erodís mmanawa ig kaayhsima dagawne gitkis. Pitatye igkis darihwak gikak kiyapwiye Bilastu ku pariye apuriwkeputne amekene Erodís gipin. Iggkis darihwak gikak adahan igme gawnamnihitenkis. Ayteke nikwe igkis madikte atak ta git amekene Erodís adahan kibeyhene gihawkankis gikak kahadbe igkis ik adahan isimpiye gimanakis ta gitkis gihiyegapu.

²¹ Igme amekene Erodís hiyapni henne, ig kaniy pahay hawkri adahan ig kinetihwene ta gitkis nerras hiyeg. Ahawkanaprik danuh, ig kawih gisimsa gibereswen. Ig bat amadga gepwi adahan ku kiney ig hiyekne gikakkis hiyeg. Ayge nikwe ig kinetihwene gitkis.

²² Pisenwa gawnhan nerras hiyeg kabiman. Giwnkis:

—Ka hiyegma amadgaya inin awnene wothu. Ig kiyapwiye Erodís ig awna kewa Uhokribe.

²³ Pahaye adahan pahapwi ahj Uhokri giwatni keh ig amekene Erodís hiyá karayt mbeyepye

awaku ig ikawpari ke wotbe igwatbe Uhokribe, ig ka kiyatha Uhokri. Ayteke nikwe gikawankati axwig. Ig miyap.

²⁴ Igme Uhokri giwn in ibekhewpi muwwapu. Apim ini Jesus ghiyegapu kibihwa akiw.

Pol Giwewpan Pitatye

²⁵ Ayteke nikwe ig kiyapwiye Barnabé gikak kiyapwiye Sawlu igkis pisenwa gikankis karukri ta gitkis Jesus ghiyegapu ayge Jerusalém, igkis tipik. Igkis iwé kiyapwiye João Markus tipik gi-haptikis. Igkis diyuhe ta apitit ini paytwempu Antiyokiya.

13

¹ Ayge Antiyokiya kaayhsima Uhokri gawnepepu ayge gibetkis Jesus ghiyegapu. Hawwata kaayhsima kannuhekeputnepwi gimin Uhokri ghiyakemni ayge. Nah akkite yit gaytakkis giwkis. Kiyapwiye Barnabé gikakkis kiyapwiye Simawh Atiwwi, kiyapwiye Lusyu siréneyene, kiyapwiye Sawlu, kiyapwiye Manoweh ner ku pariye aymuhwa payak gikak amekene Erodís.

² Pahay hawkri igkis Jesus ghiyegapu ayge adohepkenes Uhokri. Apim ini igkis maxhewnes adahan kiyene Uhokri. Ayge amun ini ig Uhokri Gitip awna ta gitkis. Ig awna:

—Awahkisnabay ndahan kiyapwiye Barnabé gikak kiyapwiye Sawlu adahan igkis kehnes nannipwi ku pariye nah ikí giwakuítkis.

³ Igkis timapni henne, igkis maxhaw akiw. Igkis piriyepekaw akiw. Ayteke igkis sarayh giwakkis ta gipitit kiyapwiye Barnabé gikak kiyapwiye Sawlu

adahan igkis piriyepekewnes gidahankis. Pisenwa nikwe igkis awahkiswigkis tipik.

Pol Keh Pahapwi Ihamwi Motpi

⁴ Igme kiyapwiye Barnabé gikak kiyapwiye Sawlu igkis awahkiswika kuwis gapit Uhokri Gitip, igkis tipik ta apitit paytwempu Selêwsiya. Igkis danuh atere, igkis katapte amadgat pahamku nawiy igkis tipik ta apitit ini kewgihri kewye Xipremnaw.

⁵ Igkis danuh atere apitit paytwempu Salamina. Ayge igkis ekkenes Uhokri ginetni agiku judeyenepwi gileglisakis. Igme kiyapwiye João Markus gayapetnikis atere.

⁶ Igkis wewpите ini kewgihri pahate. Metakwa igkis danuh ta apitit paytwempu Paffus. Ayge igkis patiptak gikak pahapwi ihamwi kewye Barjesus. Ig judeyene. Ig ikawpari ke wotbe ig Uhokri gawnepebe bawa ig ka giwntakma Uhokri.

⁷ Ig darihwekne gikak ner hiyaptigi ayge. Igme hiyaptigi giw kiyapwiye Sérjiyu Pawlu. Ig hiyakemniye hiyeg. Apim ini ig watiha kiyapwiye Barnabé gikak kiyapwiye Sawlu adahan igkis ayta ta gimkanit mmanawa ig timepkerepye Uhokri ginetni.

⁸ Igkis timapni henne, igkis tipik danuh atere git. Igme ner ihamwi Barjesus ig siguhpigkis. Ig iwitehepye ner hiyaptigi adahan ig ka kamaxwa ta gipitit Jesus. Ig Barjesus ig kewye Elimas agiku grésiyenepwi giwnaprikkis.

⁹ Igme kiyapwiye Sawlu hawwata giw Pol. Ayteke nikwe ig kiyapwiye Pol ipegkak gikak ner

ihamwi. Ig gitiphewne Uhokri. Ig awna git ihamwi:

¹⁰ —Pis wapityeyan. Pis kinisnenekwa hiyeg apanenekwa. Pihiyakemni mbeyepye. Pis siguhnnekwa ku pariye kibeyne. Pis mbeyhene Uhokri gihiyakemni ku pariye inyerwatnene. Mmahki pis ka ehwa akak inere? ¹¹ Ku apim inin igwa Uhokri hiyapkis pit. Ig keh pis motpi. Kuri pis ka hiyap kamuw adahan kibite hawkri.

Igme ihamwi pahaye adahan ke huwerbe biyuhe giwtrikut. Aynewa ig msanpibdi gipegyi. Ig waywe mayemyehe iwasene adahan pahapwi itukepri.

¹² Igme hiyaptigi hiyapni henne, ig kamaxwe ta gipitit Kiyapwiye Jesus. Ig wakaymni kaayhsima adahan ginetni.

¹³ Ayteke ariwnteke ini ig kiyapwiye Pol gikakkis gihaptiyepwi igkis katapte amadgat pahamku nawiy. Igkis pese apititak paytwempu Paffus. Igkis danuh ta apitit paytwempu Perga ayhté Panfíliyamnaw. Ayge ig kiyapwiye João Markus ikiswigkis. Ig diyuhe ta apitit paytwempu Jerusalém.

Pol Kinetihwene Gimin Jesus Ta Gitkis Hiyeg Judeyenepwi

¹⁴ Igme Pol gikakkis gihaptiyepwi igkis tipiknenes akiw. Igkis pese apititak Perga. Igkis danuh ta apitit pahá paytwempu kennesa arimkat Pisídiyamnaw. Hawwata ini paytwempu kewye Antiyokiya. Samdi abet igkis lammisya agiku judeyenepwi gileglisakis. Ayge igkis bat timepnes.

¹⁵ Ayge hiyeg ipegboha amekene Moís gikumarukan ta gitkis madikte hiyeg. Hawwata igkis ipegboha Uhokri gawnepepu pitatyepwi giwnkis. Pisenwa nerras leglis akiparapu ayge igkis wasapanaw giminkis kiyapwiye Pol. Igkis awna gitkis:

—Ukebyi, ku yis kadahan yuwit adahan waghakisne wawaygyi, uyay akkin ta wothu.

¹⁶ Igme kiyapwiye Pol kannikaw ig awokasaw gitkis adahan igkis tinwohaw. Ig awna gitkis:

—Nukebyupwi judeyenepwi, ataybiswanabay nuthu. Hawwata yis kane judeyenepwima ku pariye ay kiyene Uhokri, ataybiswanabay nuthu. ¹⁷ Minikwak uwohkigawiy ig kaniye wahawkripwi amekenegben judeyenepwi adahan igkis humaw gihiyegapu. Apim ini igkis ayhté apit nawenéwa waxri kewye Ejitumnaw. Ayge ig Uhokri keh igkis kibihwa. Ayteke ig wiwhkiswigkis giwakitakkis nerras ejituyenepwi akak gannu. ¹⁸ Ayteke nikwe adahan paxkabu madikwa (40) akebyi kamukri igkis ayhté amadga amatap. Ayge igkis tarakse kaayhsima henneme ig Uhokri kamax gidahankis. ¹⁹ Ayteke ariwnteke ini igkis danuh atan ta apitit inin waxri kewye Kanaámnaw. Ayteke nikwe ig Uhokri pisenwe gikakkis ntewnehker gikebyikis hiyegipiyenepwi ku pariye msekwenepwi ayge. Pisenwa ig iké madikte inin giwaxrikis ta giwakuitkis nerras gihiyegapu. ²⁰ Madikte ini danuh ta gitkis abet kibite kamukri, paxkabu sah akeybi akak pohokubu madikwa arawna (450). Apim ini ig Uhokri kannikase hiyeg hiyakemniye

kawenyanempi akiw adahan giwewkistenkis gihiyegapu juktah ku aysaw Uhokri gawnepe amekene Samwé humaw giwewkistenkis.

²¹ Apim ini nikwe igkis amekenegben ayá git Uhokri: “Uyá ikí wothu pahapwi ukipara ke nawenépwife hiyegbe gikiparakis.” Ig Uhokri timapni henne, ig ikí gitkis amekene Saú adahan ig humaw gikiparakis. Igme amekene Saú gig amekene Kis. Gahawkri amekene Benjami. Ayteke nikwe ig amekene Saú kumadukigkis adahan paxkabu madikwa akebyi (40) kamukri.

²² Ayteke ariwnteke ini ig Uhokri pekkise amekene Saú. Ig iké giwenyanpiye amekene Davi adahan igme humaw gikiparakis. Ig Uhokri awna kibeyne yuwit gidahan amekene Davi. Ig awna:

“Ner Jessé gikamkayh Davi, nah batek ku samah ig wew akak nuhiyakemni. Ig keh madikte nubetkinék.”

²³ Nukebyupwi, ku apim inin ig Uhokri kannikase pahapwi ukiparawiy akiw. Ig amekene Davi gihiwhi. Ig Uhokri ikepri wotwiy adahan iggi wannihtenwiy ku samah ig ikakse ta gitkis amekenegben minikwak. Igme wannihtenwiy iggi Kiyapwiye Jesus. ²⁴ Ig kahayak ariwnteke ini ku samah amekene João Batistamni ekkene Uhokri giwn ta wotwiy wixwiy hiyeg israelyenepwi. Ig amekene João Batistamni danuh gapitkiya Kiyapwiye Jesus. Ig awna wotwiy adahan wixwiy wages uhiyakemniwiy ariw utaraksanwiy adahan wixwiy kewpi ahakwat un. ²⁵ Ayteke ariwnteke ini kabá pisenwa ini gannipwi amadga hawkri, ig

amekene João Batistamni awna ta gitkis hiyeg. Giwn: “Yis ikanhun ku nahnewa yamnihten bawa kawa. Ig ku pariye wamnihtenwiw ig nemnikumpiye nuhapuh butte. Ig kaayhsima pi kiyatte mpiyhan. Nah yuma nukiythansima gitiput adahan nah ayapig wiwh gikasotni gikugkuptak.” ²⁶ Nukbyupwi, inakni ginetni gimin ig wamnihtenwiw in awahkiska uminwiw madikte. In kawih udahanwiw wixwiw hiyeg judeyenepwi wixwiw amekene Abrawh gihiwhipwi. In kawihwata yidahan yis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima ku pariye kiyathenepwi Uhokri. ²⁷ Minikwak ku samah nerras hiyeg jerusalémyenepwi hiyá Kiyapwiye Jesus igkis ka pukuha ku igyerwa wamnihtenwiw. Iné giwewkistenkis kawmata pukuhpín. Igkis timá Uhokri gawnepepu pitatyepwi giwnkis takunipti samdi henneme igkis ka pukuhpín. Hiyawa igkis ka pukuhpín henneme igkis keh madikte ku pariye apigkutaprik ku samah in kinetihwa. Mmanawa igkis ikakse Kiyapwiye Jesus adahan miyaka. Innewa ku pariye Uhokri gawnepepu kinetihwa nimir minikwak. ²⁸ Hiyawa ig Kiyapwiye Jesus yumahwa gitaraksan aynesnima adahan igkis umahkisri, henneme igkis ayá git kiyapwiye Pilatus adahan giwmasepten. ²⁹ Ayteke igkis keh madikte ini mbayka gikak ku pariye Uhokri gannasan minikweknene kinetihwa nimir. Pisenwa ig wiwhpika aminatak giyakni ig sarayhpika agikut gimew. ³⁰ Henneme, kibeyne, ig Uhokri kannikasepri ariw gimiremni. ³¹ Ayteke adahan kibite hawkri ig hiyapka gapitkis gikannuhnipwi

nerras ku pariye danuhpenepwi gihapti apit gimiremni, igkis danuh aytontak Galiléyamnawtak ta apitit Jerusalém. Kuri igkis hiyeg humaw inetitkekne gidahan ta gitkis madikte hiyeg. ³² Ku apim inin usuh ay adahan ekkene inakni kibeyne inetit ta yit. Minikwak ig Uhokri ikakse pahapwi wannihtenwiy ta gitkis wahawkripwiy amekenegben. ³³ Metakwa inakni gikaksan kahayak ta wotwiy gihiwhipwikis mmanawa ig kannikase Kiyapwiye Jesus ariw gimiremni. Ini ku samah ig kannikasig inineki ku pariye Uhokri gannasan kinetihwa nimin amadga apeyni abusku amadga ini kagta kewye “Salmus”. Ayge ig Uhokri awna:

“Pis nukamkayh. Ku apim inin nah akkin ku pis igyerwa nukamkayh.”

³⁴ Hawwata akiw ig Uhokri kinetihwa amadgatak nawenéwa iwetrit akiw gimin Kiyapwiye Jesus gikankawni ariw gimiremni adahan gipit ka madipwi. Ayge ig awna:

“Nah ikí yit ini kabayka nuwntak ku pariye Davi kinetihwa nimin. Ini kabayka inyerwa in danuhnek.”

³⁵ Igme amekene Davi kinetihwa amin ini kabayka amadgatak nawenéwa abusku amadga ini kagta kewye “Salmus”. Ayge ig awna:

“Pis ka isaksan nah pikamkayh barewpitye adahan nupithu madipwip.”

³⁶ Ig amekene Davi ka awna inakni giminma. Ku samah ig aynete amedgene inin ig keh madikte ku pariye ig Uhokri ikiswanaw adahan ig keh. Pisenwa ig miyap. Ig apuhpika gibetkis gikebyupwi. Gipit madipwip. ³⁷ Henneme ig ner ku

pariye Uhokri kannikase ariw gimiremni, ignewa ku pariye gipit ka madipwi. ³⁸ Nukebyupwi, ku apim inin usuh ikene yinetni kahadbe yis hiyakni ku ignewa Kiyapwiye Jesus keh Uhokri bayah-minawiy ariw utaraksanwi. ³⁹ Madikte hiyeg ku pariye kamaxwa ta gipitit Kiyapwiye Jesus ignes wiwhpika ariw madikte gitaraksankisnek. Ig amekene Moís gikumadukan in ka hiyá uwi-whkawiy henne. ⁴⁰ Ku yis ka ihpekere inakni wownhu apuriwnabay ku nawenétke in danuh ta yitnek ku pariye Uhokri gawnepepu pitatyepwi kinetihwa nimin minikwak. ⁴¹ Igkis awna:

“Yis ku pariye mahipwihne nnetni, ataybiswanabay nuthu. Hiyawa yis wakaymni mmanawa ku apim inin yis miyapnek. Mmanawa yis ka iha ku nah keh ini annut ku pariye nah keh yiwtrik amadga hawkri. Hiyawa pahapwi akkamnihni yit henneme yis ka ihpin.”

Hennewatbaki ig Uhokri awna.

Gaytakkis Hiyeg Iha Pol Giwn

⁴² Ayge nikwe ig kiyapwiye Pol pisenwa inakni gawnhan ayge agiku ini judeyenepwi gileglisakis. Ku aysaw igkis peswiyes, ignes hiyeg ayge awna ta gitkis kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé. Giwnkis:

—Uyay diyuh akiw ini samdi aytwenempiye adahan yis ekkene inakni inetit ta wothu akiw.

—Uyay.

⁴³ Ayteke pisenwa lammis, kaayhsima judeyenepwi amere gihiyakemnikis. Hawwata

kaayhsima hiyeg ku pariye kane judeyenepwima ku pariye ihpenepwi judeyenepwi gihiyakemnikis igkis hawwata amerewata ini gihiyakemnikis. Igme kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé igkis kinetihwa gikakkis. Ayge igkis ikenes gihiyakemnikis gitkis adahan igkis tipiknenes gikak Uhokri gabay.

Polkis Ayguhwa Giwkis Hiyeg Judeyenepwi

⁴⁴ Samdi danuh akiwwa, kabá madikte hiyeg paytwempuyenepwi pahadguhwa atere adahan igkis timepwiyes Uhokri giwn.

⁴⁵ Igkisme judeyenepwi hiyapni henne ku samah ba gikebentenkis hiyeg, igkis atihe kiyapwiye Polkis. Ayteke nikwe igkis mpitheyepye hiyeg timap kiyapwiye Pol giwn. Igkis awna:

—Pol ka awna wadit.

Igkis mahipwihpig.

⁴⁶ Igme kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé igkis hiyapni henne, igkis kinetihwa gitkis akak madikte gawaygyikis. Igkis awna:

—Amawka Uhokri ginetni ekkepka ta yit kit yis hiyeg ku pariye judeyenepwi. Henneme yis ka amapa inakni ginetni. Mmahki yis ka ikwa adahan yis darih ini dehetniki adahan yis ay-muhwa gimun Uhokri adahan apanenekwa? Ku samah yis ka amapa ginetni nikwe usuh ayguh-wete yiw adahan usuh akkin ta gitkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima. ⁴⁷ Ig Uhokri awna wothu adahan usuh keh henne. Ig awna wothu: “Nah keh yis humaw kewa pahá abukribe adahan yis uguhne gihiyakemnikis nerras ku pariye kane

judeyenepwima kahadbe madikte hiyeg amedgenepwi wayk ik adahan utí gamnihtenkis.”

48 Nerras ku pariye kane judeyenepwima timapni henne, igkis bateke giminkis. Igkis kabayha Uhokri ginetni. Apim ini nikwe madikte igkis ku pariye Uhokri gikanyanpu adahan igkis aymuhwa gimun adahan apanenekwa igkis kamaxwe ta gipitit Kiyapwiye Jesus.

49 Ayteke ariwnteke ini Uhokri giwn ibekhepka muwwapu apitiw ini waxri.

50 Henneme nerras hiyeg ku pariye judeyenepwi igkis amiyhase kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé ta gitkis nerras paytwempuyenepwi giwewkistenkis. Igkis amiyhaseprikis ta gutkis tinogben kiyatyopwi ku pariye kiyathanopwi Uhokri. Ayteke nikwe egkis hiyapkis mbeyne gitkis. Egkis ipukeprikis apititak guwaxrikis.

51 Igme kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé igkis hiyapni henne, igkis sessehe gikugkukis ariw apathawni adahan arekhetni ku samah nerras hiyeg gitaraksankis. Ayteke igkis tipik ta apitit paytwempu Ikôniyu.

52 Igkisme nerras ku pariye wageswa Jesus gihiyegapu ayge apit Antiyokiya igkis kaayhsima bateke giminkis. Igkis ayge gitiphewnes Uhokri.

14

Pol Kinetihwene Gimin Jesus Ayge Ikôniyu

1 Igme kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé igkis danuh ta apitit paytwempu Ikôniyu. Ayge igkis lammisya agiku judeyenepwi gileglisakis.

Amun ini igkis kinetihwenes gimin Kiyapwiye Jesus. Kaayhsima hiyeg ayge timapni henne, igkis kamaxwe ta gipitit Kiyapwiye Jesus. Gaytakkisme hiyeg judeyenepwi gaytakkisme hiyeg kane judeyenepwima.

² Henneme judeyenepwi ku pariye kane kamaxwa gipitit Kiyapwiye Jesus igkis amiyhase nerras kamaxwenepwi ta gitkis paytwempuyenepwi ku pariye kane judeyenepwima. Igkis mbeyhenes gitewkis.

³ Igme kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé igkis msakwa ayge adahan kaayhsima hawkri. Apim ini igkis kinetihwenes gidahan Kiyapwiye Jesus akak madikte gawaygyikis. Igme Uhokri akki ku inakni ginetnikis amin gabay ku in inyerwatnene yuwit. Mmanawa ig iké gannukis adahan igkis keh annut ku pariye arekhetni gidatni ku pariye keh hiyeg wakaymni.

⁴ Nerras hiyeg ayge igkis hiyapni henne, igkis piputnam gihiyakemnikis. Gaytakkisme hiyeg patiptak gihiyakemnikis gikakkis nerras judeyenepwi. Gaytakkisme patiptak gihiyakemnikis gikakkis Kiyapwiye Jesus giwatnipwi.

⁵ Ayteke nikwe nerras ku pariye kane judeyenepwima ahegbete ginetnikis gikakkis nerras judeyenepwi gikakkis gikiparakis. Igkis ahegbet ginetnikis adahan igkis mahipwihnes kiyapwiye Polkis adahan igkis padaktaseprikis akak tip.

Pol Makniwa Pahapwi Awayg Kidubetwiye Gibagwan

⁶ Igme kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé igkis timé gakkis. Ayteke nikwe igkis bisike temkete Likaôniyamnaw. Igkis danuh atere apitit paytwempu Litra akak Derbi.

⁷ Ayge aranwepi ini waxri igkis ekkenes Uhokri ginetni.

⁸ Apim ini ayge Litra pahapwi awayg kidubetwiye gibagwan. Ku samah ig amadgate wayk aytniyewa git gibagwan miyapupye. Ig msekwe ka wew. Ig bat ayge.

⁹ Ig timepne kiyapwiye Pol giwn. Igme kiyapwiye Pol ipeg gimkat. Ig kateksan apit giyakni ku ig ner awayg ihpene giwn ku ig ik adahan ig makniwepka.

¹⁰ Ig hiyapni henne, ig awna ta git akak gihawna ayge. Giwn:

—Kannikaw kuri. Tabira wadit.

Ig awayg timapni henne, aynewa ig kannikew. Ig kapusa wew.

Polkis Ikaka Ku Igkisnewa Uhokri

¹¹ Nerras paytwempuyenepwi listrayenepwi igkis hiyapni henne ku samah ig kiyapwiye Pol makniwe ner awayg, igkis kapusa kabiman. Igkis awna:

—Ig kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé igkis piyana uwohkigawiy ku pariye wageswe ke hiyegbe amadgaya inin. Igkis muhuk inugiktak ayta wotwiy.

Igkis awna inakni henne giwnaprikkis. Igme kiyapwiye Pol ka pukuhpín.

¹² Igkisme ikiygi kiyapwiye Barnabé ku ig giwohkigakis kewye Júpiter. Igkis ikiygi kiyapwiye Pol ku ig giwohkigakis kewye Merkúriyu.

Igkis ikiygi henne awaku ku samah ig ekkene kiyabowkad yuwit.

¹³ Igkis paytwempuyenepwi kadahan pahá leglis gidahan giwohkigakis kewye Júpiter. Ini gileglisakis msakwa pitatki paytwempu. Ayteke pahapwi muwpeg pes agikutak ini gileglisakis. Ig ewk pak akak ipuwiti ta anumekut paytwempu ahina. Kaayhsima hiyeg ayta gihapti adahan igkis umehnes nerras pak ay gipetunkis kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé adahan gadoheptenkis mmanawa igkis ikiygikis ku igkis giwohkigakis.

¹⁴ Igkisme Kiyapwiye Jesus giwatnipwi ig kiyapwiye Barnabé gikak kiyapwiye Pol igkis hiyapni henne, igkis wakaymni mpiynepepye. Igkis sigke gisimsakis adahan arakak giwakemnikis. Ayteke igkis sigise atere ta gibetitkis nerras hiyeg pahaduknen, igkis kabiman gitkis:

¹⁵ —Awaykemni, mmahkay yis kehne henne? Usuh he hiyegnen amadgaya inin kewa yisbe. Usuh ayta yit ekkene Uhokri ginetni yit adahan yis wages yihiyakemni ariw ini waditnepyenen kahadbe yis wages yihiyakemni ta git Uhokri dehetniye. Ignewa ku pariye keh en, ig keh waxri, ig keh parawhokwa, ig keh madikte ku pariye ay amadga hawkri. ¹⁶ Minikwak ig isakse madikte yis hiyeg kane judeyenepwima adahan yis wew akak yidahan yihiyakemni ke wotbe ig yumahbe aybe. ¹⁷ Bawa ig ay ukakwiw. Ig ikí wotwiw kaayhsima kabayka ku pariye arekhetni wotwiw ku ig ay ukakwiw. Ignewa ikí wotwiw muwok inugiktak. Ignewa ikí wotwiw kibeyne amutri kahadbe wixwiw kamana. Ignewa ku pariye keh wixwiw

batek. Ignewa uwohkigawiy adahan wixwiy adohepkig.

Hennawatbaki ig kiyapwiye Pol awna.

¹⁸ Henneme inakni giwn kabahte ka msakrikis adahan igkis umah nerras pak gipetunkis adahan gadoheptenkis.

Pol Padaktepka Akak Tip

¹⁹ Ayteke ariwnteke ini nerras judeyenepwi danuh atere ariwntak ini paytwempu ku kitak ig kiyapwiye Pol bisike amakohnokwa, ini paytwempu Antiyokiya akak Ikôniyu. Igkis danuh atere, igkis amiyhase kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé ta gitkis nerras hiyeg aygnenepwi. Ayteke nikwe igkis madikte padakte kiyapwiye Pol akak tip adahan giwmepten. Pisenwa ayge igkis kehpig waygboriw aytonte aparayewa ariw ini paytwempu. Igkis gipewkankis ig kuwis miyap. Ayteke nikwe igkis ikiswig, igkis tipik. Igme kiyapwiye Pol harite ayge.

²⁰ Danuhantenwa atere Jesus ghiyegapu, ig kiyapwiye Pol wadise. Ayteke nikwe ig diyuh ta apitit ini paytwempu akiw. Hewke akiw ig tipik gikak kiyapwiye Barnabé ta apitit paytwempu Derbi.

Polkis Diyuhe Adahan Ikene Hiyeg Gawaygyikis

²¹ Ig kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé igkis danuh atere, ayge igkis ekkenes Uhokri ginetni gidahan Kiyapwiye Jesus. Kaayhsima hiyeg ayge timapni henne, igkis wageswe Jesus ghiyegapu. Ayteke pisenwa gannipwikis ayge, ig kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé igkis diyuhe ta apitit paytwempu Listra, ta apitit

Ikôníyu, ta apítit Antiyokiya ini ku pariye ayge Písídiyamnaw.

²² Ayge igkis ikenes gawaygyikis nerras ku pariye kamaxwenepwi ta gipítit Kiyapwiye Jesus. Igkis awna ta gitkis:

—Msakwanabay akak yikamaxwan gipítit Kiyapwiye Jesus. Ka yi muwaka isahkiswa giw abet mbeyne. Akaknewa ini mbeyne wixwiy kawih Uhokri gikumadukan.

Hennawatbaki igkis ikenes gawaygyikis.

²³ Ayge apit madikte paytwempu igkis kaniy hiyeg aygnenepwi, adahan igkis giwewkistenkis Jesus gihiyegapu. Pisenwa gikanyankis, igkis piriyepekaw gidahankis. Amun ini igkis maxhewnes adahan igkis kiyenes Uhokri. Ayteke igkis awna ta gitkis:

—Uhokri apuriwyinek. Uhokri ku kapit yis kamaxwa ig ay yikaknek.

²⁴ Ayteke ariwnteke ini ig kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé igkis tipik apitiw ini waxri kewye Písídiyamnaw, igkis danuh atere Panfíliyamnaw.

²⁵ Ayge igkis ekkenes Uhokri giwn apit paytwempu Perji. Ayteke igkis tipik aytonte paytwempu Atálya.

²⁶ Ayteke igkis tarekwe amadga pahamku nawiy. Igkis diyuhe ta apítit Antiyokiya ayge Síriyamnaw ku kitak igkis awahkiska minikwak akak Uhokri gabay adahan igkis kannipwiyes gidahan Uhokri. Pisenwa ini gannipwikis kuwis, igkis diyuhe atere.

²⁷ Igkis danuh atere, ayge igkis pahadguh Jesus gihiyegapu aygnenepwi. Igkis ekkenes ta

gitkis madikte kabayka ku pariye Uhokri keh gip-itimpikis. Igkis ekkenes gitkis ku samah Uhokri woke ahin gidahankis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima adahan igneswata kamaxwa ta gipitit Kiyapwiye Jesus.

²⁸ Ayteke ariwnteke ini igkis msakwa ayge gikakkis nerras Jesus gihiyegapu adahan kaayhsima hawkri.

15

Gaytakkis Jesus Gihiyegapu Muwaka Igkis Madikte Iha Judeyenepwi Gihiyakemnikis

¹ Ayteke amun ini nawenépwi Jesus gihiyegapu danuh atere Antiyokiya. Igkis ariwntak Judeyanaw. Ayteke igkis kapusa kannuhne Jesus gihiyegapu ayge. Igkis awna gitkis:

—Ku yis ka hiwhkama yipit ku samah amekene Moís gikumadukan awna, nikwe yis ka hiyá yisma humaw Uhokri gihiyegapu.

² Igme kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé igkis timapni henne, igkis awna gitkis:

—Ka yi muwaka kinetihwa henne. Inakni yihiyakemni ka wadit.

Ayge igkis piledukewnes kihhawnete gikakkis. Igkisme Jesus gihiyegapu hiyapni henne, igkis awna:

—Uyay awahkis hiyeg giminkis Jesus giwatnipwi gikakkis Jesus gihiyegapu giwewkistenkis ayge Jerusalém adahan igkisme akki gitkis ku pariye pi waditte yuwit. Uyay awahkis kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé gikakkis nawenépwi ukebyupwiy akiw.

—Uyay.

³ Ayteke nikwe igkis awahkise kiyapwiye Polkis atere Jerusalém. Igkisme kiyapwiye Pol tipik mpiya apitiw Fenísiyamnaw. Ayteke igkis mpiya apitiw Samariyamnaw. Igkis ekkenes muwwapu ku samah hiyeg ku pariye kane judeyenepwima igkis hawwata wages gihiyakemnikis ta git Uhokri. Jesus gihiyegapu timapni henne, igkis batek giminkis.

⁴ Ayteke nikwe igkis kiyapwiye Pol danuh atere Jerusalém. Ayge igkis amapaka kabayhtiwa gapitkis madikte Jesus giwatnipwi gikakkis Jesus gihiyegapu giwewkistenkis. Ayteke igkis ekkenes ta gitkis madikte kabayka ku pariye Uhokri keh gipitimpikis.

⁵ Henneme nerras Jesus gihiyegapu ayge ku pariye wewnes akak farisewkis gihiyakemnikis, igkis kannikaw ayge. Igkis awna:

—Kibeyne nerras hiyeg ku pariye kane judeyenepwima igkis wages gihiyakemnikis. Henneme amawka kuri igkis hiwhka gipitkis ku samah amekene Moís gikumadukan awna. Amawka ku igkis iha giwn amekene Moís gikumadukan madikte.

⁶ Ayteke nikwe Jesus giwatnipwi pahadguhwa gikakkis Jesus gihiyegapu giwewkistenkis adahan igkis ahegbetenes ginetnikis amin inakni.

Pedru Awna Ku Ka Kabay Mpiksaptih Hiyeg Kane Judeyenepwima Adahan Igkis Iha Moís Gikumadukan

⁷ Ayge igkis kinetihwa pawtak ayipwite. Ig kiyapwiye Pedru hiyapni henne, ig kannikaw ayge nikwe. Ig awna gitkis:

—Nukebyupwi, yis kuwis hiyakni ku samah minikwak Uhokri kaniyhun yibetitak adahan nah ekkene Uhokri ginetni ta gitkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima kahadbe igkis timá Uhokri giwn igkis kamaxwa ta gipitit Kiyapwiye Jesus. ⁸ Ig Uhokri hiyak ku pariye ay apit giyaknikis madikte hiyeg. Ininewa ku pariye ig amin. Nikwe ig amapa hiyeg ku pariye kane judeyenepwima adahan igkis humaw gihiyegapu hawwata ke wixwiybe. Ig akki henne ku samah ig kawihkise Gitip ta gipititkis hehpekwiye ukakwiye. ⁹ Wixwiy hiwhka upitwiye. Igkisme kane hiwhkama gipitkis. Henneme ig ka aminanama niw. Ig ka ikiy-gikis nawenéwatma wowwiye. Ig bayahminigkis ariw gitaraksankis hawwata ku samah ig bayahminawiy mmanawa igkis kamaxwa ta gipitit Kiyapwiye Jesus. ¹⁰ Kuri nukebyupwi, ka ba yi wakaymnisa Uhokri awaku ku samah yis ka hiyak gihiyakemni. Mmanawa yis mpiksaptihkere gihiyegapu adahan igkis iha kumadukaki ku pariye mahikonene adahan igkis iha. In ke wotbe yis mpiksaptihpigkis adahan igkis hiyuh pahat awiyka ku pariye wixwiywa ka hiyá amapak. Iné wahawkripwiye amekenegben kawnata hiyá amapak. Yisme mpiksaptihkere nerras ku pariye kane judeyenepwima adahan ignes amapin adahan in keh igkis humaw Uhokri gihiyegapu. ¹¹ Ka ba kehni henne. Inenewa Kiyapwiye Jesus gamnihra keh wixwiy humaw gihiyegapu ku samah wixwiy kamaxwene ta gipitit. Igkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima hawwata akiw.

¹² Madikte hiyeg timapni henne, igkis msekwe tinwopu. Ayteke igkis timap giwnkis kiyapwiye

Barnabé gikak kiyapwiye Pol. Igkisme ekkenes madikte annut ku pariye Uhokri keh gipitimpikis ayhté gibetkis nerras ku pariye kane judeyenepwima.

Tiyagu Awahkisase Kagta Giminkis Hiyeg Kane Judeyenepwima

¹³ Pisenwa gawnhankis igme kiyapwiye Tiyagu kapusa kinetihwa. Ig awna:

—Nukebyupwi, ataybiswanabay nuthu.

¹⁴ Kiyapwiye Simawh Pedru kuwis akki yit ku samah Uhokri pitatye pareke abet gihawkankis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima. Ig akki yit ku samah ig kuwis kaniy gaytakkis adahan igkis humaw gihiyegapu. ¹⁵ Minikwak Uhokri gawnepepu pitatyepwi hawwata kinetihwa amin ku samah igkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima wageswanek gihiyegapu. Mmanawa Uhokri gannasan gitkis awna:

¹⁶ “Kiyapwiye Uhokri awna: ‘Yis Davi gihiyegapu yis kewa nupinhube. Kuri in ke wotbe nupinhu kuwis hakuhebe mmanawa yis ibekhewbet muwwapu amadga wayk. Ka sam. Aysawnemenek nah diyuh akiw nah wadithebdih yihawkannek. In ke wotbe nah wagahkisbete ini nupinhu akiw. ¹⁷ Ayteke nikweni madikte nawenépwi hiyeg ku pariye kane judeyenepwima ku pariye nukanyanpu adahan ignes wageswa nuhiyegapu igkis mpik-saw nuharitnek.’ ¹⁸ Hennewatbaki ig Kiyapwiye Uhokri awna. Hennewatbaki ig keh in humaw. Mmanawa ig hiyak ku samah ig keh ku samah akapuska hawkri.”

19 Nikwe nukebyupwi, ke nuthube ka ik adahan wixwiw mategbet gihawkankis nerras ku pariye kane judeyenepwima ku pariye wages gihiyakemnikis ta git Uhokri. Ka hiyá wixwiwima mpiksaptihpigkis ta arimkat amekene Moís gikumadukan. ²⁰ Henneme uyay awahkis pahak kagta giminkis adahan igkis ka marakwa wixwiw hiyeg ku pariye judeyenepwi. Uyay ayá gitkis inenewa adahan igkis ka ax im ku pariye kakanhawka ta arit ahehpakti batakkarad mmanawa ini patahwaki wowtrikwiw. Hawwata uyay ayá gitkis adahan igkis ka mahayakemnihwa. Adahan igkis ka ax puwikne taregbihka gibita. Adahan igkis ka ax migat. Hiyeg ku pariye judeyenepwi marenpi abohri inakni. ²¹ Mmanawa ku samah minikwak akapuska hawkri amekene Moís giwn amin inakni hiyakemniki in ekkepka agiku madikte judeyenepwi gileglisakis. Mpuse samdi inakni giwn ekkepka ay apit madikte paytwempu.

Kagta Awahkiska Giminkis Hiyeg Kane Judeyenepwima

²² Ig kiyapwiye Tiyagu pisenwa inakni gawnhan, igkis Jesus giwatnipwi gikakkis Jesus gihiyegapu giwewkistenkis igkis timapni henne, igkis ahegbete ginetnikis gikakkis madikte Jesus gihiyegapu. Ayge igkis awna:

—Uyay iha inakni giwn kiyapwiye Tiyagu. Uyay awahkis hiyeg ubetakwiw ta apitit paytwempu Antiyokiya payak gikak kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé adahan igkis ekkenes inakni giwn ta gitkis hiyeg ayge.

Ayteke nikwe igkis kaniye piyana hiyeg ku pariye kiyathaka gapitkis madikte Jesus gihiyegapu. Pahapwi giw Judas Barsabás. Pahapwime giw Sílas.

²³ Ayteke igkis anniri amadga pahak kagta adahan gawahkisnikis gikakkis nerras gikanyanpu. Amadgatak kagta in awna:

Usuh Kiyapwiye Jesus giwatnipwi, usuh gihiyegapu giwewkistenkis, usuh yikebyupwi, usuh awahkis kabayka yimin madikte yis ukebyupwi ku pariye kane judeyenepwima ku pariye msekwenepwi ayge apit paytwempu Antiyokiya, apit Síriyamnaw, apit Silísiyamnaw.

²⁴ Usuh timé gakkis gaytakkis ukebyupwi ku pariye kuhwekwa igkis pes uyegbitak igkis danuhpenes atere yit. Igkis danuh atere, igkis mategbete yihiyakemni akak giwnkis. Igkis tuguhkise yawaygyi. Henneme usuh ka awahkisrikis atere yimin adahan igkis kinetihwenes henne ta yit. ²⁵ Usuh timé gakkis henne, usuh pahadguhwa adahan usuh ahegbetene unetni. Ayteke nikwe usuh kaniye piyana hiyeg uyegbitak adahan usuh awahkisrikis yimin adahan igkis ekkenes yit inakni unetni. Igkis atak atere payak gikakkis ukebyupwi kibeynepwi kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé ²⁶ ku pariye ka kapigsa gipitkis adahan igkis kinetihwenes gimin Ukiparawiy Jesus Cristo muwwapu. ²⁷ Kuri nikwe usuh awahkis yimin kiyapwiye Judas gikak kiyapwiye Sílas. Igkisme akakwa gibiykis igkis akki yit ku inakni yuwit ku pariye usuh tamak amadga inin kagta, ku in inyerwatnene

yuwit. ²⁸ Uhokri Gitip kuwis akki ta wothu ku ka hiyá usuhma mpiksaptihyi adahan yis iha kumadukaki ku pariye mahikonene adahan yis iha. Inakni gakkan kabay wothu. Inenewa umawkan yis ka keh ini ku pariye marakwa usuh hiyeg judeyenepwi. ²⁹ Ka yi muwaka ax im ku pariye kakanhawka arit ahehpakti batakkarad, iné migat, iné puwikne taregbihka gibita. Hawwata akiw ka yi muwaka mahayakemnihwa. Ku yis iha inakni yuwit yis keh wadit. Uhokri gabay yikaknek.

³⁰ Pisenwa gannirinkis inakni igkis awahkis gi-watnipwikis ta apitit paytwempu Antiyokiya gi-haptikis kiyapwiye Polkis. Igkisme danuh atere, igkis pahadguh madikte Jesus ghiyegapu. Ayteke igkis akki ini kagta ta gitkis.

³¹ Ku samah igkis hiyeg ipegboha ini kagta igkis batek awaku inakni kibeyne hiyakemniki in ikene gawaygyikis.

³² Igkisme kiyapwiye Judas gikak kiyapwiye Sílas igkis Uhokri gawnepepu. Igkis kabunuga akak Uhokri gannu adahan awnenes yuwit ku pariye pes giwntak Uhokri. Nikwe igkis kineti-hwa gikakkis Jesus ghiyegapu ayge ayipwite. Igkis ikenes gawaygyikis adahan ignes tipiknenes gikak Uhokri.

³³ Igkis msakwa ayge adahan kibite hawkri. Pisenwa igkis Jesus ghiyegapu awahkiswigkis diyuh akak kabayka ta gitkis gawahkistenkis.

³⁴ Henneme ig kiyapwiye Sílas kaniy adahan ig msakwa ayge Antiyokiya.

Pol Gikak Barnabé Ibekhewbet

³⁵ Igme kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé igkis hawwata msakwa ayge Antiyokiya. Ayge igkis kannuheknes, igkis ekkenes Uhokri giwn payak gikakkis kaayhsima nawenépwi hiyeg.

³⁶ Ayteke ariwnteke ini aynessa hawkri, ig kiyapwiye Pol awna ta git kiyapwiye Barnabé:

—Uyay atak ta apitit madikte paytwempu ku kiney wis kuwis ekke Uhokri giwn. Uyay atere iwasa Jesus gihiyegapu mmahpaki igkis ayge.

³⁷ Igme kiyapwiye Barnabé kaytwa giwn:

—Uyay atak. Uyay iwí João Markus atak uhapti.

³⁸ Igme kiyapwiye Pol ka atekere gikak kiyapwiye João Markus. Git ka wadit awaku ku samah minikwak ig ikiswigkis ayge Panfiliyamnaw. Ig ka msakwa adahan gayapetnikis adahan ekkene Uhokri giwn.

³⁹ Ayteke nikwe ig kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Barnabé gihiyakemnikis ka tuguh hehpekwiye. Inneki keh igkis ikisegbet. Igme kiyapwiye Barnabé gikak kiyapwiye João Markus igkis tarekwe amadga pahamku nawiy. Igkis atere apitit ini kewgihri kewye Xipremnaw.

Sílas Atak Gihapti Pol

⁴⁰ Igme kiyapwiye Pol kaniye kiyapwiye Sílas adahan ig atak gihapti. Ayteke nikwe igkis Jesus gihiyegapu ayge piriyepekaw gidahankis adahan igkis tipik gikak Uhokri gabay. Pisenwa igkisme tipik.

⁴¹ Igkis wewpita muwwapu Síriyamnaw akak Silísiyamnaw. Igkis ikenes gawaygyikis ta gitkis Jesus gihiyegapu aygnenepwi.

16

Pol Iwé Timótyu Tipik Gihapti

¹ Ayteke igkis danuh ta apítit paytwempu Derbi, ta apítit paytwempu Listra. Ayge pahapwi awayg Jesus gihiyega kewye Timótyu ig kapinene ayge. Ig kiyapwiye Timótyu ginag eg judeyano. Eg hawwata Jesus gihiyega. Igme kiyapwiye Timótyu gig ig grésiyene. Ig ka judeyenema.

² Madikte ukebyupwiy ayge Listra ayge Ikôniyu, igkis kabayha kiyapwiye Timótyu.

³ Ig kiyapwiye Pol hiyapni henne, ig iwepkere kiyapwiye Timótyu tipik gihapti. Ayteke nikwe apit ig iwapri ig hiwhkise gipit. Mmanawa madikte judeyenepwi ayge igkis hiyakni ku kiyapwiye Timótyu gig ig ka judeyenema, Nikwe igkis hiyakni ku ig ka hiwhkis gikamkayh gipit. Awaku ini ig kiyapwiye Pol hiwhkis gipit kahadbe igkis hiyeg judeyenepwi kiyatig ayge igkis ataybiswa arit giwn.

⁴ Ayteke pisenwa, igkis kiyapwiye Pol tipikwiye. Ku kit paytwempu igkis danuh, igkis ekkenes ta gitkis madikte Jesus gihiyegapu ayge amin ku samah Kiyapwiye Jesus giwatnipwi gikakkis Jesus gihiyegapu giwewkistenkis igkis ahegbete ginetnikis ayhté Jerusalém adahan hiyeg ku pariye kane judeyenepwima ka muwaka iha giwnkis judeyenepwi gikumadukankis.

⁵ Ayteke igkis ikenes gihiyakemnikis adahan ignes ihpa inakni giwnkis. Nerras Jesus gihiyegapu ayge igkis timapni henne, igkis awayghaw igkis pi kamaxwate ta gipitit Kiyapwiye Jesus

akiw. Ayteke nikwe mpuse hewkepye igkis kibi-hwa.

Uhokri Gitip Huwitha Polkis

⁶ Igkisme kiyapwiye Pol tipik danuhpenes muwwapu apitiw Firíjiyamnaw apitiw Galásiyamnaw. Metakwa igkis danuh atere Ásiyamnaw. Henneme Uhokri Gitip ka isaksigkis adahan igkis akki Uhokri giwn atere.

⁷ Igkis hiyapni henne, igkis tipik danuh ta apitit Mísiyamnaw. Aytontak igkis gipewkankis igkis tipik ta apitit Bitíniyamnaw henneme Jesus Gitip ka isaksigkis adahan igkis atere.

⁸ Ayteke nikwe igkis mpiya apitiw Mísiyamnaw. Igkis danuh ta apitit paytwempu Trôadi. Ayge igkis patiptak nukakhu nah Lúkas.

⁹ Apim ini tiyegim ig kiyapwiye Pol hiyá pahapwi awayg giwtyakpeynen. Ig awayg masedôniyene. Ig tabirnene ayge, ig awna ta git kiyapwiye Pol:

—Ba ayta atan Masedôniyamnaw. Uyá amnih usuh.

¹⁰ Ig kiyapwiye Pol hiyapni henne, aynewa usuh ahegbetaw adahan usuh tipikwiye ta apitit Masedôniyamnaw. Usuh hiyakni ku Uhokri iny-erwa ig muwaka usuh akki ginetni ta gitkis hiyeg ayge.

Lídiya Wages Guhiyakemni

¹¹ Ayteke nikwe usuh tarekwe ayteke Trôadi. Usuh manuk parawhokwa wadé tahhan apitit kewgihri Samotrásiyamnaw. Hewke akiw usuh danuh atere apit paytwempu Neápolis.

¹² Ayteke usuh tipik ta apitit paytwempu Filipus. Ini pahá paytwempu nopsadnene ayge Masedôniyamnaw. Kaayhsima hiyeg romayenepwi msakwa ayge. Usuh danuh atere, usuh mpiyase kibite hawkri ayge.

¹³ Samdi abet usuh pes apititak ini paytwempu ta akigbimnat warik mmanawa usuh upewkan hiyeg judeyenepwi pahadguhwa ayge adahan gipigyepkawnikis. Usuh danuh atere, usuh batahkiwa. Ayge usuh kinetihwa gukakkis tinogben ku pariye pahadgupu ayge.

¹⁴ Usuh uté pahapu tino ayge guw Lídiya. Eg tiyatirayano. Eg gannipwi adahan piyukno kamis duruweh kibeynewa. Eg kiyatha Uhokri. Eg ayge eg timapno wownhu. Apim ini ig Uhokri woke guhiyakemni adahan eg pukuha kiyapwiye Pol ginetni. Eg wagers guhiyakemni.

¹⁵ Ayteke nikwe eg kewpi ahakwat un payebitak gukakkis gumunyapu. Eg kewpi, eg awnase usuh ta gupinwat. Eg awna:

—Ku yis ikanhu ku nah inyerwa kamaxwa ta gipitit Kiyapwiye Jesus, ba yi ayta msakwa numunhu adahan yis nukannuhten.

Usuh timapni henne ku samah eg kinistaw akak inakni yuwit usuh ihe guwn.

Pol Pekkis Wapitye Gupititak Pahapu Ihamru Hiyapwano

¹⁶ Pahay hawkri akiw usuh atere ta apitit ini iwetrit adahan usuh piriyepekewne. Ayge apigku ahin usuh patiptak gukak pahapu himano buk-itwiyo. Eg ihamru hiyapwano. Wapitye ay gupit ku pariye akki ta gut ku pariye nemnikumpiye.

Gukiparapu dax kaayhsima karukri awaku ku samah eg akki ta gitkis hiyeg ku pariye nem-nikumpiye gitkis, ignesme katiwnih gukiparapu.

¹⁷ Eg himano gubetki makakparu uhapuh butte. Eg awnana akak guhawna. Guwn:

—Nerrasbaki awaykemni igkis Uhokri inugikyene gihiyegapu. Igkis ekkenes ta wotwiy pahatra ahin adahan wixwiy danuhe ta git Uhokri.

¹⁸ Mpuse hawkri eg kehno henne adahan kibite hawkri. Ig kiyapwiye Pol hiyapni henne, ig ka batek. Ayge nikwe ig wagestaw ig awna ta git ner wapitye ku pariye aynene gupit. Giwn:

—Nah awna ta pit giwaprik Kiyapwiye Jesus. Asá pes ayteke gupititak no tino.

Aynewa ig wapitye pese gupititak.

¹⁹ Igkisme gukiparapu hiyapni henne, igkis awna:

—Kuri wis ka dax karukri akiw.

Ayteke nikwe igkis kamaxe kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Sílas. Igkis kehehpigkis waxeprikis ta gimkatkis hiyaptigi ayhté ahigiwmadga.

²⁰ Igkis danuh atere, igkis iweprikis ta gipetunatkis hiyaptigi romayenepwi. Igkis awna ta gitkis:

—Nerras hiyeg igkis judeyenepwi. Takunipti igkis sigimwih madikte paytwempuyenepwi ay.

²¹ Igkis kannuhnes hiyeg adahan igkis wew akak mbeyepye hiyakemniki ku pariye ukiparawiy ka muwaka wixwiy wew nikak. Wixwiy hiyeg ku pariye romayenepwi ka hiyá wixwiyma amapin, ka hiyá wixwiyma wew nikak.

Pol Gikak Sílas Sarayhpika Agikut Paraksetek

²² Madikte hiyeg ayge timapni henne, igkis awna:

—Uyay pisenwa gihawkankis.

Igkis kuruwkehe gitiputkis. Ayteke nikwe nerras hiyaptigi wiwhkise gisimsakis. Igkis bip-taseprikis akak ah.

²³ Igkisme gisuwtatapukis bipteprikis kaayh-sima he igkis migatpíte. Pisenwa gibiyuhkakis igkis sarayhpigkis ta agikut parakseket. Ayteke nikwe nerras hiyaptigi awna ta git ner apuri-wkeputne parakseket. Igkis awna:

—Apuriwnigkis kabayhtiwa.

²⁴ Ig ner apuriwkeputne parakseket timapni henne, ig iweprikis, ig parakseprikis ta agikut pakwa ayaknisep parakseket. Ayteke ig deheke gikugkukis ta agikut ah turuhkarad. Pisenwa ig tipik.

²⁵ Ayteke pakwa tiyegim ig kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Sílas igkis ayge piriyepekwnes. Igkis peknes apat adahan kibeyhenes Úhokri. Igkisme nawenépwi kamaxkarempu igkis ayge timepnes gapankis.

²⁶ Pahaye adahan wayk segke akak ahawna. In keh parakseket segke pahatte. Apim ini madikte alappota wokhaw. Madikte xen matisbete, in tuguhe gipititakkis nerras kamaxkarempu.

Apuriwkeputne Parakseket Wages Gihiyakemni

²⁷ Ig ner apuriwkeputne parakseket timapni henne, ig wadise. Ig hiyá parakseket alappota wok. Ig hiyapni henne, ig awna:

—Wo! Madikte nerras kamaxkarempu bisike kuwis. Kuri nukipara umahkiswen gipatrakis.

Ayteke nikwe ig wiwhe giponyara adahan ig umehwepye pisenwate.

²⁸ Igme kiyapwiye Pol hiyapni henne, ig kabi-man git. Giwn:

—Ka ba umahwa. Ipeg ayta. Madikte usuh aypekwiye.

²⁹ Igme ner apuriwkeputne parakseket ig timapni henne, ig uguhkiswa git gihiyega. Ig parak atere kibentenwa. Ig danuh atere git kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Sílas. Ig segege gimin ig paberetusaw gitiputkis.

³⁰ Ayteke ig iweprikis agikutak ini parakseket. Ig awna gitkis:

—Kiyapwiyegeben, pariyeki nah keh kuri adahan nah isamtaw?

³¹ Igkisme kaytwa giwn:

—Kamaxwa ta gipitit Kiyapwiye Jesus. Inneki keh pis isamtaw payak gikakkis nerras pipinekuya.

³² Ayteke igkis ekkenes Uhokri giwn ta git payak gikakkis madikte gipinekuya ayge.

³³ Nikwenéwa tiyegim ner apuriwkeputne parakseket ig iweprikis ig hiyak gikakkis, ig sukuha gibuskanakis. Pisenwa ig kewpi ahakwat un nikwenéwa tiyegim madikte akak gipinekuya.

³⁴ Ayteke ig parakse kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Sílas ta gipinekut. Ig iké gimanakis. Ayge ig gikakkis gipinekuya igkis bateke giminkis ku samah igkis kamaxwa ta gipitit Uhokri.

Pol Gikak Sílas Isahkiska

³⁵ Hewke akiw nerras hiyaptigi awahkis sandagma gimin ner apuriwkeputne parakseket. Igkisme danuh atere, igkis awna git:

—Isahkisnaba nerras awaykemni adahan igkis tipik.

³⁶ Igme ner apuriwkeputne parakseket awna ta git kiyapwiye Pol:

—Igkis hiyaptigi wasapanaw yimin ku yis ka kamaxka kuri. Kuri hiyawa yis tipik monye.

³⁷ Igme kiyapwiye Pol awna ta gitkis nerras sandagma. Giwn:

—Igkis hiyaptigi ka keh wadit ukakhu. Igkis biptase usuh giwtrikkis hiyeg yuma arik kapatra. Igkis sarayhe usuh ta agikut parakseket. Usuh hiyeg judeyenepwi henneme usuh hawwata hiyeg romayenepwi. Ka hiyá igkisma keh henne ukakhu usuh hiyeg ku pariye romayenepwi. Kuri hiyaksa igkis muwaka pekkis usuh monye. Kawa. Ka hiyá igkisma. Wani igkiswa ayta isahkis usuh. Waké usuh tipik monye, nikwekam madikte hiyeg ikiykam ku usuh bisike awaku usuh inyerwa kakehniye.

³⁸ Nerras sandagma timapni henne, igkis tipik ta gitkis gikiparakis hiyaptigi. Igkis danuh atere, igkis awna inakni gitkis. Igkisme timapni henne ku kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Sílas ku igkis hiyeg romayenepwi igkis apisasew.

³⁹ Ayteke nikwe igkis atere ta gitkis kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Sílas. Igkis danuh atere, igkis awna gitkis:

—Usuh ayá padoh yit. Hiyawa yis pes ayteke agikutak parakseket. Uyá pes paytwemputak hawwata.

⁴⁰ Igme kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Sílas igkis pekkiska agikutak parakseket, igkis wadé atere gupinwat kiyapuno Lídiya. Igkis danuh atere, igkis uté gikebyupwikis Jesus gihiyegapu aygnenepwi. Igkis hiyapni henne, igkis kinetihwa gikakkis ayge igkis íkenes gawaygyikis. Ayteke pisenwa igkis tipik.

17

Polkis Kinetihwene Gimin Jesus Ayge Tessalônika

¹ Igkis mpiya apuriw paytwempu Anfípolis. Ayteke igkis mpiya apuriw paytwempu Apolóniya. Ayteke igkis danuh ta apitit paytwempu Tessalônika. Ayge igkis uté pahá judeyenepwi gileglisakis.

² Ig kiyapwiye Pol gihumpawni kinetihwa gimin Kiyapwiye Jesus ta gitkis kit hiyeg judeyenepwi. Nikwe ig atere lammisya agiku ini gileglisakis. Ig lammisya atere mpamaput samdi. Ayge ig kinetihwene ta gitkis hiyeg amadgatak Uhokri gannasan minikweknene.

³ Ig akkamnihne inakni Uhokri gannasan ta gitkis. Ig ekkene gitkis huwewe ku in awna ku amawka Cristo hiyá mbeyne ig miyá ig kannikaw akiw. Ig awna gitkis:

—Ner Kiyapwiye Jesus ku kamin nah kinetihwene yit igyerwa Cristo. Ig Uhokri gikanyan adahan ukumaduketniwi.

⁴ Nerras hiyeg timapni henne, gaytakkis ihe inakni giwn. Igkis wages gihiyakemnikis hehpekwiye gikakkis kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Sílas. Hawwata kaayhsima awaykemni

ku pariye kane judeyenepwima ku pariye kiyathenepwi Uhokri igkis wages gihiyakemnikis gidahan Kiyapwiye Jesus. Hawwata kaayhsima tinogben kiyatyopwi egkis wages guhiyakemnikis.

Hiyeg Dakuhwa Gitiputkis Polkis

⁵ Henneme kaayhsima judeyenepwi aygnenepwi, igkis hiyapni henne, igkis atiha kiyapwiye Polkis. Ayteke nikwe igkis pahadguh kibite hiyeg kakehniyepwi. Igkisme dakuhwa gitiputkis kiyapwiye Polkis. Igkis keh kaayhsima paytwempuyenepwi kadukman. Ayteke igkis awna:

—Pol gikak Sílas msakwa gimun Jasoh. Uyay atere kamaxwigkis.

Igkis tipik danuh atere gipinwat akak madikte gihawnakis adahan igkis giwepentkis paytrikutak adahan ta gibetitkis hiyeg.

⁶ Henneme igkis ka utiprikis. Igkis hiyapni henne, igkis kiyimwipta. Nikwe igkis pekkise kiyapwiye Jasoh. Igkis kamaxwig gikakkis nawenépwi Jesus gihiyegapu ayge. Ayteke igkis kehehpigkis ta gipetunatkis hiyaptigi. Igkis danuh atere, igkis wasaymhaw giminkis ta gitkis hiyaptigi. Igkis awna:

—Nerras hiyeg ku pariye wagesapa hiyeg gihiyakemnikis muwwapu ku apim inin igkis danuh atan adahan usigmehpitni. ⁷ Ner awayg Jasoh amapigkis adahan igkis msakwa ay gimun. Igkis madikte igkis ka iha giwn ukiparawiy kiyapwiye Sésar gikumadukan. Igkis awna ku ig Jesus iggi gikiparakis giwenyan kiyapwiye Sésar.

⁸ Igkis paytwempuyenepwi gikakkis nerras hiyaptigi igkis timapni henne, igkis kiyimwipta.

⁹ Ayteke nikwe igkis hiyaptigi katiwnise karukri gitkis kiyapwiye Jasoh gikakkis nerras nawenépwi Jesus gihiyegapu akiw. Ayteke pisenwa gikatiwnihnikis, igkis isakseprikis adahan igkis tipik.

Pol Kinetihwene Gimin Jesus Ayge Beréya

¹⁰ Igkis Jesus gihiyegapu hiyapni henne, igkis apise gikak kiyapwiye Pol gikak kiyapwiye Sílas. Ayteke nikwe igkis awahkiswigkis kibentenwa ta apitit paytwempu Beréya. Igkisme danuh atere, igkis lammisya ayge agiku judeyenepwi gileglisakis. Ayge igkis kinetihwenes akiw gimin Kiyapwiye Jesus.

¹¹ Nerras hiyeg beréyenepwi ayge igkis pi kabayte giwkis nerras hiyeg tessalôniyenepwi mmanawa giyagnikis ka depyema, igkis amapa Uhokri ginetni kabayhtiwa. Takunipti igkis ipegbohenes Uhokri gannasan minikweknene igkis iwasenes ba inakni inetit inyerwatma.

¹² Ayteke nikwe kaayhsima hiyeg aygnenepwi ihe inakni giwn. Kaayhsima grésianopwi kiyatyopwi iha giwn payebitak gikakkis kaayhsima awaykemni.

¹³ Henneme nerras judeyenepwi ayhté Tessalônika igkis timé kiyapwiye Pol gak ku ig ekkene Uhokri ginetni gimin Kiyapwiye Jesus ayhté paytwempu Beréya. Ayteke nikwe igkis harakseprikis atere. Igkis danuh atere, igkis yuwitehenes nerras beréyenepwi igkis amiyhase kiyapwiye Polkis ta gitkis.

¹⁴ Nerras ukebyupwiy ayge hiyapni henne, aynewa igkis awahkise kiyapwiye Pol tipik parawkebit. Iggisme kiyapwiye Sílas gikak kiyapwiye Timótyu igkis msekwe ayge apit paytwempu Beréya.

Pol Kinetihwene Gimin Jesus Ayge Atenas

¹⁵ Iggisme gaytakkis ukebyupwiy tipik gihapti kiyapwiye Pol adahan gimaptenten ariw mbeyne. Iggkis atak gihapti he ig danuh ta apitit paytwempu Atenas. Ayteke igkis diuhpiyes ta apitit paytwempu Beréya. Igme kiyapwiye Pol hiyapni henne, ig wasapanaw gimin kiyapwiye Sílas gikak kiyapwiye Timótyu adahan igkis ayta gimkat kibentenwa. Ayteke igkis tipik.

¹⁶ Igme kiyapwiye Pol msekwe ayge Atenas ig wahaprigkis ayta. Ku samah ig wahapnete ig wakaymni mpiynepepye gidahankis nerras hiyeg aygnenepwi ku samah kaayhsima giwohkigakis gahehpakkis batakkarad ayge.

¹⁷ Ini giwakemni keh ig kinetihwa gimin Kiyapwiye Jesus ta gitkis. Ig kinetihwene agiku leglis ta gitkis hiyeg judeyenepwi ta gitkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima ku pariye kiyahenepwi Uhokri. Hawwata akiw ig kinetihwene gimin Kiyapwiye Jesus mpuse hewkepye ayge paytwempu ahigiwmadga ta gitkis hiyeg ku pariye ig utí ayge.

¹⁸ Pahay hawkri ig uté hiyeg ayge ku pariye kanuhekeputnepwi gimin “Epikúrews” gihiyakemni. Hawwata ig uté hiyeg ku pariye kannuhekeputnepwi giminkis nerras “estóykus” gihiyakemnikis. Ig hiyapni henne, ig kinetihwa gikakkis. Pisenwa

gawnhan, igkis nerras hiyeg kinetihwa pawtak ayge, igkis awna:

—Pariye kamin ner awayg kinetihwa mpiynepepye henne?

Igme pahapwi hiyeg ayge kaytwa giwn:

—Oho. Ke nuthube ig kinetihwa amin nawenépwi Uhokri ariw udahanwiy. Nawwotunyepwi giwohkigakis.

Igkis awna inakni awaku ig kiyapwiye Pol kinetihwene gimin Kiyapwiye Jesus amin gikankawni.

¹⁹ Ayteke nikwe igkis awnase kiyapwiye Pol ta arimkat pahá iwetrit ku kiney hiyeg gibetkikis pahadguhwa adahan ignes timepnes inetit. Ini iwetrit kewye Areópagu. Igme atak gihaptikis. Igkis danuh atere, igkis awna git:

—Pariyeki pinetni pis ekkene gitkis hiyeg? Uya akki wothu. ²⁰ Mmah usuh timá pis awna nawenéwa inetit ku pariye usuh ka timapti? Usuh muwaka hiyak ini pinetni.

²¹ Igkis awna inakni henne mmanawa madikte hiyeg atenasyenepwi ku pariye msekwenepwi ayge akak nerras ku pariye danuhpenepwi atere, igkis bateke timá nukune inetit. Ininnen ginetikis mataytak.

²² Igme kiyapwiye Pol kannikaw gipetunkis madikte nerras hiyeg ayge Areópagu. Ig awna gitkis:

—Kiyapwiyegben atenasyenepwi, nah hiyak ku yis kawohkigahaw ta gitkis kaayhsima yiwohkigapu. ²³ Ku samah nah waywempiye apuriw inin paytwempu nah hiyá kaayhsima piriypkewket adahan yis adohepkene yiwohkigapu. Ayge nah

uté pahayku piriyepekewket annaka han: “Gidahan Uwohkigawiy ku pariye wixwiw kane hiyak”. Ku apim inin nah ayta kinetihwene yit gimin ner ku pariye yis adohepka yis kane hiyakri-watnene. ²⁴ Ig ner Uhokri ignewa ku pariye keh inin hawkri. Ig keh madikte amedgene inin. Ig kumadukene madikte hiyeg ayhté inugik. Ig kumadukene madikte hiyeg ay amadga inin. Ig ka msakwa agiku piriyepekewket kehka gapitkis hiyeg amadgayapu ininma. ²⁵ Ig ka muwaka wixwiw keh ariknawnama gidahan mmanawa ignewa ku pariye ikene udehetniwiw, uyakawiy, madikte. ²⁶ Giwntak pahapwiwa awayg ig keh madikte hiyegipiyenepwi humaw. Ig keh ignes msakwa muwwapu amadga inin. Apit inin hawkri humaw ig ayipa ig kaniy ku kapim igkis msakwa ay amadga inin. Hawwata ig kaniy ku kiney igkis msakwa. ²⁷ Ig keh inin henne kahadbe igkis mpiksaw giharit kahadbe igkis ipig-pig kahadbe igkis hiyá giwitwak. Kameki in mahikome adahan utepri mmanawa ig Uhokri ka piyawakadma wowwiw. ²⁸ Igwa Uhokri waymuhtenwiw. Ig uwewkistenwiw. Ig uhumtenwiw. Pahapwi awayg apatkekne yibetya kuwis awna: “Wixwiw hawwata Uhokri gikamkayupwi.” ²⁹ Ku wixwiw Uhokri gikamkayupwi, nikwe wixwiw ka hiyá wixwiyma ikiy Uhokri ku ig he batakkanen. Ka hiyá wixwiyma ikiygi ku ig kehka akak karukri wahano. Kawmata hiyá wixwiyma ikiygi ku ig kehka akak karukri wahano seyno. Kawmata hiyá wixwiyma ikiygi ku ig kehka akak tip. Ig ka hiyegma gibatkan. Ig ka hiyegma gikehni. ³⁰ Minikwak hiyeg ikiygi henne mmanawa igkis

ka hiyak hawkri. Apim ini ig Uhokri kiyakan gikakkis. Henneme ku apim inin ig kinetihwa ta gitkis madikte hiyeg muwwapu. Ig awna: “Yis ka hiyá yisma msakwa hennenwatma akiw. Wagesnabay yihiyakemni ariw yitaraksan.”

³¹ Amawka ku wixwiw wages uhiyakemniwiw adahan wixwiw keh ku pariye kabay giwtrik Uhokri mmanawa ig kuwis ahegbete pahay hawkri ku pariye me danuhmet adahan ig ukatiwnihpitniwiw adahan ku pariye ukehniwiw ay amadga inin. Ku wis keh mbayka, mbaykanewa ig ikí wot. Ku wis keh kabayka, kabaykanewa wis utí. Ig ka taraksa ku aysaw ig hiyak ukak. Apim ini ig katiwnihkisiwiw ta git pahapwi gikanyan. Ig Uhokri kuwis akki ta wotwiw ku pariye ner gikanyan adahan ini mmanawa ig kuwis kannikasepri ariw gimiremni.

³² Nerras hiyeg ku pariye timepnepwi kiyapwiye Pol giwn ayge igkis timapni henne ku samah ig kinetihwa gimin pahapwi ku pariye kannikaw ariw gimiremni, gaytakkis hiyaraptihpig. Gaytakkisme batek akak inakni giwn. Igkis awna git:

—Usuh timepkere inakni piwn kuwewa akiwnek.

³³ Ayteke nikwe ig kiyapwiye Pol pes gibetikkis.

³⁴ Henneme gaytakkis nerras hiyeg atak ghapti. Ayge igkis wagese gihiyakemnikis hehpekwiye gikak kiyapwiye Pol. Igkis ihe giwn. Pahapwi awayg gaytakkis kewye Diyonísyu. Ig pahapwi gaytakkis nerras ku pariye kumadukene ini iwetrit kewye Areópagu. Hawwata akiw pa-

hapu tino kewyo Damáris iha kiyapwiye Pol giwn.
Hawwata nawenépwi hiyeg akiw.

18

Pol Msakwa Gimun Ákwila

¹ Ariwnteke ini ig kiyapwiye Pol pese apititak ini paytwempu Atenas. Ig danuh ta apitit paytwempu Korintu.

² Ayge ig patiptak gikak pahapwi judeyene kewye Ákwila. Igme kiyapwiye Ákwila amadga wayk ayhté Pontomnaw henneme ig msakwa apit Itáliyamnaw. Ig msakwa ayge payak gukak gihayo. Egme guw Pirisíla. Ayteke egkis tipige apititak Itáliyamnaw mmanawa ner romayenepwi gikiparakis kiyapwiye Kiláwdyu ig pekkise madikte hiyeg judeyenepwi ariw paytwempu Roma ku kiney egkis msakwa ayge Itáliyamnaw. Ig kiyapwiye Ákwila gukak kiyapuno Pirisíla egkis danuh atere apitit paytwempu Korintu, egkis msekwe ayge. Igme kiyapwiye Pol atere danuhpene gutkis.

³ Ayge ig utí ku egkis payteputne akak puwikne amar. Ig hiyapni henne, ig msakwa gumunkis, ig kannipwiye payak gukakki awaku gannipwi inwata.

Pol Kinetihwene Gimin Jesus Ayge Korintu

⁴ Mpuse samdi ig kiyapwiye Pol lammisya agiku judeyenepwi gileglisakis. Ayge ig kinetihwene ta gitkis hiyeg, ig kinistene hiyeg judeyenepwi gikakkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima adahan igkis kamaxwa gipitit Kiyapwiye Jesus.

⁵ Ayteke metakwa ig kiyapwiye Sílas gikak kiyapwiye Timótyu igkis danuh atere git apititak Masedôniyamnaw. Ariwntak ini gidawnhankis atere ig kiyapwiye Pol ikatuswa adahanikwa ig ekkene Uhokri giwn. Ig ayge ekkene ta gitkis nerras judeyenepwi aygnenepwi ku Kiyapwiye Jesus ignewa Cristo ig Uhokri gikanyan adahan ukumaduketniwi.

Pol Ayguhwa Giwkis Hiyeg Judeyenepwi

⁶ Henneme igkis judeyenepwi siguhpig. Igkis mahipwihpig. Ig kiyapwiye Pol hiyapni henne, ig sessehe gisimsa ariw apathawni adahan arekhetni ku samah gitaraksankis. Ig awna ta gitkis:

—Ku yis biyuke, yihawkanaprik. Ka nuhawkanaprikma. Ka sam. Kuri nah ayguhnete yiw adahan nah ekkene Uhokri ginetni ta gitkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima.

⁷ Ayteke nikwe ig pese giwkis nerras judeyenepwi. Ig tipik ig msakwa gimun pahapwi kane judeyenepwima giw Tísyu Justu. Ig kiyapwiye Tísyu Justu kiyathene Uhokri. Gipin msakwa ahumwate judeyenepwi gileglisakis.

⁸ Apim ini ini leglis akipara ig kamaxwe ta gipitit Kiyapwiye Jesus. Ig giw Kirispu. Madikte gimunyapu hawwata kamaxwe ta gipitit Kiyapwiye Jesus. Hawwata kaayhsima koríntuyenepwi akiw timap kiyapwiye Pol ginetni. Ayteke igkis iha giwn igkis kewpi ahakwat un.

Uhokri Ikene Pol Gawaygyi

⁹ Ayteke pahay tiyegim ig kiyapwiye Pol hiyap Kiyapwiye Jesus giwtyakpeynen. Igme awna ta git:

—Ka muwaka apis. Akkanaba nuwnhu taku-nipti gitkis. Ka ba matiwniswa. ¹⁰ Mmanawa nah ay pikak. Pipetunyapu ka hiyá igkisma dax-pima. Mmanawa ay apit ini paytwempu kaayh-sima hiyeg ay ku pariye kamaxwiye nupitit.

¹¹ Ayteke nikwe ig kiyapwiye Pol msekwe ayge adahan pahak kamukri akiw akak abusku. Ayge ig kannuhne hiyeg gimin Uhokri giwn.

Pol Ay Gipetun Gályu

¹² Apim ini pahapwi awayg kewye Gályu ig parak ikiparat adahan Grésiyamnaw. Ayteke nikwe nerras judeyenepwi pahadguhwa igkis kamaxe kiyapwiye Pol. Igkis waxepri ta gipetunat ner ikiparat.

¹³ Igkis awna git:

—Kiyapwiye, ner awayg kinistene hiyeg adahan ignes kiyé Uhokri ka kema ukumadukan ayá wothu.

¹⁴ Igme kiyapwiye Pol awnate, igme kiyapwiye Gályu awna ta gitkis nerras judeyenepwi. Ig awna:

—Oo, yis hiyeg judeyenepwi, waké ig kakehniyebe, waké ig arewepye yitbe, nikwekam ikkam adahan nah timap yiwn. ¹⁵ Henneme inin piledekawka in he amin yuwitnen, in he amin yihiyakemninen yis hiyeg judeyenepwi, in he amin yikumadukannen. Nikwe nah ka hiyá nahma hiyak nikak. Yiswa hiyak nikak.

¹⁶ Ayge nikwe ig pekkiswigkis madikte gipetuntak.

17 Nerras paytwempuyenepwi ayge ku pariye kane batek gikakkis hiyeg judeyenepwi, ignes hiyapni henne ku samah gikiparakis pekkis nerras judeyenepwi igkis kibowkahwa igkis kamaxe pahapwi ku pariye judeyenepwi gileglisakis akipara kewye Sóstenes. Igkis biptepri ayge giwtriknewa kiyapwiye Gályu. Igme ka aminama giwkis.

Pol Gidiyhemni Ta Apitit Antiyokiya

18 Ariwnteke ini ig kiyapwiye Pol msekwe kibite hawkri akiw ayge paytwempu Korintu. Ayteke ig awna:

—Nah diyuhpíte ta apitit Antiyokiya.

Ig ekkewpiye gitkis Jesus gihiyegapu aygnenepwi. Ig tipik payak gikak kiyapwiye Ákwila, kiyapuno Pirisila. Egkis danuh atere ta apitit paytwempu Senkréya. Ayge ig kiyapwiye Pol ahegbet ginetni ku ig ikatuswepwa ta git Uhokringen adahan aynessa hawkri. Ayteke nikwe ig tigehe gisemnu ku samah judeyenepwi gihiyakemnikis kahadbe ig ka ikí gitew arit gisemnu akiw. Pisenwa nikwe egkis kawerihwe Síriyamnawte.

19 Ayteke egkis danuh ta apitit paytwempu Éfesu. Ayge ig kiyapwiye Ákwila eg kiyapuno Pirisila ahegbete gunetnikis adahan egkis msakwa ayge. Igme kiyapwiye Pol tipik lammisya agiku judeyenepwi gileglisakis adahan ig kinetihwene gimin Kiyapwiye Jesus ta gitkis nerras judeyenepwi aygnenepwi.

²⁰ Nerras judeyenepwi timapni giwn henne, igkis awnesig adahan ig msakwa ayge gikakkis adahan kibite hawkri.

²¹ Igme awna ta gitkis:

—Kote ikte. Amawka nah danuh ta apitit paytwempu Jerusalém kahadbe nah mpiyasene fet ayge. Henneme gikak Uhokrinek nah diyuh atan akiwnek.

Nikwe ig ekkewpiye gitkis ig tipik katapta amadgat nawiy. Ig tarekwe ariwntak Éfesu.

²² Ayteke ig danuh ta apitit paytwempu Sesaréya. Ayge ig msekwe ariw nawiy. Ig tipik ta apitit Jerusalém. Ig danuh atere, ig aytnih Jesus gihiyegapu aygnenepwi. Pisenwa ig tipik ta apitit Antiyokiya.

²³ Ig danuh atere, ig msakwa ayge adahan kibite hawkri. Ayteke ig tipik akiw. Ig danuhpene muwwapu apitiw Galásiyamnaw apitiw Firíjiyamnaw. Ayge ig ikene Jesus gihiyegapu gawaygyikis.

Apolu

²⁴ Apiminewa ini ayge paytwempu Éfesu pahapwi judeyene danuh atere. Giw Apolu. Ig amadga wayk ayhté apit paytwempu Alexandriya. Ig kannuhye kinetihwa gimin Uhokri giwn. Ig hiyak Uhokri gannasan minikweknene kabayhtiwa.

²⁵ Ig kuwis pukuha ku samah ig Uhokri gihiyakemni. Ig kinetihwa nimin akak madikte gidatni apititak giyakni. Ig ekkene wadit gidahan Uhokri. Ig ka taraksa. Henneme ig kote kewpите giwaprik Kiyapwiye Jesus. Ig kawnata kawihka

gapit Uhokri Gitip. Ig he kaywepka inenewa gapit amekene João Batista.

²⁶ Ig danuh atere, ig kapusa kinetihwa akak madikte gawaygyi agiku judeyenepwi gileglisakis. Eg kiyapuno Pirisila gikak kiyapwiye Ákwila ayge. Egkis timapni kiyapwiye Apolu giwn henne, egkis iwapri ta gupinwatki. Ayge egkis akkamnih Uhokri gihiyakemni git adahan ig pukuhapni pi kabayte akiw. Igme ihe guwnkis.

²⁷ Ayteke ariwnteke ini ig kiyapwiye Apolu atekkere ta apitit Grésiyamnaw. Igkis Jesus gihiyegapu aygnenepwi apit Éfesu, igkis hiyapni henne, igkis ikí gawaygyi adahan ig atak. Igkis awahkis kagta giminkis Jesus gihiyegapu ayhté Grésiyamnaw adahan igkis amapig kabayhtiwa. Ig hiyapni henne, ig tipik. Ig danuh atere, ig ayapa kaayhsima nerras ku pariye kamaxwenepwi ta gipitit Kiyapwiye Jesus akak Uhokri gabay.

²⁸ Ku kiney hiyeg pahadgupu adahan ignes timepnes inetit, ig atak atere, ig ekkene Uhokri giwn ta gitkis nerras judeyenepwi ayge akak madikte gawaygyi. Igkisme ka hiyá akaytwak. Ig akki gitkis huwewe amadgatak Uhokri gannasan minikweknene ku ig Kiyapwiye Jesus igyerwa Cristo ig Uhokri gikanyan adahan ukumaduketni-wiy.

19

Uhokri Gitip Kawih Efésuyenepwi

¹ Ku samah ig kiyapwiye Apolu aynete apit paytwempu Korintu igme kiyapwiye Pol danuh

waxriw ta apitit paytwempu Éfesu. Ayge ig uté aynessa hiyeg ku pariye kannuhwene gimin Uhokri.

² Ig ayaprikis:

—Yis kuwis kamaxwa gipitit Uhokri. Ba kuwisma ig Uhokri kawihkis Gitip ta yipitit?

Igkisme kaytwa giwn:

—Usuh kote timapte inakni inetit ku Uhokri kuwis kawihkisne Gitip ta gipititkis hiyeg.

³ Igme kiyapwiye Pol timapni henne, ig ayaprikis:

—Mmah yikewpen nikwe?

Igkisme kaytwa giwn:

—Usuh kewpi ku samah amekene João Batis-tamni akki wothu.

⁴ Igme kiyapwiye Pol awna gitkis:

—Amekene João Batistamni kaywe hiyeg adahan ekkene ku samah igkis wageskere gihiyakem-nikis ariw gitaraksankis. Ig awna ta gitkis hiyeg ku amawka igkis kamaxwa ta gipitit pahapwi ku pariye nemnikumpiye gihapu butte. Ner pahapwi ig Kiyapwiye Jesus ig.

⁵ Igkis timapni henne, igkis kewpi ahakwat un giwaprik Kiyapwiye Jesus.

⁶ Pisenwa ig kiyapwiye Pol sarayh giwak ta gipititkis adahan ig piriyepekaw gidahankis. Aynewa ig Uhokri Gitip kawihpigkis. Igkisme kapusa awna agiku nawenéwa yuwit. Hawwata igkis awna yuwit ku pariye pes giwntak Uhokri.

⁷ Igkis awaykemni madikawku gikebyikis akak piyana gawnakis (12).

Pol Kinetihwene Gimin Jesus Ayge Éfesu

⁸ Ayteke ariwnteke ini ig kiyapwiye Pol kinetihwene akak madikte gawaygyi agiku judeyenepwi gileglisakis. Ig kinetihwene ayge adahan mpana kayg. Ig ekkene gitkis ku samah Uhokri gikumadukan. Ig kinistigkis adahan igkis kawih ini gikumadukan.

⁹ Gaytakkisme nerras judeyenepwi ka iha giwn. Igkis dehe giyaknikis. Ayteke nikwe igkis mbeyhe Kiyapwiye Jesus gihiyakemni giwtrikkis madikte hiyeg. Ig kiyapwiye Pol hiyapni henne, ig pese giwkis. Igkisme ku pariye ihpenepwi giwn igkis tipik gihapti. Ariwnteke ini ig kinetihwene gitkis mpuse hawkri ayhté apineku ini lekkol gidahan kiyapwiye Tiranu.

¹⁰ Ayge ig kinetihwene henne adahan pikana akebyi kamukri. Awaku ini madikte hiyeg ku pariye msekwenepwi ayge Ásiyamnaw igkis madikte timepnekwiye Uhokri ginetni. Hiyeg ku pariye judeyenepwi hiyeg ku pariye kane judeyenepwima igkis timepnekwiye.

¹¹ Apim ini ig Uhokri ikí kiyapwiye Pol gannu adahan ig keh annut ku pariye hiyeg amadgaya inin ka hiyá nikehka.

¹² Juktah hiyeg iwé kiyapwiye Pol gikamis-beta. Igkis ewkni ta gitkis kakahribdapye. Ignesme hiyapni henne, aynewa gikahrikis mpiye. Hawwata wapitye pese gipititakkis hiyeg.

Seva Gikamkayh Pekkiswiye Wapitye

¹³ Apim ini hawkri gaytakkis judeyenepwi ayge kewa ihamwibe. Igkis wewnes muwwapu adahan igkis pekkisnes wapitye gipititakkis hiyeg.

Igkis gipewkankis battukaw pekkis wapitye giwaprik Kiyapwiye Jesus bawa igkis ka gihiyega-puma Kiyapwiye Jesus. Ayge nikwe igkis awna:

—Uyay awna ta arit wapitye han: “Usuh awna pit giwaprik ner Kiyapwiye Jesus ku pariye kiyapwiye Pol kinetihwa gimin. Giwaprik iggi usuh awna pit, asá pes ayteke.”

¹⁴ Nerras hiyeg ku pariye ahegbet ginetnikis henne igkis ntewnehker gikebyikis. Igkis gikamkayupwi pahapwi judeyene kewye Seva. Igme kiyapwiye Seva ig pahapwi gaytakkis nerras muwpeg kiyatyepwi.

¹⁵ Ayteke nikweni igkis danuh ta git pahapwi awayg wapityewnipyé, igkis awna ta git ner wapi-tye inakni yuwit. Igme wapitye kaytwa giwnkis:

—Nah hiyak Jesus. Nah timé gak Pol. Henneme yis pariyenekay?

¹⁶ Ig awna inakni, ig padakawnawa adahan gibiyuhpitnikis. Akak gidatni ig mateke gitkis. Igkisme bisike gipinwatak makawihan igkis sisigepite.

¹⁷ Ayteke madikte hiyeg ayge Éfesu ignes timé gakkis, hiyeg ku pariye judeyenepwi hiyeg ku pariye kane judeyenepwima madehkis. Igkis timapni henne, igkis madikte apisasew. Nikwe Kiyapwiye Jesus giw pi kiyathakahte akiw.

Ihamwigben Bukah Gikagtankis

¹⁸ Ayteke nikwe kaayhsima hiyeg ku pariye kamaxwenepwi ta gipitit Kiyapwiye Jesus igkis tabir gipetunkis madikte hiyeg, igkis ekkenes gikehnikis mbay ta gitkis. Igkis kinetihwenes amin ku samah igkis mpiya minikwak.

19 Igkis ku pariye minikwak keh ihamwi ganipwi igkis sarayhe giyahmarakis. Igkis ahwape gikagtankis adahan ihamwihwaki igkiswa bukehpín giwtrikneswa madikte hiyeg. Igkis kibite hiyeg. Igkis pukuhbete ihamwihwaki ntiwni ku samah igkis katiwnih adahan gikagtankis. Madikte atiwni danuh adahan kaayhsima karukri pohokumku madikwa mil (50.000) karukri.

20 Apim ini Uhokri ginetni ibekhew kaayhsima akiw akak ndatni. In detyewa in.

Pol Tipikwiye Apititak Éfesu

21 Ayteke ariwnteke ini ig Uhokri Gitip awahkise kiyapwiye Pol tipik akiw. Ig hiyapni henne, ig awna:

—Nah ateknete ta apitit Jerusalém. Nupewkan nah mpiya awpre apitiw Masedôniyamnaw, apitiw Grésiyamnaw adahan ku samah natakní atere Jerusalém. Ayteke ariwntak ndawnhan atere, nah atak ta apitit paytwempu Roma.

22 Ayteke nikwe ig awahkise piyana gayapetni ta apitit Masedôniyamnaw. Giwkis Timótyu, Erastu. Kameki ig tipikme apititak ini waxri Ásiyamnaw. Ig msekwe kibite hawkri akiw ayge apit ini paytwempu Éfesu.

Efésuyenepwi Dakuhwa

23 Apiminewa ini hawkri kaayhsima hiyeg aygnenepwi Éfesu igkis dakuhwa apatra ku samah kiyapwiye Pol ekkene Uhokri gihiyakemni. Nah akkíte pit ku samah.

24 Ayge pahapwi awayg kewye Demétriw. Ig bataképutne ahehpaki akak karukri wahano

seyno. Ig batak kaayhsima ahehpakti gudahan giwohkigakis guleglisa gupin. Eg giwohkigakis guw Diyana. Ig piyuk ini ahehpakti batakkarad. Ig dax kaayhsima karukri gidahankis gihiyegapu ku pariye batak gidahan.

²⁵ Ayge nikwe ig kiyapwiye Demétriw pahadguh madikte gihiyegapu payak gikakkis nawenépwi ku pariye gannipwikis inwata. Ayteke ig awna ta gitkis:

—Kiyapwiyegeben, yis hiyakni ku samah wixwiyy igisapye akak ini ubatkanwiyy. ²⁶ Hawwata akiw yis hiyap ku samah kiyapwiye Pol gikehni, yis timap ku samah ginetni. Ig awna ku uwohkigawiy ubatkanwiyy in ka inyerwatma Uhokrima. Ka aynewatma Éfesu ig awna henne henneme muwwapu apuriw Ásiyamnaw. Ig kuwis wagers kaayhsima hiyeg gihiyakemnikis adahan ignes iha inakni giwn. ²⁷ Inin ka kabay. Nawenétke madikte hiyeg ka isimkere batakka akiw. Ku henne nikwe wixwiyy yuma wannipwiyy nikwe. Ka inenwatma wixwiyy biyukse wannipwiyy henneme nawenétke uwohkigawiy Diyana biyuksa gukiythani akiw. Nawenétke hiyeg ka kiyatha guleglisa gupin akiw. Eg kabayno uwohkigawiy. Ku apim inin madikte hiyeg adohepkig ay Ásiyamnaw, muwwapu amadga wayk. Henneme ik adahan aysawnemenek igkis ka kiyathig akiw.

²⁸ Nerras hiyeg timapni inakni giwn henne, igkis dagawnhaw. Igkis kapusa awna akak gihaw-nakis. Giwnkis:

—Eg kiyapuno Diyana, efésuyenepwi giwohki-gakis, eg kabayno. Eg kabayno. Eg kabayno.

²⁹ Ayteke nikwe madikte paytwempuyenepwi timapni henne, igkis dakuhwe. Apim ini igkis kamaxe piyana gikebyikis masedôniyenepwi kewye Gayu, Aristarku ku pariye kiyapwiye Pol gidahewekten. Igkis waxeprikis kibentenwa ta arimkat pahá iwetrit adahan ku kiney madikte hiyeg pahadguhwa. Ini iwetrit kewye “teatru”.

³⁰ Ig kiyapwiye Pol hiyapni henne, ig atekkerepyete atere ta gipetunatkis nerras hiyeg adahan ig kinetihwa gikakkis. Henneme Jesus gihiyegapu ayge igkis apise gikak igkis ka isiyig atere.

³¹ Hawwata gaytakkis hiyaptigipwi ayge Ásiyamnaw igkis kiyapwiye Pol gikagmadapu, igkis wasapanaw gimin adahan ig ka atak ta gibettkis nerras hiyeg ayhté “teatru” adahan ig umahkiswa atere.

³² Apimwata ini ayge “teatru” madikte nerras hiyeg efésuyenepwi pahadguhwa igkisweke. Gihiyakemnikis mategbet gihiyakemnikis. Igkis kabiman arakembet yuwit. Mmanawa gaytakkis pi kibite igkis ka hiyak ku samahki igkis pahadguhka.

³³ Ayge pahapwi awayg giw Alexandre ayge gibettkis. Ayteke nikwe gaytakkis judeyenepwi ayge igkis tabirasepri ta gipetunatkis. Nerras hiyeg hiyapni henne, igkis awna:

—Mmah ka nerma gannip?

Igme awokasaw gitkis adahan igkis tinwohaw adahan ig ekkepuye gitkis ku ka ignema.

³⁴ Henneme igkis hiyeg awna:

—Ig ner judeyene. Hiyeg judeyenepwi asene batakka.

Igkis hiyapni henne, igkis madikte kapusa kabi-man akiw. Igkis awna:

—Eg kiyapuno Diyana, efesuyenepwi giwohki-gakis, eg kabayno.

Igkis kabimanenes payak henne adahan pisaya ler.

³⁵ Ayteke pahapwi hiyaptigi metakwa ig tin-wohasigkis. Ig awna gitkis:

—Kiyapwiyegben efesuyenepwi, madikte hiyeg hiyak ku samah inin paytwempu Éfesu in kadahan kiyapuno Diyana guleglisa gupin ay umunwiw. Madikte hiyeg timé arak ku samah guhehpak tip tuguhe inugiktak atan. ³⁶ Inyerwa in. Ka ik adahan hiyeg awna ku in ka inyerwatma. Nikwe hiyawa yis karisehwe. Ka yi muwaka keh arikna mbeyepyema pahayenama apit yis ipegmina yi-hiyakemni. ³⁷ Yis waxe nerras awaykemni atan yuma arik kapatrene. Igkis ka amé uleglisa agik-wiya. Igkis kawmata mahipwih uwohkigawiy. Mmeneki henne? ³⁸ Ku ig kiyapwiye Demétriw gikakkis gihiyegapu ku igkis kamiyekere pahapwi, hiyawa igkis kamiyepri gimunitneswa ukiparapuwiy amun ini ku aysaw igkis keh gipandukawnikis. Hiyawa igkis kamiyepri ta gitwa hiyaptigi. Ayge iwetrit adahan hiyeg kamiyap-pak. ³⁹ Henneme ku yis kehkere nawenéwa arikna akiw, amawka yis ahegbeta madikte apim ini ku aysaw paytwempuyenepwi gibetkikis pahadguhwa. Henneki ukumadukanwiw awna. ⁴⁰ Ku apim inin wixwiw abet kibohriki. Nawenéke gupelma kamiye wixwiw awaku ig ikiy ku wixwiw

ayta piledukewne gikak gupelma ku apim inin. Wixwiy ay dakuhwene waditnepyenen. Wixwiy ka hiyá arakkamnihka git gupelma.

⁴¹ Ayteke pisenwa inakni gawnhan ig awahkis madikte hiyeg tipik gipinwatkis.

20

Pol Danuhpene Muwwapu Masedôniyamnaw

¹ Ayteke ariwnteke ini dakuhwaki, ig kiyapwiye Pol watiha Jesus gihiyegapu ayta git. Igkis danuh atere, ig kinetihwa gitkis, ig ikene gawaygyikis. Ayteke ig ekkewpiye, ig tipik ta apitit Masedôniyamnaw.

² Ig danuh atere, ig mpiya awpre waxriw, ig ekkene Uhokri gihiyakemni gitkis kaayhsima hiyeg. Ig wagahkisne gawaygyikis. Ayteke metakwa ig danuh atere Grésiyamnaw.

³ Ig msakwa ayge adahan mpana kayg. Ayteke ig ahegbetewpiye adahan ig diyuhpiye ta apitit Síriyamnaw amadga nawiy. Henneme ig timé gakkis judeyenepwi ku igkis ahegbet ginetnikis gidahan adahan igkis giwmepten. Ig hiyapni henne, ig awna:

—Nikwe nah diyuh atere waxriw Masedôniyamnew akiw.

⁴ Kaayhsima Jesus gihiyegapu tipik gihapti kiyapwiye Pol. Pahapwi kiyapwiye Pihu gikamkayh giw Sópatru beréyayene ig tipik gihapti. Hawwata piyana gikebyikis tessalôniyenepwi tipik gihapti. Giwkis Aristarku, Segundu. Pahapwi akiw Gayu derbeyene tipik gihapti. Hawwata ig kiyapwiye Timótyu tipik gihapti. Hawwata

piyana gikebyikis ásiyamnawyenepwi kiyapwiye Tíkiku gikak kiyapwiye Trófimu.

⁵ Igkis kit tipik wowhu adahan wohpetni ayhté paytwempu Trôadi.

⁶ Nahme Lúkas gikak kiyapwiye Pol usuh msekwe aynewa apit ini paytwempu Filipus adahan mpiyasene ini fet adahan axne bugut miyegbiye. Pisenwa fet usuh tarekwe ayteke. Usuh mpiyasa pohowku hawkri amadga nawiy, usuh danuh atere Trôadi. Ayge usuh patipteke nerras wohpetnipwi. Usuh msakwa ayge adahan pahay paka.

Pahapwi Takwaye Tuguhe Inutak

⁷ Paka abet usuh pahadguhwa adahan usuh axne adahan kiyene ku samah Kiyapwiye Jesus umahkiswe udahanwiye. Ayge ig kiyapwiye Pol ekkene Uhokri gihiyakemni ta wothu. Ig ekkene kiyabawkad yuwit mmanawa hewke ig tipikwiye. Ig awnene he danuh pakwa mtipka.

⁸ Ayge usuh kabubukne agiku payt apahnap inuteknen. In uguhpika apit kaayhsima lalamp.

⁹ Pahapwi takwaye kewye Êwtiku ig bat ayge anumeku lappot ayhté inut. Ku samah kiyapwiye Pol awnene inakni yuwit kiyabawkad, ig Êwtiku isepwe ig himeke ig dapidpiswe. Pahaye adahan ig hakuhhe ig tuguhe ayta inutak apinumeku-tak ini payt alappota ayge amamnabun apahnap. Igkis hiyeg hiyapni henne, igkis muhuke gimin. Igkis kidiswig. Ayipa kuwis gimiremni.

¹⁰ Ig kiyapwiye Pol hiyapni henne, ig muhuke atere ig tuguhkiswa ta gipitminat. Ig ugiswig ig awna:

—Ka yi muwaka dunih yiyakni. Ig ipegnete akiw.

¹¹ Ayteke nikwe ig kiyapwiye Pol diyuhe wagehe akiw. Ig ax ukakhu adahan kiyene ku samah Kiyapwiye Jesus umahkiswe udahanwi. Pisenwa ig kinetihwa ukakhu ayipwad akiw he kabeyweke. Ayteke pisenwa ig tipik.

¹² Igme ner takwaye ig iwepka ta gipinwat ig wewparihte. Madikte hiyeg bateke giminkis ku samah ig ipeg akiw.

Pol Tipik Amadgew Nawiy

¹³ Apit gitepkemni ig kiyapwiye Pol awna wothu:

—Yis atere apitit paytwempu Asôs napitkiya amadgew nawiy. Nahme atak waxriw. Ayge Asôs nah hawwata nah katapte gumadgat. Uyay wahapnan ayge.

Usuh timapni henne, usuh iha giwn. Usuh tipik amadga nawiy.

¹⁴ Igme patiptakaw ayge Asôs. Usuh amapig amadgat nawiy. Ayteke usuh tipik ta apitit paytwempu Mitilene. Usuh danuh atere.

¹⁵ Usuh tarekwe ayteke akiw. Hewke akiw usuh mpiye apakniw kewgihri kewye Kiyosamnaw. Hewke akiw usuh danuh ta apitit Samosamnaw. Hewke akiw usuh danuh ta apitit paytwempu Miletu.

¹⁶ Usuh mpiye paytwempu Éfesu wadite apitit Miletu awaku ig kiyapwiye Pol ka kahawkan minahwa atere apitit Éfesu. Ig awna:

—Nah ka ayipwihwekere ay Ásiyamnaw. Nah mpiya akak nuwawni kahadbe nah danuh atere

Jerusalém adahan pakekwa akak ini fet kewye “Pentekostis”.

Pol Ekkewpiye Ta Gitkis Jesus Gihiyegapu Giwewkistenkis

¹⁷ Ig danuh atere Miletu, ig wasapanaw giminkis Jesus gihiyegapu efésuyenepwi adahan giwewkistenkis patiptakig atere.

¹⁸ Igkisme danuh atere gimkat, ig awna ta gitkis:
—Ku samah akapuska ndawnhan atan Ásiyamnaw yis hiyak ku samah nuwewni takunipti ay yibet. ¹⁹ Nah kannipwiye gidahan Ukiparawiy, nah ka ikaw kiyatnema. Nah ikaw tuwatapye gidahan. Nukebyupwi, nah suke nukantak nah tih awaku hiyeg gihiyakemnikis. Hawwata nah kiyimwihka kaayhsima gapitkis nerras judeyenepwi ku samah igkis ahegbete ginetnikis adahan igkis nuwmepten. ²⁰ Henneme ku samah nah hiyá asamanak yayapetni nah ayapay. Nuwnhu ka matiswa ta yit. Nah yikannuhten ku aysaw yis pahadgupu lammisya. Nah hawwata yikannuhten ku aysaw yis ay yipineku. ²¹ Nah ikenene yihiyakemni akak madikte ndatni yit hiyeg judeyenepwi, yit hiyeg ku pariye kane judeyenepwima. Adahan yis wages yihiyakemni ariw yitaraksan gidahan Uhokri. Adahan yis kamaxwa ta gipitit Ukiparawiy Jesus Cristo. ²² Kuri nah me tipik tahhan Jerusalém ku samah Uhokri Gitip awahkisun. Nah ka hiyak ku pariye danuh nuthu ayge. ²³ Henneme ku kit nah danuh kuwis, ayge Uhokri Gitip akki ta nuthu ku nah hiyá mbeyne kaayhsima ku nah kawih parakseket. ²⁴ Ka sam. Nah ka kapigsa

nupithu. Ininewa numawkan adahan nah pisenwa akak nannipwi ku pariye Kiyapwiye Jesus iki nuwakuit. Ini nannipwi adahan nah ekkene inakni kibeyne inetit gidahan Uhokri gabay. ²⁵ Nah kuwis msakwa kibite kamukri ay yibet kuwis, nah kinetihwene yit gimin Uhokri gikumadukan. Kuri nah hiyakni ku ka takunima yis ipegapa nuhepka akiw ay amadga inin. ²⁶ Nah awna yit kuri akak madikte nuwakemni. Ku ay hiyeg biyukwiye in ka nuhawanaprikma. Igkis biyuke gihawkanaprikkiswa. ²⁷ Mmanawa nah kuwis akki ta yit madikte ku pariye Uhokri gihiyakemni. Nah ka ayam pahatnama yuwit yiw.

Pol Ikene Gihiyakemnikis Jesus Gihiyegapu Giwewkistenkis

²⁸ —Nukebyupwi, apuriwnabay yihiyakemni ba in kabayhtiwatma. Hawwata apuriwnabay gihiyakemnikis madikte hiyeg ku pariye Uhokri Gitip gapuriwkisni yit. Apuriwnigkis kewa muttuhputnebe ku samah ignes apuriw gipigkis kabayhtiwa. Ikapnigkisba gikak Uhokri giwn. Igkis Uhokri gihiyegapu. Ig Uhokri kuwis katiwnih adahan igkis humaw gidahan. Ig katiwnih akak gikamkayhwa gimig mmanawa ig umahkiswe gidukwenaprikkis. ²⁹ Nah hiyakni ku aysawnemenek ariwntak ntepkemninek hiyeg kiniseknepwí danuh atan yiyegbit. Igkis wasaymhaw ta yitnek kahadbe yis biyukse yikamaxwan aytak gipititak Kiyapwiye Jesus. Igkis kewa axtigbe ku pariye danuh giyegbikis muttuh adahan gaxwitnikis. Igkis arewhe gitkis yihiyegapunek. ³⁰ Hawwata yaytak yiswa

kapusa akak hiyakemniki ku pariye nawenéwa giw Uhokri gihiyakemni kahadbe hiyeg wages gihiyakemnikis ta yimkat. ³¹ Apuriwnabay nikwe. Kiyemnahnbabay ku samah adahan mpanabu kamukri nah ikene yihiyakemni akak nukantu yit madikte. Nah ikene yihiyakemni mataytak he pabuskak mtipka. ³² Kuri nukebyupwi, Uhokri apuriwyinek. Ihpanabay giwn adahan gabay. Inakni giwn wagahkis yawaygyinek in utipkis yit madikte ini kabayka ku pariye ig Uhokri kuwis bayehe gidahankis gihiyegapu gikanyanpu. ³³ Nukebyupwi, ku samah nah aynete yibet nah ka aharitnama yikakura. Nah kawmata uti nukawihni yiduhyamadga. Nahwa kannipwi adahan nupithu. ³⁴ Yiswa hiya ku samah nah kannipwiye adahan nupithu gidahankis nuhaptiyepwi. ³⁵ Akak madikte ini nannipwi nah kuwis humaw yikannuhten adahan ku samah amawka wixwiw mpiksaw henne adahan wixwiw amnihne nerras hiyeg ku pariye kane hiya gikannipwinkis. Kiyemnahnbabay gimin Kiyapwiye Jesus giwn. Ig awna: “Ku wis kakanhaw git pahapwi in pi kabayte ariw ku wis kakanhawka wot.”

³⁶ Ayteke pisenwa gawnhan inakni yuwit ig kiyapwiye Pol paberetusaw ig piriyepekaw gikakkis madikte.

³⁷ Ayge igkis madikte tihenekwiye giharit. Igkis ugisri. Igkis aymbokig adahan ekkewpiye git.

³⁸ Igkis pi wakaymnite adahan ku samah ig kiyapwiye Pol awna inakni yuwit amin: “Yis ka takunima yis ipegapa nuhepka akiw amadga inin.”

Henne igkis tipikta gihapti muhukete giwaxepten ta amadgat nawiy.

21

Jesus Gihiyegapu Awna: “Ka Ba Atak Ta Apitit Jerusalém”

¹ Ayteke usuh ekkewpiye gitkis usuh tarekwe. Usuh manuk wadite. Usuh danuh ta apitit kewgihri Kós. Ayteke usuh tipik. Hewke akiw usuh danuh ta apitit paytwempu Rodes. Ayteke usuh tipik ta apitit paytwempu Pátara.

² Usuh danuh atere, ayge usuh uté pahamku nawiy ku pariye kennesa gutepkemni ta apitit Fenísíyamnaw. Usuh hiyapni henne, usuh manuk-sew ta gumadgat, usuh tipik.

³ Ayteke usuh danuh kennesa ahumwat kewgihri Xipremnaw, usuh mpiya awpre kihhaprik. Aydye usuh tipik ta apitit Síriyamnaw. Ayge usuh minahwa ta apitit paytwempu Tirus adahan nawiy miyakapawno.

⁴ Ayge usuh uté Kiyapwiye Jesus gihiyegapu aygnenepwi. Usuh msakwa ayge gimunkis adahan pahay paka. Apim ini ig Uhokri Gitip akki ta gitkis ku pariye nemnikumpiye ta git kiyapwiye Pol. Igkis hiyapni henne, igkis awna ta git:

—Ka ba atak atere apitit Jerusalém. Pis umeh-pikanek.

⁵ Usuhme ka iha inakni giwnkis. Pisenwa wowskawni ayge usuh tipikwiye atere. Igkis uwaxepten paytwemputak payak gikakkis gihayokis, madikte gikamkayhki. Ayge parawkigbi usuh paberetusaw usuh piriyepekaw.

⁶ Ayteke usuh ekkewpiye pawtak usuh katapte gumadgat nawiy. Igkisme diyuhe ta gipinwatkis.

⁷ Ayteke usuh tarekwe ariwntak ini paytwempu Tiru. Usuh danuh ta apitit paytwempu Pitolemayda. Ayge usuh sarayhwe gumadgatak nawiy usuh tipik adahan aytניהne Jesus gihiyegapu aygnenepwi. Usuh danuh atere, usuh msakwa pahay hawkri gimunkis.

Pol Msakwa Gimun Filip

⁸ Hewke usuh tarekwe akiw usuh danuh ta apitit paytwempu Sesaréya. Ayge usuh danuhpa git kiyapwiye Filip. Usuh msakwa ayge gimun. Ig gannipwi adahan wagesne hiyeg gidahan Uhokri. Ig gibetitakkis nerras ntewnehkernene awaykemni ku pariye kaniyka adahan igkis hiyeknes gikakkis Jesus gihiyegapu ayhté Jerusalém.

⁹ Ig kadahan paxnika gukebyikis gise himanopwiyo. Egkis kabunuga akak Uhokri gannu adahan awnanos yuwit ku pariye pes giwntak Uhokri.

¹⁰ Usuh msakwa ayge gimun kiyapwiye Filip adahan kibite hawkri. Ayteke pahapwi awayg Uhokri gawnepe danuh atere. Ig danuh ariwntak Judeyamnaw. Giw Ágabú.

¹¹ Ig danukwa kennesa wothu, ig iwé kiyapwiye Pol gakabutik. Ayge ig wanakmine gidahanwa gibagwan akak giwak. Ig awna:

—Uhokri Gitip awna: “Henneki nerras judeyenepwi ayhté Jerusalém igkis keh gikak ini akabutikti akipara. Igkis wanakminig hawwata ku samah nah wanakmina. Igkis ikepri ta

giwakuítkis nerras kane judeyenepwima adahan ignes giwmepten”.

¹² Usuh timapni henne, usuh gikakkis ukebyup-wiy aygnenepwi usuh awna git kiyapwiye Pol:

—Kiyapwiye, ka ba atak atere apitit Jerusalém.

¹³ Igme kaytwa wownhu:

—Mmahki yis tihene ayge? Yis keh nah katiw apit nuyakni. Nah ka ahegbet adahan inenwatma parakseketma, nah ahegbet adahan nah umahk-iswe ayhté Jerusalém gidahan Kiyapwiye Jesus.

¹⁴ Usuh ka hiyá usuhma mpitig. Nikwe usuh tinwohaw usuh awna:

—Igwa Uhokri hiyak gikak.

Pol Danuh Apitit Jerusalém

¹⁵ Ariwnteke ini pisenwa wowskawni ayge, usuh ahegbet wewkanbet, usuh tipik gihapti kiyapwiye Pol tahhan apitit Jerusalém.

¹⁶ Gaytakkis Jesus gihiyegapu sesaréyayenepwi igkis tipik uhapti. Igkis waxe usuh tahhan apitit Jerusalém ta gipinwat kiyapwiye Menasoh. Igme kiyapwiye Menasoh ig xipreyene. Ig kuwis wageswa Jesus gihiyega kuwis kibite kamukri. Upewkan usuh msakwa gimun ayge.

¹⁷ Usuh danuh atere Jerusalém, Jesus gihiyegapu aygnenepwi amapa usuh kabayhtiwa.

Pol Iha Judeyenepwi Gihiyakemnikis

¹⁸ Hewke usuh tipik gikak kiyapwiye Pol adahan usuh danuhpene git kiyapwiye Tiyagu. Ayge madikte Jesus gihiyegapu giwewkistenkis igkis kuwis pahadgupu.

¹⁹ Ig kiyapwiye Pol danuh atere ig aytnihgikis. Ig ekkene gitkis madikte kabayka ku pariye

Uhokri keh gipitimpi ku samah ig kannipwiyete ay gibetkis nerras hiyeg ku pariye kane judeyenepwima.

²⁰ Igkis timapni henne, igkis kabayha Uhokri. Henneme igkis awna ta git kiyapwiye Pol:

—Ukebyi, pis hiyakni ku ay kaayhsima mil gikebyikis judeyenepwi hawwata igkis kamaxwenes ta gipitit Kiyapwiye Jesus henneme igkis gidukweneswa ihpenepwi giwn amekene Moís gikumadukan. ²¹ Igkis kinetni pak ku samah pis ekkene Uhokri gihiyakemni gitkis nerras judeyenepwi ku pariye msekwenepwi ayhté gibetkis nerras ku pariye kane judeyenepwima. Igkis kinetni pak ku piskok gikannuhtenkis adahan igkis judeyenepwi ka iha amekene Moís gikumadukan akiw. Igkis timé pak ku piskok awna ku igkis hiyeg judeyenepwi ka muwaka hiwhkis gikamayhkis gipitkis. Igkis timé pak ku piskok awna ku igkis ka muwaka wew akak judeyenepwi gihiyakemnikis akiw. Igkis timé pak henne, igkis ka batek. ²² Kuwis igkis kinetni pak ku pis danuh atan. Mmah wixwiy keh kuri adahan igkis hiyakpi ku pis pidukwenewa ihpene ukumadukanwiy wixwiy hiyeg judeyenepwi? ²³ Usuh akkite pit. Pisme keh ku pariye usuh awna ta pit. Ku apim inin paxnika gikebyikis awaykemni ay ubethu ahegbet ginetnikis adahan igkis ikatuswepwa ta git Uhokri adahan aynessa paka. ²⁴ Uyá keh hawwata ke igkisbe. Wixwiy judeyenepwi ku aysaw wixwiy ikatuswepwa ta git Uhokri wixwiy tighah usemnu kahadbe wixwiy ka ikí utewwiy arit usemnuwiy akiw. Kuri pis hawwata

tigah pisemnu hawwata ke igkisbe. Hawwata akiw pis katiwnih gidahankis gitigatiwnikis. Ini keh madikte hiyeg hiyakpi ku pis pidukwenewa wewne akak uhiyakemniwiy wixwiy ku pariye judeyenepwi, pis ihpene giwn amekene Moís gikumadukan. Ini keh igkis hiyakni ku inakni inetitap igkis timé pak ku in ka inyerwatma. ²⁵ Ignesme hiyeg ku pariye kane judeyenepwima ku pariye kamaxwenepwi gipitit Kiyapwiye Jesus nerras ka muwaka wew akak judeyenepwi gihiyakemnikis. Usuh kuwis awahkis pahak kagta giminkis adahan ini. Usuh kuwis ekkene uhiyakemni ta gitkis adahan inenewa igkis ka keh ku pariye marakwa wixwiy hiyeg judeyenepwi. Adahan igkis ka ax im ku pariye kakanhawka arit ahehpakti batakkarad, iné migat, iné puwikne taregbihka gibita. Hawwata akiw adahan igkis ka mahayakemnihwa.

²⁶ Ig kiyapwiye Pol timapni inakni henne, ig ihe giwnkis nerras Jesus gihiyegapu giwewkistenkis. Hewke ig tipik gikakkis nerras paxniknene awaykemni. Ig barewpithe gitew payak gikakkis ku samah judeyenepwi gihiyakemnikis. Pisenwa ig pareke gikakkis ta agikut ini legis kewye Uhokri Gipin. Ayge ig ekkene ta git muwpeg ku muweke hawkri ntewnehker gaw adahan igkis ahegbet adahan igkis kakanhewnes ta git Uhokri.

Jerusalémyenepwi Kabá Umah Pol

²⁷ Ayteke ini ntewnehkernene hawkri kabá makisup kuwis, gaytakkis nerras judeyenepwi ariwntak Ásiyamnaw igkis hiyap kiyapwiye Pol ayge agiku Uhokri Gipin. Igkis hiyapni

henne, igkis gamiyasepten ta gitkis nerras hiyeg kabubuknene ayge. Ayteke igkis kamaxwig.

²⁸ Igkis awna akak gihawnakis. Giwnkis:

—Awaykemni. Uyay amnih usuh. Ner awayg ka kabay. Ig wew muwwapu ekkene ta gitkis madikte hiyeg adahan igkis usiguhtenwiy wixwiy hiyeg judeyenepwi, adahan igkis siguhnes amekene Moís gikumadukan, adahan igkis siguhnes inin iwetrit Uhokri Gipin. Ku apim inin ig patehe Uhokri Gipin barewpitye mmanawa ig parakse hiyeg ku pariye kane judeyenema ta agikut.

²⁹ Igkis awna inakni yuwit awaku igkis kuwis hiyá kiyapwiye Pol apuri paytwempu gikak pahapwi efésuyene kiyapwiye Trófimú. Igkis gipewkankis kiyapwiye Pol paraksepri ta agikut Uhokri Gipin. Bawa kawa.

³⁰ Madikte nerras paytwempuyenepwi wakaymnibdikis. Pahaye adahan igkis ipukwe atere. Igkis kamaxe kiyapwiye Pol. Igkis tariswig agikutak Uhokri Gipin. Igkis sabuke alappota nikwenéwa adahan ig ka bisik atere akiw.

³¹ Ayteke nikwe igkis giwmepten. Henneme pahapwi awayg suwtat gikiparakis timé gakkis. Ig timé gakkis ku hiyeg judeyenepwi ku igkis madikte dakuwhe.

³² Ig timapni henne, ig iwé suwtat akak gikiparakis tipige. Igkis danuh atere, igkis parakuhpigkis kibentenwa. Igkis hiyeg hiyá ner suwtat gikiparakis gikakkis gisuwtatapu, igkis isahkis gibiyuhnkis kiyapwiye Pol.

Suwtat Kamax Pol

³³ Ayteke ig suwtat gikiparakis danuh atere kenessa. Ig iwapkise kiyapwiye Pol. Ig wanakiswig akak xen pitana akebyi. Ayteke ig ayá nerras hiyeg:

—Pariyeki ner awayg? Pariye gikehni?

³⁴ Igkisme kaytwa giwn akak arakembet yuwit. Pahapwime kabiman pahat yuwit, pahapwime kabiman nawenéwa yuwit akiw. Ini kadukmanka keh ner suwtat gikiparakis ka hiyak ku samah igkis hiyeg dakuhwa. Nikwe ig waxwase kiyapwiye Pol ta agikut suwtat gipinkis.

³⁵ Ku samah igkis suwtat danuh atere ipayhti akihpuit amawka igkis hiyuhpig inuwew apit nerras hiyeg dagawnenepwi.

³⁶ Mmanawa igkis madikte haraksape kiyapwiye Pol. Igkis kabimanenes adahan giwmasepten.

³⁷ Ku samah igkis suwtat kabá danuh agikut gipinkis gikak kiyapwiye Pol, igme awna ta git ner suwtat gikiparakis. Ig awna:

—Nah kinetihwekere pikak.

Igme suwtat gikiparakis kaytwa giwn:

—Mmah pis awna grésiyenepwi giwnaprikkis?

³⁸ Mmah pis ka ejituyenema? Nah nupewkan piskam nerkam ejituyenekam ku pariye kuhwekwa hahhayrukkise hiyeg gikak gupelma. Nah nupewkam piskam nerkam ku pariye iwepeye paxnika mil (4.000) gikebyikis hiyeg umehekeputnepwi ta amadgat amatap.

³⁹ Igme kiyapwiye Pol kaytwa giwn:

—Kawa. Nah judeyene. Nah amadga wayk ayhté paytwempu Tarsu, ini nopsadnene

paytwempu apit Silísiyamnaw. Nah ayá pit isaksan adahan nah awna ta gitkis nerras hiyeg.

⁴⁰ Ig suwtat gikiparakis timapni henne, ig isak-sig. Ayteke ig kiyapwiye Pol tabira ayge amadga ipayhti. Ig wokasaw gitkis nerras hiyeg. Igkis hiyapni henne, madikte igkis tinwohaw. Ayteke nikwe ig kapusa awna ta gitkis judeyenepwi giwnaprikkis. Ig awna:

22

Pol Akki Ku Samah Ig Wages Gihyakemni

Át 9.3, 26.13

¹—Nukebyupwi, ataybiswanabay numkat adahan nah ekkepye yit ku nah ka keh mbayka.

² Igkis hiyeg timapni henne ku samah ig awna giwnaprikkis igkis pi tinwohawte akiw. Igme Kiyapwiye Pol awnenene:

³—Nahwata judeyene, nah amadga wayk apit paytwempu Tarsu apit Silísiyamnaw. Henneme nah aymuhwa ay apit Jerusalém. Apim ini ner kiyapwiye Gamaliyew iggi nukannuhten. Ig kannuhun kabayhtiwa amin madikte amekenegben gihyakemnikis. Nah ikewnewata git Uhokri kewa yisbe ay ku apim inin. ⁴ Apim ini nah hiyapkis mbeyne gitkis hiyeg ku pariye kamaxwenepwi ta gipitit Kiyapwiye Jesus. Nah giwmeptenkis. Nah kamaxne awaykemni payebitak gukakkis tinogben adahan nah gupedkeptenkis agikut paraksetek. ⁵ Hennewatbaki nah keh. Muwpegpiyene gikiparakis hiyak ku inakni nuwnhu inyerwa. Hawwata madikte ukiparawiy hiyakni. Igkiswa

awahkis kagta nuwaku giminkis ukebyupwiy judeyenepwi ayhté paytwempu Damasku adahan igkis mayuw nuthu. Ayteke nah atere adahan kamaxne Jesus gihiyegapu aygnenepwi, adahan nah giwaxwetnikis wanamnape atan Jerusalém adahan nah bukihiye gitaraksankis giwkis. ⁶ Puwipka abet nah apigku ahin nah kennesmin ndawnhan ta apitit Damasku. Pahaye adahan kabutniki inugiktak uguhpen. ⁷ Nah tuguhe waygboit. Ayge nah timá pahá ikupimnat awna nuthu. In awna: “Sawlu, Sawlu. Mmahki pis hiyapkisne mbeyne nuthu?” ⁸ Nahme kaytwa giwn: “Pariyekap, Kiyapwiye?” Giwn: “Nah Jesus nazaréyene ku pariye pis hiyapkisne mbeyne nuthu.” ⁹ Ikgisme nuhaptiyepwi hiyá ini kabutniki henneme igkis ka pukuha giwn ner ku pariye awna nuthu. ¹⁰ Ayteke nah ayapri: “Kiyapwiye, pariye pimawkan nuthu?” Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa nuwnhu: “Kannikaw. Su tipik ta apitit Damasku. Ayge pis ekkepka pitnek madikte ku pariye Uhokri gikehkisni pit.” ¹¹ Ini kabutniki keh nah motpi. Nuhaptiyepwi hiyapni henne, igkis kamax nuwanmin igkis itukepun ta apitit Damasku. ¹² Apim ini pahapwi awayg msakwa ayge kewye Ananíyas. Ig kiyathene Uhokri. Ig ihpene giwn amekene Moís gikumadukan. Ig kiyathaka gapitkis madikte judeyenepwi ku pariye msekwenepwi ayge Damasku. ¹³ Ig kiyapwiye Ananíyas ayta iwasapun. Ig danukwa ta nuhumwat, ig awna nuthu: “Nukebyi Sawlu, kuri pis hiyap akiw.” Aynewa nah hiyap akiw.

Nah ipeg ta gimkat. ¹⁴ Igme awna ta nuthu: “Ig Uhokri ku pariye wahawkriwiw giwohkigakis, ig kaniypi adahan pis hiyak ku pariye gibetki. Ig kaniypi adahan pis hiyá gikamkayh ku pariye waditye. Ig kaniypi adahan pis timá ig awna. ¹⁵ Mmanawa pis humaw inetitkekne gidahan Kiyapwiye Jesus ta gitkis madikte hiyegnek. Pis ekkene gitkisnek ku pariye pihypan akakwa piwtyak. Pis ekkene gitkis ku pariye pitimpan akakwa pitaybi. ¹⁶ Kuri, pariye piwhpan akiw? Kannikaw. Uyá kew. Uyá amnihsua git Jesus Cristo adahan ig sagamtepye pipathawni abetitak pihyakemni.” ¹⁷ Nah timapni henne, nah ihe giwn. Ayteke pisenwa nah tipik diyuh atan Jerusalém. Nah danuh atan, ku samah nah piriyepekwnete ayge agiku Uhokri Gipin, ¹⁸ nah hiyá Kiyapwiye Jesus nuwtyakpeynen. Ig awna ta nuthu: “Su pes kibentenwa tipik ayteke apititak Jerusalém mmanawa hiyeg ay ka iha piwn ku pariye pis kinetihwa numinhu.” ¹⁹ Nahme kaytwa giwn: “Kiyapwiye, nupewkan igkis iha nuwnhu awaku ku samah nah kuwis wages nuhiyakemni kaayhsima. Igkis hiyak kabayhtiwa ku samah nah minikwak nuhiyakemni. Apim ini minikwak nah iwasa madikte leglis adahan ipegpene nerras ku pariye kamaxwenepwi ta pipitit. Ku aysaw nah uteprikis nah kamaxwigkis. Nah biptaseprikis. ²⁰ Nah ayge ku aysaw igkis giwmepten amekene Estévawh ku samah ig ekkene piwn. Nah tuguhkise nuhiyakemni hehpekwiye gikakkis nerras ku pariye umehpig. Juktah nah apuriw gidagmanpitkis ku samah igkis giwmepten.” ²¹ Igme Kiyapwiye Jesus ka

aminama ariw inakni nuwnhu. Ig awna ta nuthu: “Su atak. Nahwa awahkiswep tahhan ta gitkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima.”

Judeyenepwi Dagawne Git Pol

²² Igkis hiyeg timapni inakni yuwit henne, igkis ka timepkere giwn akiw. Igkis kapusa kabiman akak madikte gihawnakis. Igkis awna:

—Pugamawka ig umehpika. Ka kis adahan ig msakwa ay amadga wayk akiw.

²³ Ayge igkis kabimanenes kihhaw. Igkis wiwhbeta gisimsakis. Igkis padak wayk abet mayg. Igkis kaayhsima dagawne.

Suwtat Watakmina Pol

²⁴ Ig suwtat gikiparakis hiyapni henne, ig waxwase kiyapwiye Pol ta agikut suwtat gipinkis. Ig awna ta gitkis gisuwtatapu:

—Su biyuh ner awayg adahan ig akki wot ku kapatra nerras judeyenepwi kabiman henne.

²⁵ Igkis suwtat timapni henne, igkis wanakminepri adahan gibiyuhten. Pahapwi ikiparat adahan madikawku madikwa (100) suwtat ig tabir ayge adahan gapuriwtenkis. Ig kiyapwiye Pol hiyapni henne, ig awna ta git:

—Mmah yikipara isaksay adahan yis biyuh hiyeg ku pariye romayene yuma kapatrene? Nah hiyeg judeyene henneme nah hawwata nah romayene.

²⁶ Ig ner ikiparat timapni henne, ig tipik wadé git gikipara. Ig awna git:

—Hiyapnaba ku pariye ini pikehni ku apim inin. Ner awayg ig romayenebakig.

²⁷ Igme suwtat gikiparakis atere git kiyapwiye Pol. Ig awna ta git:

—Akkinba nuthu. Mmah pis romayene?

Igme kaytwa giwn:

—Ihi, nah romayene.

²⁸ Ig suwtat gikiparakis awna:

—Nah katiwnih kaayhsima karukri kahadbe nah wageswa romayene.

Igme kiyapwiye Pol awna:

—Nahme ku amadga wayk romayene.

²⁹ Aynewa nerras suwtat ku pariye ahegbetene gibiyuhnikis, igkis timapni henne, igkis ayguhwe giw kibentenwa. Ku samah ner suwtat gikiparakis ig hiyak ku ig romayene, ig hawwata ig apisasew mmanawa ig wanakminase pahapwi romayene adahan gibiyuhten.

³⁰ Ig awna:

—Kapatra nerras judeyenepwi kamiye ner awayg?

Nikwe hewke akiw ig watakse xen giwan-mintak. Ig wasapanaw giminkis nerras muwpeg kiyatyepwi adahan igkis keh gipandukawnikis gikakkis madikte judeyenepwi gikiparakis. Igkis pahadgupu, nikwe ig waxwase kiyapwiye Pol ta gipetunatkis.

23

Pol Ay Gipetunkis Judeyenepwi Gikiparakis

¹ Igme kiyapwiye Pol ipeg ta gimkatkis nerras hiyeg pahadgupu ayge. Ig awna ta gitkis:

—Nukebyupwi, madikte nuhawkkan amadga wayk nah nuhiyakemni barewbet giwtrik Uhokri.

² Igme ner muwpegpiyene gikiparakis kiyapwiye Ananíyas ig timapni henne, ig biyuhbiyase kiyapwiye Pol ta gitkis nerras ku pariye tabirnenepwi ayge gihumwa.

³ Ig kiyapwiye Pol hiyapni henne, ig awna git kiyapwiye Ananíyas:

—Aysawnemenek Uhokri biyuhpep hawwata. Mmahkap pis kinise pipit? Pis bat ayge adahan pis nuhiypetni ba nah wadityewatma giwtrik amekene Moís gikumadukan. Henneme piswatnene pis tarakse gikumadukan awaku ku samah pis biyuhkiswen.

⁴ Nerras hiyeg aygnenepwi gihumwa kiyapwiye Pol igkis timapni inakni giwn henne, igkis awna ta git:

—Ner awayg ku pariye pibiyuhbiyasepten ig muwpegpiyene gikiparakis. Ig Uhokri gihiyega. Pis mahipwihpig pis awna inakni henne.

⁵ Igme kiyapwiye Pol timapni henne, ig awna gitkis:

—Nukebyupwi, nah ka hiyaknima ku ig muwpegpiyene gikiparakis. Waké nah hiyaknibe henne nah ka awnakam inakni mmanawa Uhokri gannasan minikweknene awna:

“Ka yi muwaka mahipwih yikipara.”

⁶ Ayteke ig kiyapwiye Pol hiyap ku gaytakkis nerras hiyeg ku pariye pahadgupu ayge ku igkis sadusewkis, gaytakkisme farisewkis. Nikwe ig awna akak gihawna ta gitkis madikte hiyeg ayge. Ig awna:

—Nukebyupwi, nah farisew. Nighu hawwata farisew. Nah waxepka atan adahan yis nuhiypetni ba nah wadityewatma awaku

ku samah nah iha ku hiyeg kannikaw ariw gimiremnikis.

⁷ Ig kiyapwiye Pol awna inakni, nerras farisewkis kapusa piledukaw gikakkis nerras sadusewkis. Igkis gihiyakemnikis ibekhewbet ⁸ mmanawa gitkis nerras sadusewkis hiyeg miyá ignes pisenwe gihawkankis ignes ka kannikaw akiw. Gitkis ahj yuma ay, iné anmapti yuma ay. Gitkisme farisewkis madikte ay. Gitkis hiyeg kannikaw ariw gimiremnikis.

⁹ Ayge nikwe kadukmanka kaayhsima. Gaytakkis nerras kannuhekneputnepwi farisewkis igkis kannikaw igkis awnamnih kiyapwiye Pol. Igkis awna:

—Ner awayg usuh ka hiyá mbaynama gikehni. Nawenétke pahapwi anmapti pahapwi ahj kinetihwa gikak apigku ahin.

¹⁰ Ayge nikwe igkis piledukaw kaahawnasima. In keh ner suwtat gikiparakis apise gikak kiyapwiye Pol ku nawenétke igkis sigkeprinek. Ayteke nikwe ig awahkis suwtat atere adahan giwapkiswitni ayteke gibetitakkis adahan gidiyesepten ta agikut suwtat gipinkis.

¹¹ Igkis diyuh atere, ayge tiyegim Kiyapwiye Jesus hiyapkiswa git kiyapwiye Pol ig tabir gihumwa. Ig awna git:

—Ka ba barukinama. Ku samah kuwis pis kinetihwa ndahan ay Jerusalém, aysawnemenek pis kinetihwa ndahanek ayhté paytwempu Roma hawwata.

Judeyenepwi Keh Siyama Adahan Igkis Giwmepten Pol

¹² Hewke akiw hawkanawa gaytakkis nerras judeyenepwi pahadguhwa adahan igkis ahegbetenes ginetnikis. Ayge igkis keh siyama adahan gipitkis nekwa igkis ax igkis higá ku igkis umehpwa kiyapwiye Pol.

¹³ Nerras awaykemni mapiy paxnika madikwa (40) gikebyikis ku pariye awnene inakni siyama.

¹⁴ Ayteke nikwe igkis atere gimkatkis nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras judeyenepwi giwewkistenkis. Igkis danuh atere, igkis awna gitkis:

—Usuh kuwis keh siyama pahatya amin nekwa usuh ax ku usuh umehpwa kiyapwiye Pol. ¹⁵ Kuri yis gikakkis ukiparapu yis wasapanaw gimin ner suwtat gikiparakis adahan ig waxwase Pol atan yipetunat. Wasapanaw gimin ke wotbe yis muwaka utí hiyakemniki pi waditte gidahan. Usuhme ay msakwa wawahebbet adahan usuh giwmepten apit ig danuh atan.

Hennewatbaki igkis hiyeg awna.

¹⁶ Henneme kiyapwiye Pol gegni gukamkayh takwaye ig timeprikis ku samah igkis wawahebbet adahan igkis umah kiyapwiye Pol. Ayteke nikwe ig tipik ig danuh atere suwtat gipinekut. Ayge ig ekke madikte ta git kiyapwiye Pol.

¹⁷ Ayteke nikwe ig kiyapwiye Pol watiha pahapwi ikiparat adahan madikawku madikwa (100) suwtat. Ig awna ta git:

—Uyá waxe ner takwaye ta git yikipara. Ig kinetihwekere gikak.

¹⁸ Igme timapni henne, ig iwé ner takwaye ig waxepri ta gimkat gikipara. Ig danuh atere, ig awna git:

—Ner kamaxkare kiyapwiye Pol ig watihpan. Ig ayé nuthu adahan nah waxe ner takwaye ta pimkat. Ig kinetihwekere pikak.

¹⁹ Ig suwtat gikiparakis timapni henne, ig sumuh giwak ner takwaye. Ig wewkiswa gikak ataresa. Ig awna git:

—Pariye pinetni nukakhu?

²⁰ Igme kaytwa giwn:

—Nerras judeyenepwi kuhwekwa ahegbete ginetnikis adahan igkis ayá pit adahan pis waxwase nukukri Pol ta gipetunatkis nerras judeyenepwi gikiparakis ku samah igkis kehnes gipandukawnikis takuwanek. Igkis awna ta pitnek wasaymkanen ku igkis muwaka utí hiyakemniki pi waditte gimin nukukri. ²¹ Ka ba muwaka iha inakni giwnkis. Paxnika madikwa (40) gikebyikis awaykemni kadasepri. Igkis keh siyama adahan gipitkis nekwa igkis ax igkis higá ku igkis umehpwa nukukri. Igkis ahegbet kuri adahan giwmepten. Igkis kuri wahepnenes pinetni adahan ku kabets pis awahkis nukukri atere.

²² Igme suwtat gikiparakis timapni henne, ig awna git:

—Hiyawa pis diyuhe ta pipinwat. Henneme ka ba kinetihwa inakni ta git pahapwinama hiyeg.

Igme tipik.

Suwtat Gikiparakis Awahkis Pol Gimin Félix

²³ AYTEKE NIKWE IG SUWTAT GIKIPARAKIS IG HIYAK KU SAMAH IG KEH. IG WATIHA PIYANA IKIPARAT ADAHAN MADIKAWKU MADIKWA (100) SUWTAT. IGKIS DANUH ATERE, IG AWNA TA GITKIS:

—Ahegbetawnabay adahan yis tipikwiye ta apitit paytwempu Sesaréya. Ahegbetnabay desah (200) gikebyikis suwtat. Iwenabay yihapti ntewnehker madikwa (70) gikebyikis awaykemni aduhyamadga kaway. Hawwata akiw iwenabay yihapti desah (200) gikebyikis suwtat akak karupun. Pesnabay ku apim inin tiyegim.
²⁴ Ahegbetnabay pahapwi kaway gidahan kiyapwiye Pol adahan ig wew giduhyamadga. Waxnigbay kabayhtiwa ta gimkanit kiyapwiye Félix.

²⁵ Pisenwa inakni gawnhan ig anniri amadga pahak kagta han:

²⁶ —Kiyapwiye Félix, nah Kiláwdiyu Lísyas awahkis kabayka pimin. Pis kibeyne hiyaptigi.
²⁷ Ku apim inin nah awahkis pimin pahapwi awayg giw Pol. Judeyenepwi kamaxwig. Igkis kabá umahgi. Ayteke nikwe nah danuh atere akak nusuwtatapu nah amnihgi mmanawa nah hiyakni ku ig romayene. ²⁸ Ayteke nah muwaka hiyak ku pariye kapatrenene nerras judeyenepwi kamiyepri. Nikwe nah waxwasepri ta gipetunatkis gikiparakis ku samah igkis kehnas gipandukawnikis. ²⁹ Ayge nah utí ku igkis judeyenepwi kamiyepri apatra ku samah ig ka iha giwn judeyenepwi gikumadukankis. Ini ka sam wot wis hiyeg romayenepwi. Nikwe ig yuma mbaynama gikehni adahan wis umahkisri iné adahan wis sarayhkisri agikut parakseket. ³⁰ Henneme nah timé gakkis nerras judeyenepwi ku igkis ahegbet ginetnikis adahan igkis giwmepten. Inneki keh nah aynewa nah awahkiswig pimin. Nah kuwis awna ta gitkis

nerras judeyenepwi adahan igkis kamiyepri ta pit.

Hennewatbaki ner suwtat gikiparakis awna.

³¹ Ayteke nikwe msanpiki danuh, nerras suwtat ihe giwn gikiparakis. Igkis iwé kiyapwiye Pol igkis tipik. Igkis wew hewke tiyegim. Metakwa igkis danuh ta apitit paytwempu Antipátridi.

³² Hewke gaytakkis nerras suwtat tipik ayteke, igkis diyuhe ta gipinwatkis. Igkis ikise kiyapwiye Pol ay giwakukis nerras suwtat aduhyamadga kaway.

³³ Igkisme tipik waxe kiyapwiye Pol ta apitit paytwempu Sesaréya. Igkis danuh atere, igkis uté kiyapwiye Félix ayge. Ayteke igkis iké ini kagta ta git. Igkis iké kiyapwiye Pol ta giwakuit. Pisenwa igkis tipik.

³⁴ Igme kiyapwiye Félix ipegboha ini kagta. Ayteke ig ayá kiyapwiye Pol:

—Kiney pis amadga wayk?

Igme kaytwa giwn:

—Silísiyamnaw.

³⁵ Igme awna git:

—Nah timapte pinetni kuwewanek ku aysaw igkis danuh ku pariye pikamyehpitnipwi.

Ayteke nikwe ig apuriwkiswig ta gitkis gisuwtatapu agiku amekene Erodís gipin.

24

Judeyenepwi Kamiye Pol Ta Git Félix

¹ Ayteke ariwnteke ini pohowku hawkri, ig muwpegpiyene gikiparakis kiyapwiye Ananíyas ig danuh atere Sesaréya. Gaytakkis judeyenepwi

giwewkistenkis danuh gihapti. Hawwata akiw pahapwi awnakeputne kewye Tértulu danuh gihaptikis. Igkis madikte danuh ta gimkat kiyapwiye Félix adahan gikamyehpitni kiyapwiye Pol ta git.

² Igme kiyapwiye Pol waxepka atere, igme kiyapwiye Tértulu kapusa kamiyepri. Ig awna ta git kiyapwiye Félix. Giwn:

—Kiyapwiye Félix, pis kibeyne hiyaptigi. Pis kariswehse inin uwaxri. Usuh judeyenepwi hiyepne kaayhsima kabayka awaku ku samah pis kumadukene usuh. ³ Usuh kabayhap adahan madikte inin muwwapu apanenekwa. ⁴ Kiyapwiye, nah ka muwaka mpitha pihawkan ku apim inin. Inneki keh nah ka awna kibitema yuwit. Nah ayá pit adahan pis kiyaknihwa timap nuwnhu ku apim inin. ⁵ Ner awayg kiyapwiye Pol ig sigimwihkeputne ig. Ig dakuhwesene hiyeg judeyenepwi muwwapu amadga wayk. Ig gihuwntentenkis nerras hiyeg taraksapye kewye nazaréyenepwi. ⁶ Hawwata akiw ig patehepye uleglisa Uhokri Gipin. Usuh hiyapni henne, usuh kamaxwig. Usuh kamaxri adahan usuh ghihyepetni baki ig wadityewatma giwtrik amekene Moís gikumadukan. ⁷ Henneme ner suwtat gikiparakis kiyapwiye Lísyas ig danuh atere ubetit. Ig xuwehe kiyapwiye Pol uwakutak akak gihawna. ⁸ Ayteke ig keh usuh ayta ta pimkanit adahan gikamyehpitni. Mmah piswa ka ayá kiyapwiye Pol amin ku pariye gikehni? Pis timap giwn, amun ini pis hiyakni ku ghihyakemni hennewa ku samah nah awna pit.

Hennewatbaki ig kiyapwiye Tértulu awna.

⁹ Igkisme nerras judeyenepwi ayge igkis awna:

—Hennewa madikte ku pariye kiyapwiye Tértulu awna ig awna inyerwa.

Pol Ay Gipetun Félix

¹⁰ Ayteke ig kiyapwiye Félix ig he barasenen kiyapwiye Pol adahan igme awna. Ayteke nikweni ig kiyapwiye Pol awna git:

—Nah batek nnaktin ku samah nah ay pipetun ku apim inin adahan nah ekkepye pit ku nah ka keh mbayka. Mmanawa pis hiyakemniye awayg. Ka kuyenema pis ay kumadukene usuh judeyenepwi. ¹¹ Kuri piswa hiyak baki nah awna inyerwatma yuwit. Ka ayipwadima nah danuh atere Jerusalém adahan adohepkene Uhokri. Inenewa madikawku hawkri akak pina arawna (12) mpiyatinen. ¹² Nah ka inyerwatma utepka ku nah piledukewnema gikakkis hiyeg ayge agiku Uhokri Gipin. Nah kawmata dakuhwesenenema hiyeg agiku gileglisakis iné apuriw paytwempu. ¹³ Igkis uwewkisten usuh judeyenepwi igkis yumahwa gihiypetnikis ku nah keh inakni mbayka aynesnima. Igkis awna he gikehbetankisnen. ¹⁴ Henneme nah akki pit ku pariye nukhehni. Nah kiyatha igwata Uhokri ku pariye wahawkripwi kiyatha. Henneme nah wew gikak Kiyapwiye Jesus gihiyakemni. Igkisme nerras uwewkisten gitkis ig Kiyapwiye Jesus gihiyakemni in nawenéwa giw Uhokri gihiyakemni bawa kawa. Nahme hawwata ke igkisbe nah iha madikte yuwit tamak amadga amekene Moís gikumadukan.

Nah iha madikte ku pariye Uhokri gannasan ta gitkis gawnepepu pitatyepwi. ¹⁵ Nah iha ke igkisbe ku aysawnemenek ig Uhokri kannikase madikte hiyeg ariw gimiremnikisnek, hiyeg kibeynepwi payebitak akak hiyeg ku pariye kane kibeynepwima. ¹⁶ Inneki keh nah battukaw adahan nupithu adahan nuhiyakemni barewbet ariw taraksaki gikak Uhokri gikakkis hiyeg amadgayapu inin. ¹⁷ Kibite kamukri kuwis nah ka danuh atere Jerusalém. Ayteke metakwa nah atere. Nah atere adahan ewkne karukri ta gitkis nukebyupwi judeyenepwi madiptapye. Adahan nah kehne ofan ta git Uhokri. ¹⁸ Ku samah nah kehnete ini, nah utepka ayge agiku Uhokri Gipin. Nah ka keh mbaykama ayge. Nah kuwis barewpithaw ku samah usuh hiyeg judeyenepwi uhiyakemni. Yuma hiyeg kabubuknama nukakhu. Yuma dakuhwaki. ¹⁹ Henneme aynessa judeyenepwi ariwntak Ásiyamnav ayge. Igkis yuma ay ku apim inin. Ke nuthube amawka igkisnewa danuh atan pit adahan kamiyepun. Ku igkis hiyapun nah kehne mbayka, nikwe amawka igkiswa nukamyehpitni. ²⁰ Igkisme nerras hiyeg ku pariye ay ku apim inin igkis ka hiyapun ayge. Inenewa igkis hiyapun ku aysaw nah ayhté gipetunkis ukipara usuh hiyeg judeyenepwi ku samah igkis kehnes gipandukawnikis. Ayánaba gitkis nikwe ku pariye mbayka igkis utí nupithu apim ini. ²¹ Pahatwowa mbayka nah keh ayge. Nah tabir ayge nah awna gitkis: “Nah ay ku apim inin adahan yis hiyapun ba nah wadityewatma awaku ku samah nah iha ku hiyeg kannikaw ariw gimiremnikis.” Ininewa mbayka nah keh.

Pol Paraksepkare Gimun Félix

²² Pisenwa inakni kiyapwiye Pol gawnhan ig kiyapwiye Félix awna ta gitkis:

—Uyay mseke akak inakni inetit adahan apim inin.

Ig kiyapwiye Félix kuwis timé gak Kiyapwiye Jesus gihiyakemni kaayhsima. Nikwe ig awna gitkis:

—Hawkuwanek nah timap yiwn akiw ku aysaw ig suwtat gikiparakis kiyapwiye Lísyas danuh atan.

²³ Ayteke ig awna ta git pahapwi suwtat:

—Apuriwkisnaba kiyapwiye Pol ta git pahapwi suwtat. Ka ba wanakisri. Isaksa gikagmadapu adahan igkis danuhpa git. Isaksigkis adahan igkis hiyak gikak.

Pisenwa ig tipik danuhpene ta apitit nawenéwa paytwempu.

²⁴ Ayteke ariwnteke ini kibite hawkri akiw ig kiyapwiye Félix diyuh akiw. Ig danuh payak gukak gihayo Drusíla. Egme judeyano. Ig danuh atere, ig iwapkis kiyapwiye Pol ta gimkat. Ayteke nikwe igkis kinetihwa pawtak amin ku samah hiyeg kamaxwa ta gipitit Cristo Jesus.

²⁵ Ig kiyapwiye Pol awna git:

—Amawka wis wew wadit giwtrik Uhokri. Amawka wis apuriw uhiyakemni kabayhtiwa. Hiyapnaba. Aysawnemenek ig Uhokri uhiypetni-wiynek baki wixwiw kibeynewatma giwtrik.

Igme kiyapwiye Félix timapni henne, ig apisasew ig segke. Ig awna:

—Hiyawa pis tipik aterewata parakseket. Ku aysaw nah kahawkannek nah watihpep akiw.

²⁶ Ig kiyapwiye Félix gipewkan ku nawenétke kiyapwiye Pol katiwnihgi kahadbe ig isahkiswig. Awaku ini ig watihpig kibereput adahan ig kineti-hwa gikak. Igme ka katiwnihgi.

²⁷ Ariwnteke ini pikana kamukri akiw, pahapwi awayg kewye Pórsyu Festu humaw hiyaptigi giwenyan kiyapwiye Félix. Igme kiyapwiye Félix tipikwiye, ig ikise kiyapwiye Pol agiku parakseket awaku nerras judeyenepwi giwewkistenkis ka muwaka ig isahkisri.

25

Judeyenepwi Kamiya Pol Ta Git Pórsyu Festu

¹ Igme kiyapwiye Pórsyu Festu ku samah ig humaw hiyaptigi, ig danuh atan paytwempu Sesaréya. Ayteke mpiyasa mpana hawkri ig tipik ta apitit paytwempu Jerusalém.

² Ig danuh atere, nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras judeyenepwi giwewkistenkis igkis hiyapni henne, igkis kamiye kiyapwiye Pol ta git.

³ Igkis ayá git kiyapwiye Pórsyu Festu:

—Uyá amnih usuh. Usuh muwaka pis waxwase kiyapwiye Pol atan apitit Jerusalém.

Igkis awna inakni henne adahan giwmasepten apigku ahin.

⁴ Igme kiyapwiye Pórsyu Festu kaytwa giwnkis:

—Kawk. Pol ig kamaxkare ayhté Sesaréya. Nah akkite yit ku pariye nah keh. Nah msakwa ay adahan aynessa hawkri. Ayteke nah diyuh atere. ⁵ Ku ig keh mbayka, hiyawa gaytakkis yiwewkisten tipik nuhapti ta apitit Sesaréya adahan kamiyepri

ayge. Ayge igkis ekkenes nuthu ku pariye Pol gikehni.

⁶ Ayteke ig kiyapwiye Pórsyu Festu mpiyasa madikawku hawkri akiw ayge Jerusalém. Ayteke pisenwa, ig diyuh ta apitit Sesaréya. Hewke akiw ig batahkiswe atere amadgat gepwi adahan ku kinney ig hiyekne gikakkis hiyeg. Ayteke ig iwapkis kiyapwiye Pol ta gipetunat.

⁷ Ig kiyapwiye Pol danuh atere, nerras judeyenepwi ku pariye danuh apititak Jerusalém igkis hiyapni henne, igkis kiyarawnihepri. Igkis kamiyepri ayge. Igkis awna ku ig keh kaayhsima mbayka henneme ka hiyá igkisma akki ku inyerwa ig keh ini mbayka mmanawa yuma pahapwinama gaytakkis hiyapri keh mbayka akakwa giwtyakkis. Igkis awna he gikehbetankisnen.

Pol Ay Gipetun Pórsyu Festu

⁸ Ayteke ig kiyapwiye Pol ekkepye git kiyapwiye Pórsyu Festu ku ig ka keh mbayka. Ig awna git:

—Nah yuma nukehnisima. Nah ka taraksa amekene Moís gikumadukan. Nah kawmata pataha Uhokri Gipin. Iné nah kawmata hahhayrukasa hiyeg gikakkis romayenepwi gikiparakis.

⁹ Igme kiyapwiye Pórsyu Festu timapni henne, ig awna git:

—Ba pis atekkere ta apitit Jerusalém adahan nah hiyapi ayge ba pis keh hennawatma?

Ig awna inakni henne kahadbe nerras judeyenepwi giwewkistenkis batek gikak.

10 Igme kiyapwiye Pol hiyakni ku nerras judeyenepwi giwewkistenkis aharitne giwmasepten. Nikwe ig kaytwa giwn:

—Kawk. Nah ka atekkere atere. Nah kuwis ay pipetun pis hiyaptigi gidahan ukiparawiy kiyapwiye Sésar. Kiskama pis hiyapun baki nah wadityewatma ku apim inin. Nah yuma nukehnisima gitkis nuyaki judeyenepwi. Pis hiyakni kabayhtiwa kuwis. ¹¹ Waké nah taraksepyebe, waké nah kakehniyebe adahan pis umahkisun, nah ka ayákama pit adahan pis amnihun. Nah ahegbetkam adahan nah umahkiswa adahan nah katiwnihpiye ntaraksan. Henneme ku samah igkis kamiyepun wasaymkanen, nikwe ka hiyá pisma ikepun ta giwakuitkis. Nah atekkere ta gitwa ukiparawiy kiyapwiye Sésar adahan igwa hiyapun ba nah wadityewatma.

¹² Ig kiyapwiye Pórsyu Festu timapni henne, ig ahegbet ginetni gikakkis gihiyegapu kiyapwiyegeben. Pisenwa ig awna ta git kiyapwiye Pol:

—Pis atekkere git ukiparawiy kiyapwiye Sésar. Nikwe nah awahkispi ta gimkanit.

Pórsyu Festu Kinetihwa Gikak Agrippa

¹³ Ariwnteke ini aynessa hawkri akiw pahapwi ikiparat kewye Agrippa danuh atere Sesaréya. Gisamru kiyapuno Berenisi danuh gihapti. Egkis danuhpanos git kiyapwiye Pórsyu Festu.

¹⁴ Egkis msakwa ayge gimun adahan kibite hawkri. Apim ini ig kiyapwiye Pórsyu Festu kinetihwa gikak kiyapwiye Agrippa gimin kiyapwiye Pol. Ig awna git:

—Ku samah kiyapwiye Félix tipik ig ikise pahapwi paraksepkare ay nuwaku.
¹⁵ Amakohnokwa nah danuhpene ta apitit Jerusalém. Ayge nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras judeyenepwi giwewkistenkis igkis kamiye ner paraksepkare nuthu. Igkis awna nuthu: “Uyá umahkiswig udahan.” ¹⁶ Nahme awna gitkis: “Usuh hiyeg romayenepwi usuh ka umahkis hiyeg hennenwatma. Pitatye usuh watiha gikamyehpitnipwi adahan ignes ayta upetunat payak gikak ner gikamyehnikis. Ayge ig kahawkan adahan igwa akki wothu ku pariye gikehni. Ayteke nikwe usuh hiyapig ba ig kakehniyewatma adahan usuh umahkisri.”
¹⁷ Ayteke nikweni igkis judeyenepwi danuh atan. Nah hiyapni henne, nah ka ayipwihwa ayge. Hewke akiw nah batahkiwa atere amadgat nepwi adahan ku kiney nah hiyekne gikakkis hiyeg. Ayge nah iwapkis kiyapwiye Pol ta nupetunat. ¹⁸ Ayteke nikwe igkis judeyenepwi giwewkistenkis kamiyepri ta nuthu. Nah nupewkankam ku igkis akki nuthu ku samah ig keh kaayhsima mbayka. Henneme igkis ka akki nuthu henne. ¹⁹ Igkis he awna ku Pol ka wewnama apigkutaprik ku samah hiyeg judeyenepwi gihiyakemnikis. Hawwata akiw ig ekkene ku pahapwi miyapiye kewye Jesus ku ig ipegnene akiw. ²⁰ Nah ka hiyak asamanak akak inakni giwnkis. Nikwe nah ayá Pol: “Ba pis atekkere ta apitit Jerusalém adahan nah hiyapi ayge baki pis wadityewatma?” ²¹ Igme Pol kaytwa nuwnhu: “Kawk. Nah atekkere ta git ukiparawiy kiyapwiye Sésar adahan igwa hiyapun baki nah

wadityewatma.” Nikwe nah apuriwkwiswig agiku parakseket adahan ig wahepye adahan nah awahkwiswig ta gimkanit ukiparawiy kiyapwiye Sésar.

²² Ig kiyapwiye Agrippa timapni henne, ig awna ta git kiyapwiye Pórsyu Festu:

—Nahwa timepkere ner awayg ginetni.

Igme kaytwa giwn:

—Bariká. Takuwanek pis timap ginetni.

²³ Hewke akiw ig kiyapwiye Agrippa gukak kiyapuno Berenisi egkis kawih gubereswankis. Egkis parak atere agikut pahayku xam nopsad. Kaayhsima suwtat gikiparakis parak payak gukakkis. Awaykemni kiyatyepwi ariwntak paytwempu Sesaréya igkis hawwata parak gukakkis. Egkis danuh atere, igme kiyapwiye Pórsyu Festu iwapkis kiyapwiye Pol ta gupetunatkis.

²⁴ Igme danuh atere, igme kiyapwiye Pórsyu Festu awna ta gitkis:

—Kiyapwiye Agrippa, kiyapwiyegben, madikte yis ku pariye aynenepwi ku apim inin. Ku apim inin yis hiyap ner awayg ku pariye madikte judeyenepwi giwewkistenkis kamiyape. Igkis kamiyepri ayhté Jerusalém. Igkis kamiyepri ay. Igkis awna nuthu: “Pugamawka ig umehpika.”

²⁵ Henneme nah ka utí mbaynama gikehni adahan umahkisri. Igme awna nuthu: “Nah muwaka ukiparawiy kiyapwiye Sésar igwa hiyapun ba nah wadityewatma.” Nahme kaytwa giwn: “Nah awahkwispi ta gimkanit.” ²⁶ Amawka kuri nah

awahkis pahak kagta gimin ukiparawiy kiyapwiye Sésar adahan nah ekkene git ku pariye kiyapwiye Pol gikehni. Henneme nah ka hiyak kabayhtiawatma ku pariye nah awna amadgatak ini kagta. Inneki keh nah waxwasepri ta yipetunat. Kiyapwiye Agrippa, nah pi muwakate piswa hiyapri. Numawkan pis utí ku pariye mbayka gikehni. Ayteke nikwe nah akkin amadgat ini kagta. ²⁷ Mmanawa nah ka hiyá nahma awahkis pahapwi kamaxkare gimin ukiparawiy kiyapwiye Sésar, nah ka akki ta git huwewe ku pariye gikehni.

26

Pol Ay Gipetun Agrippa

¹ Ig kiyapwiye Agrippa timapni henne, ig awna ta git kiyapwiye Pol:

—Hiyawa pis akki wothu ku pariye pikehni.

Ayteke nikwe ig kiyapwiye Pol tarak giwak adahan ig kaytwa giwn akak kiyabawkad yuwit. Ig awna:

² —Kiyapwiye Agrippa, nah ay pipetun ku apim inin adahan nah ekkepye pit ku nah ka keh madikte ini mbayka ku pariye nerras uyakiwiw judeyenepwi awna numinhu. Nah batek numinhu ku samah nah ay pipetun ³ mmanawa pis hiyak kabayhtiwa uhumpawnipwiw wixwiw hiyeg judeyenepwi. Pis hiyak madikte uhiyakemniwiw. Nerras uyakipwiw kamiyepun kaayhsima. Nikwe nah ayá pit adahan pis kiyakniwa timap nuwnhu. ⁴ Madikte hiyeg judeyenepwi hiyak ku samah nuwewni awenketeke ku samah nah takwayete. Igkis

hiyak ku samah nuwewni ayhté Jerusalém. ⁵ Igkis hiyakun ku nah ku samah nah amadga wayk nah farisew. Waké igkis muwaka akki inakni ta pit, igkis hiyakam arakak. Usuh farisewkis usuh pi ihpate amekenegben gihiyakemnikis. ⁶ Uhokri ikakse ta gitkis amekenegben ku ig kannikase hiyeg ariw gimiremnikis. Nah ay pipetun ku apim inin awaku ku samah nah iha inakni giwn. ⁷ Kabá madikte uyakipwiy judeyenepwi iha inakni giwn. Ku samah ignes wahemnete ini hawkri danuh adahan ig kannikasigkis igkis ay adohepkenes Uhokri takunipti. Henneme ku apim inin, kiyapwiye, ignesnewa judeyenepwi kamiyepun apatra ini. ⁸ Mmahki yisnewa judeyenepwi ka hiyá yisma iha ku ig Uhokri kannikase pahapwi ariw gimiremni? ⁹ Henneme nahwata minikwak nah kawmata iha inakni. Apim ini nah mpithenene hiyeg adahan ignes wageswa Jesus gihiyegapu. Nah keh arakembet gitiputkis gihiyegapu. Nah nupewkankam ini nukehni wadit. ¹⁰ Innewa nukehni minikwak ayhté Jerusalém. Apim ini igkis muwpeg kiyatyepwi iké nuthu kumadukaki adahan nah kamaxne kaayhsima Jesus gihiyegapu. Nah kamaxwigkis, nah sarayhpigkis agikut parakseket. Ayteke ku aysaw igkis muwpeg kiyatyepwi umahkiswigkis apim ini nah tuguhkis nuhiyakemni hehpekwiye gikakkis. ¹¹ Ayteke nah tipik danuhpene kibereput arit madikte judeyenepwi gileglisakis. Ayge nah keh mbeye hawkri gikakkis Jesus gihiyegapu. Nah mpiksaptihpigkis adahan igkis tukupwe giw Kiyapwiye Jesus. Apim ini nah kaayhsima

dagawne gitkis. Nnaktin wagewge. Nikwe nah haraksigkis muwwapu optiran adahan nah hiyapkisne mbeyne gitkis. ¹² Adahanikwa ini nah tipik haraksigkis ta apitit paytwempu Damasku. Nah atere gihamadgatakkis muwpeg kiyatyepwi.

Pol Akki Ku Samah Ig Wages Gihiyakemni

Át 9.3, 22.6

¹³ —Nah ayge apigkune ahin, kiyapwiye, pahaye adahan puwipka abet, nah hiyá kabutniki ayte inugiktak. In pi tigigihwete ariw kamuw. In uguhpen. In uguhe nuhaptiyepwi. ¹⁴ Ushme tuguhe wayboit. Nah timá pahá ikupimnat awna nuthu wownaprikwiye judeyenepwi. In awna: “Sawlu. Sawlu. Mmahki pis hiyapkisne mbeyne nuthu? Pis siguhnene nuhiyakemni pis pi kayahte apit piyakni.” ¹⁵ Nahme kaytwa giwn: “Pariyekap, Kiyapwiye?” Giwn: “Nah Jesus ku pariye pis hiyapkisne mbeyne nuthu. ¹⁶ Kannikaw kuri. Tabira. Nah hiyapkiswe ta pit ku apim ini mmanawa kuwis nah kaniyep adahan pis humaw nuwatni. Numawkan pis ekkene ta gitkis madikte hiyeg ku pariye pihypan akakwa piwtyak ku apim inin. Hawwata numawkan pis ekkene gitkis ku pariye nah akki ta pit aysawnemenek. ¹⁷ Nah ay pikak ku kitwiye pis. Nah mpithapnek giwkis hiyeg judeyenepwi. Nah hawwata mpithap giwkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima. Ku apim inin nah awahkiswep atere giminkis nerras ku pariye kane judeyenepwima. ¹⁸ Nah awahkispi adahan pis woka gihiyakemnikis. Adahan pis wagesrikis ke wotbe ariw msanpiki

ta arimkat kabutniki. Adahan pis wagesrikis giw Satanás gikumadukan ta gimkat Uhokri gikumadukan. Ayge nikwe igkis bayahminepka ariw gitaraksankis, igkis darih giwetriki ay gibetkis nerras ku pariye nuhiyegapu awaku ku samah igkis kamaxwenepwi ta nupitit.” Hennewatbaki in ku samah ig Kiyapwiye Jesus awna nuthu. ¹⁹ Kiyapwiye Agrippa, nah timapni henne, nah ihe inakni giwn ku pariye ig ekke nuthu inugiktak. ²⁰ Nah tipik muwwapu kinetihwene ta gitkis hiyeg. Nah awna gitkis: “Wagesnabay yihiyakemni ariw yitaraksan. Iwepnabay Uhokri gihiyakemni. Wewnabay takunipti akak ini yihiyakemni nukunewa ini yiwewni nukunewa. Ininewa arakak ku yis inyerwa wages yihiyakemni.” Inakni nah kinetihwene ta gitkis kit nerras hiyeg ayge paytwempu Damasku. Ayteke nah kinetihwa henne gitkis hiyeg ayhté paytwempu Jerusalém. Ayteke nah kinetihwene gitkis henne muwwapu apuriw Judeyamnaw. Pisenwa nah kinetihwene henne gipurikis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima. ²¹ Apatra ini, gaytakkis judeyenepwi igkis kamaxwen. Igkis kamaxun ayhté agiku Uhokri Gipin. Igkis nuwmepten. ²² Henneme ig Uhokri amnihpen. Kibeyne ig amnihun apanenekwa. Awaku ini nah ay ku apim inin nah tipiknene kinetihwene gidahan Kiyapwiye Jesus ta gitkis madikte hiyeg. Nah ikene ginetnikis ta gitkis hiyeg kiyatyepwi, ta gitkis hiyeg ku pariye ikakka yumanene gikiythanikis, madehkis. Nah kinetihwa amin inwata inetit ku pariye Uhokri gawnepepu

pitatyepwi kinetihwa nimin, ku pariye amekene Moís kinetihwa nimin ku in danuhnek. Nah ka awna nawenéwatma yuwit. ²³ Igkis awna ku amawka Cristo hiyá mbeyne amawka ig miyá, ig kannikaw ariw gimiremni. Ig Kiyapwiye Jesus ig pitatye hiyeg ku pariye kannikaw ariw gimiremni adahan ig ka miyá akiw. Ayge nikwe ig humaw ke pahá abukribe adahan uguhne uhiyakemniwiy wixwiy judeyenepwi payebitak gikakkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima.

Agrippa Ka Wageskere Gihiyakemni

²⁴ Ku samah ig kiyapwiye Pol awnempiye inakni yuwit henne, ig kiyapwiye Pórsyu Festu kabi-man ta git:

—Aa, Pol. Pis puwpup. Pis kannuhwene mpiynepepye. Ini keh pis puwpup.

²⁵ Igme kiyapwiye Pol kaytwa giwn:

—Kawa, kiyapwiye. Nah ka puwpupma. Nah awna yuwit inyerwatnen waditnen. ²⁶ Ig kiyapwiye Agrippa hiyak madikte ku pariye nah ekkene yit. Inneki keh nah awna akak nubowka ay gipetun. Ig kuwis timá gak madikte ini ku kamin nah kinetihwene ku apim inin. Mmanawa in hiyakan muwwapu. In ka ayamawnama. ²⁷ Kiyapwiye Agrippa. Ba pis iha giwnkis Uhokri gawnepepu pitatyepwi? Nah hiyakni ku pis ihapni.

²⁸ Igme kiyapwiye Agrippa kaytwa giwn:

—Mmah pis pipewkan ku pis mpiksan adahan nah kurinewa wageswa Cristoyan?

²⁹ Igme kiyapwiye Pol awna git:

—Innewa nayapni git Uhokri. Nah muwaka pis wageswa Cristoyan ba kurinewa ba kuwe-wanek. Nah muwaka madikte yis ay wageswa hehpekwiye ke nahbe. Inenewa nah ka muwaka yis wanakminapka ke nahbe.

Igkisme hiyeg ayge awna:

—Uyay mseke akak inakni inetit adahan apim inin.

³⁰ Ayteke ig kiyapwiye Agrippa kannikaw gikak kiyapwiye Pórsyu Festu gukak kiyapuno Berenisi. Madikte hiyeg kannikawbet.

³¹ Egkis pese agikutak xam. Ayge egkis kineti-hwa pawtak. Egkis awna:

—Ner awayg ig yuma mbaynama gikehni. Ka kis adahan ig umahkiswika iné adahan ig sarayh-pika agikut parakseket.

³² Igme kiyapwiye Agrippa awna ta git kiyap-wiye Pórsyu Festu:

—Waké kiyapwiye Pol ka kaniy adahan ukiparawiy kiyapwiye Sésar hiyapig ba ig wadityewatma, nikwekam wis isahkiswigkam. Henneme kuri amawka pis awahkiswig ta gimkanit ukiparawiy kiyapwiye Sésar.

27

Pol Tipikwiye Ta Gimkanit Sésar Amadgew Nawiy

¹ Ayteke ariwnteke ini ahawkanaprik danuh adahan igkis awahkiswiye kiyapwiye Pol ta gimkanit kiyapwiye Sésar tahhan Itáliyamnaw. Ayge nikwe ig apuriwkiska ta git pahapwi suwtat gikiparakis kewye Júlyu. Ig kiyapwiye Júlyu gaytakkis nerras pahabunene suwtat

kewye “Ukiparawiy Sésar Gisuwatapu.” Igme kiyapwiye Pol apuriwkiska ta git kiyapwiye Júlyu payak gikakkis nawenépwi kamaxkarempu. Nah Lúkas nah hiyapni henne, nah tipikwiye gihapti kiyapwiye Pol.

² Pahapwi masedôniyene kewye Aristarku ig hawwata tipikwiye uhapti. Ig ariwntak paytwempu Tessalônika. Ayteke nikwe usuh katapte amadga pahamku nawiy ku pariye danuh aytontak paytwemputak Adramítiyu. No nawiy ahegbet adahan tipikwiye ta apitit paytwempu muwwapu Ásiyamnaw. Usuh katapte atere, usuh tarekwe.

³ Hewke usuh danuh ta apitit paytwempu Sidoh. Ayge ig kiyapwiye Júlyu keh kabayhtiwa gikak kiyapwiye Pol. Ig isiyig danuhpa ta gitkis gikagmadapu ayge adahan igkis hiyak gikak. Igme hiyapni henne, ig pes ayteke.

⁴ Pisenwa ig diyuhe ta gumadgat nawiy, usuh tarekwe akiw. Ayteke mayg aytnipa utiput. Nikwe usuh mpiya aharapku ini kewgihri Xipremnaw ku kiney aynessa mayg.

⁵ Ayteke usuh manuk parawhokwa. Usuh mpiya Silísiyamnaw. Ayteke usuh mpiya Panfíliyamnaw. Metakwa usuh danuh ta apitit paytwempu Miha ayge Lísiyamnaw. Ayge usuh pese gumadgatak nawiy.

⁶ Ayteke ig kiyapwiye Júlyu uté nawenéwa nawiy ayge. No nawiy aytontak paytwemputak Alexandriya. Eg ahegbet adahan eg tipikwiye ta apitit Itáliyamnaw ku kiney kiyapwiye Sésar msakwa. Ig hiyapni henne, ig kataptase usuh gumadgat.

⁷ Usuh tarekwe, usuh wew kibeye adahan kibite hawkri. Usuh mpiksew kaayhsima adahan usuh danuh ta arimkat paytwempu Sinidu henneme ka ik. Mayg mpitha usuh wew ariw ini awadan. Nikwe usuh mpiya aharapku ini kewgihri Kiretamnaw ku kiney aynessa mayg. Ayge usuh mpiya Salmona akig.

⁸ Usuh wew ihapkewmin waxri. Usuh batukaw he usuh danuh ta uyakrit ku kiney kewye “Kibeyne Uyakri”. Ini uyakri kennesa amun paytwempu Laséya. Usuh danuh atere, usuh msekwe ayge.

Pol Mpithigkis Adahan Igkis Ka Kawerihwa Akiw

⁹ Usuh msekwehwe ayge, ahawkanaprik danuh adahan mayg kaahawnasima mmanawa kuwis mpiye ini fet kewye “Fet Adahan Wixwiw Barewpithaw”. Ku usuh tipik amadgew nawiy usuh abet miyakanek. Ik adahan buwise. Ig kiyapwiye Pol hiyapni henne, ig awna ta gitkis hiyeg amadgayapu nawiy. Giwn:

¹⁰ —Kiyapwiwegben, ku wixwiw tipik aytekihan amadgew nawiy, wixwiw hiyá kaayhsima mbeynenek. Nawenétke nawiy buwise iyakapti biyuke wixwiywa biyuke. Uyay ka atak.

¹¹ Henneme ig kiyapwiye Júlyu ka iha inakni giwn. Ig pi ipegte ta gipitit nawiy akaptena, ta gipitit nawiy akipara. Igkisme tipikkere.

¹² Ayteke nikwe kabá madikte nerras amadgayapu nawiy igkis awna:

—Uyay tipik. Inin uyakri ka kabay ay adahan nawiy. Ka ik adahan wixwiw msakwa ay wahepnene muwokwekri mpiya. Uyay pes ayteke. Uyay battukaw tipik ta apitit ini uyakri kewye Fenise. Fenise apitnewa inwata kewgihri Kiretamnaw. In kibeyne uyakri. Aynessa mayg ayge. Uyay msekwe ayge adahan wahepye muwokwekri mpiya.

¹³ Ayteke mayg upupukeh tiwgiktak. In kibeyne mayg adahan wewkisne nawiy. Igkis hiyapni henne, igkis gipewkankis ikkam adahan usuh danuh atere Fenise. Ayteke nikwe igkis kammine uyokman. Usuh tipikwiye ihapkewmin ini kewgihri Kiretamnaw.

Nawiy Padekwika Gapit Mayg

¹⁴ Pahaye adahan maygad uté usuh. Kihhawniye mayg. In aytnipa kewgihritak.

¹⁵ Ini mayg uté usuh. Usuh ka hiyá usuhma wew nitiput. Usuh mpiksaw nitiput. Ka ik. Nikwe usuh isakse nawiy adahan eg tipik hennen abet mayg.

¹⁶ Ayteke nikwe ini mayg padeke usuh aharapkute pahá kewgihri nopsehsa kewye Kawdamnaw. Ayge mayg mpithaka aynessa. No nawiy eg kehe pahamku umuh guhapu butte. Usuh mpiksew kataptase umuh ta gumadgat nawiy.

¹⁷ Pisenwa akatapteni, nerras amadgayapu nawiy igkis wanakmine unawya akak nopsad kuwawtad kahadbe gipewkankis eg ka bak. Igkis apise sigihwa amadga abidbidni kennesa ihapkewmin Líbyamnaw. Ayteke nikwe igkis

muhukse wer. Igkis isaksa nawiy adahan eg padekwika apit mayg.

¹⁸ Usuh waywe waywe. Mayg ka mpiya. Hewke akiw nerras amadgayapu nawiy igkis padeke abusku iyakapti ahakwat un kahadbe nawiy ka buwis.

¹⁹ Hewke akiw igkis padeke nawiy arewkanbet ahakwat un.

²⁰ Ayteke adahan kibite hawkri usuh ka hiyá kamuw. Iné usuh kawnata hiyá warukma. Mayg kamayghaw padekwew. Metakwa usuh biyukse madikte wawaygyi. Usuh awna:

—Mmah wixwiw keh kuri? Kuri wixwiw pisenwa uhawkanwiw kuri.

Pol Ikene Gawaygyikis Hiyeg Amadga Nawiy

²¹ Ayge nikwe usuh ka ax adahan kibite hawkri. Ig kiyapwiye Pol hiyapni henne, ig kannikaw ig tabir gitiputkis hiyeg. Ig awna gitkis:

—Awaykemni, mmahki yis ka iha nuwnhu amakohnokwa ayhté Kiretamnaw adahan wixwiw ka tipik aytেকihan? Yisme ka iha inakni nuwnhu. Waké yis ihepyebe inakni nuwnhu, wixwiw ka hiyá inin mbeynekam.

²² Ka sam. Ka ba yi barukinama. Wixwiw yuma pahapwinama biyuknek. Nawiyenwa biyuke.

²³ Nah awna inakni mmanawa nuwohkiga nukipara amnihwiw. Amaka tiyegim ig awahkis pahapwi ahj numinhu. Igme ahj danuh nuthu ig awna nuthu: ²⁴ “Kiyapwiye Pol, ka muwaka apis. Pis ka miyá. Amawka ku pis akki Uhokri ginetni ayhté gipetunat kiyapwiye Sésar. Nerras pihaptiyepwi kawnata miyá. Uhokri

timá pipigyepkawni gidahankis. Ig apuriw madiktenek.” Hennessee baki ig ahj awna nuthu. ²⁵ Ka ba yi barukinama nikwe. Nah kamaxwene ta gipitit Uhokri. In kahayaknek wotwiy ku samah ig kuwis akki nuthu. ²⁶ Hennessee wixwiy sigihwe ta apitit pahá kewgihri.

Nawiy Akaptena Gihiyegapu Bisikwiye

²⁷ Ayteke ariwnteke ini usuh padekwika apit mayg akiw. Usuh kuwis padekwika ahakwa parawhokwa adahan pina paka kuwis. Ayge nikwe pakwa mtipka nerras nawiy akaptena gihiyegapu igkis gipewkankis usuh kennesa udawnhan ta apitit pahá waxri.

²⁸ Nikwe igkis iwé pahatra kuwawta akak siparad ay akigsa, igkis muhuksin unihkwat adahan igkis hiyepnes un gamini. Igkis uté gamini pina madikwa (20) iwanti. Ayteke eg nawiy wew aynessa akiw. Igkis muhukse ini kuwawta akiw. Igkis uté un gamini madikawku iwanti akak pohowku arawna (15).

²⁹ Igkis hiyapni henne, igkis apisasew. Igkis awna:

—Kuri nawiy sigihwe apit tip. Uyay muhuksa nawiy ayokman.

Igkis muhukse paxkamku nawiy ayokman abugiktak. Ayteke igkis piriyepekaw ta gitkis giwohkigakis adahan ahewkepka danuh kibentenwa.

³⁰ Igkis gipewkankis bisikwiye amadgatak nawiy. Ayge nikwe igkis sarayh no umuh ahakwat un. Igkis awna wothu:

—Usuh muwaka muhukis nawiy ayokman nawenéwa akiw ay akigtak.

Bawa igkis tipikwiyes gumadga umuh. Kameki igkis akkime wothu.

³¹ Henneme ig kiyapwiye Pol awna ta git kiyapwiye Júlyu gikakkis gisuwtatapu. Giwn:

—Ku nerras awaykemni ka msakwa ay amadga nawiy, nikwe yis biyuke.

³² Igkis suwtat timapni henne, igkis ihuke no umuh akar. Egme umuh bohpika.

Pol Keh Hiyeg Ax

³³ Kabeyweke ig kiyapwiye Pol awna ta gitkis madikte hiyeg:

—Uyay ax kamax unaktinwi. Wixwiw kuwis mpiyasa pina paka ay abet mbeyne. Wixwiw kote axte. ³⁴ Amawka wixwiw ax adahan wixwiw iwene udatniwiw mmanawa wixwiw ka miyá. Wixwiw danuh pahapwite. Usemnuwa ka matis.

³⁵ Ig awna inakni henne, ig iwé aynessa bugut ig kiyé Uhokri giwtrikneswa madikte hiyeg. Ayteke ig kapusa ax.

³⁶ Igkis hiyeg hiyapni henne, igkis kibowkehwe madikte. Igkis hawwata ax.

³⁷ Usuh desah hiyeg akak ntewnehker madikwa akak puguhkuna arawna (276) ukebyi ayge gumadga nawiy.

³⁸ Madikte hiyeg axe kabiha. Pisenwa gaxnikis igkis padeke iyakapti asemne akak fahhin asemne ta unihkwat kahadbe eg nawiy timis.

Nawiy Sigihwa

³⁹ Pesante kamuw nerras nawiy akaptena gihiyegapu igkis ipeg tahhan pahá waxri henneme igkis mahikohpin. Igkis hiyá pahá apukrik ayge akak kahibrad. Ayge nikwe igkis awna:

—Uyay makarasa nawiy atere.

⁴⁰ Igkis ihuke nawiy ayokman akar. Igkis ikise ayokman ahakwa un. Nikwenéwa igkis wateke kuwawta aminatak ini puwayt ku pariye huwithene nawiy. Ayteke igkis ehe apukwak ayhté gukigsa nawiy adahan mayg tukung nawiy pitakigit han waxrit.

⁴¹ Henneme pahaye adahan eg nawiy sigihwe amadga amakani. Nawiy gukig sigihwe ayge, ka ik adahan eg pes. Egme nawiy abur in duniobet awaku paraw.

⁴² Nerras suwtat hiyapni henne, igkis awna:

—Uyay umahape madikte kamaxkarempu. Ku igkis danuh apit waxri, igkis bisiknek.

⁴³ Igme kiyapwiye Júlyu ka muwaka umah kiyapwiye Pol. Nikwe ig awna gitkis gisuwtatapu:

—Kawk. Ka muwaka umahgikis.

Ayteke ig awna ta gitkis madikte hiyeg:

—Yis ku pariye kannuh tarara yis kit watiswa ahakwat un. Tararanabay tahhan ihapkat waxrit.

⁴⁴ Yisme ku pariye ka kannuh, yis makak gihapukis butte amadga parak amadga abuskubdi nawiy.

Usuh ihe giwn. Henneki usuh madikte danuh ta apitit waxri kabayhtiwa.

28

Pol Kagehpika gapit Kaybune

¹ Usuh danuh atere, usuh uté ku ini kewgihri kewye Maltamnaw.

² Hiyeg kewgihriyenepwi ayge igkis amapa usuh kabayhtiwa. Igkis hamah nopsad tiket udahan awaku muwok akiswih. Igkis apuriw usuh ayge. Igkis kagamnihrasima ukakhu.

³ Igme kiyapwiye Pol pahadguh gitimka. Ig sarayhpiye gitimka tiketrikut, ayge pahapwi kaybune pahaywitniye pese abetitak gitimka. Ig pese awaku awahni. Ayteke nikwe ig kagehe kiyapwiye Pol giwak.

⁴ Nerras kewgihriyenepwi hiyapni henne ku samah ner kaybune msakwa mawwe kiyapwiye Pol giwaku, igkis ikiygi ku ig kakehniye. Igkis awna:

—Ke nuthube ner awayg umehekeputne. Ku apim inin Uhokri diyuhkiswig. Ig ka miyá un ahakwa henneme kuri ig miyanek.

⁵ Henneme ig kiyapwiye Pol sassah giwak padeke kaybune ta abetit tiket. In kaybune apuyi ka kehgi ariknawnama. Ig gidukwenewa makniw.

⁶ Nerrasme hiyeg ipeg ta gimkat adahan igkis hiyepnes ku samah ig miyá. Igkis apuriwgi ba giwak wagewge ba kawk ba ig miyá pahaye adahan. Igkis wahá ayipwad, ig ka miyá. Ig gidukwenewa makniw. Igkis hiyapni henne, igkis uniye gihiyakemnikis. Igkis awna:

—Ig ka hiyegma. Ig pahapwi Uhokri.

Polkis Msakwa Apit Kewgihri

⁷ Ayteke ariwnteke ini pahapwi awayg kewye Públiw, ig awnase usuh ta gipinwat. Ig kumadukene madikte hiyeg ayge apit ini kewgihri. Giwasra kennesa amun ku kiney usuh awehewne. Ig awnase usuh, usuh atere gipinwat. Usuh

msakwa ayge gimun adahan mpana hawkri. Igme apuriw usuh kabayhtiwa.

⁸ Usuh ayge, kiyapwiye Públiw gig kakahrip. Digiki utepri. Ig nawe. Ig haritmin. Ig kiyapwiye Pol hiyapni henne, ig atere iwasapri. Ig piriyepekaw gidahan. Ig sarayh giwak ta gipitit. Ayge ig makniwepri.

⁹ Ayteke nikwe nerras kewgihriyenepwi timapni henne ku samah ig makniwepri, nerras ku pariye kakahrapye igkis danuh atere. Igkis hawwata makniwepka.

¹⁰ Ayteke nikwe igkis kakanhaw wothu kaayhsima. Igkis iki wothu madikte umawkanitnene adahan utepkemni amadgew nawiy.

Polkis Danuh Ta Apitit Roma

¹¹ Usuh mpiyase mpana kayg ayge. Ayteke usuh tipikwiye amadgew pahamku nawiy kewyo “Uwohkiga Abes”. No nawiy aytonti paytwempu Alexandriya. Eg ayipa wahá muwokwekri mpiya ayge apit ini kewgihri. Usuh katapte amadga eggu nawiy. Aydye usuh tarekwe.

¹² Usuh wewpi wewpi. Usuh danuh ta apitit paytwempu Sirakusa. Usuh msakwa ayge adahan mpana hawkri.

¹³ Ayteke usuh tipik akiw kawerihwa akiw. Usuh manuksewmin adahan usuh kamaxne mayg he usuh danuh ta apitit paytwempu Réjyu. Hewke mayg upupukeh tiwgiktak. Usuh hiyapni henne, usuh tarekwe. Usuh mpiyasa pina hawkri, usuh danuh ta apitit paytwempu Pozwoli. Ayge usuh msekwe ariw nawiy.

14 Ayteke usuh uté aynessa Jesus gihiyegapu aygnepwi. Igkisme awnase usuh adahan usuh msakwa gimunkis pahay paka. Usuh hiyapni henne, usuh msekwe ayge. Ayteke usuh tipikwiye apigku ahin ta apitit paytwempu Roma ku kiney kiyapwiye Sésar msakwa.

15 Jesus gihiyegapu ayhté Roma igkis timá waku ku usuh danuh atere. Ayteke nikwe igkis pes paytwemputak patiptakaw apigku ahin. Gaytakkis patiptakaw ayge paytwempu kewye “Ahewi Appiyu”. Gaytakkisme patiptakaw ayge amun pahá iwetrit kewye “Mpana Piyukket”. Ig kiyapwiye Pol hiyapni henne ku samah igkis wew piyawakad adahan igkis aytningi, ig kabayha Uhokri ig bateke ginaktin.

16 Metakwa usuh danuh atere Roma. Ig ner suwtat gikiparakis ig isiy kiyapwiye Pol msakwa gipineku. Henneme pahapwi suwtat msakwa gikak adahan gapuriwten.

Pol Kinetihwa Gitkis Hiyeg Judeyenepwi Ayge Roma

17 Ayteke ariwnteke ini mpana hawkri, ig kiyapwiye Pol awnase ta gipinwat madikte judeyenepwi giwewkistenkis ku pariye msekwenepwi ayge Roma. Igkis pahadgupu git, ig awna ta gitkis:

—Nukebyupwi, ayhté Jerusalém nah kamaxwika, nah ikepka ta giwakuikis hiyeg romayenepwi. Henneme nah ka taraksa gikakkis ukebyupwi judeyenepwi, iné nah kawmata taraksa amekenegben gihiyakemnikis.

18 Igkis romayenepwi igkis hikekun baki nah

kakehniyewatma. Pisenwa igkis awna: “Ig yuma mbaynama gikehni. Ka kis adahan wis umahkisri. Amawka wis isahkiswig.” ¹⁹ Igkis muwaka isahkisun henneme nerras uwewkisten ayge ka muwaka igkis isahkisun. Inneki keh nah ayá gitkis nerras romayenepwi adahan igkis awahkisun atan gimin kiyapwiye Sésar adahan igwa hiyapun baki nah wadityewatma. Nah ka aya kamiyenema ukebyupwiy judeyenepwi. ²⁰ Inneki keh nah awnase yit pahadguhwa nuthu adahan nah kinetihwa yikak. Madikte wixwiy hiyeg judeyenepwi wixwiy wahepnenekwa gidawnhan Uhokri gikanyan adahan ukumaduketniwiy. Nah kinetihwene gimin gitkis hiyeg. Apatra ini nah kamaxwika, nuwan wanakminepka akak inin xen ku apim inin.

²¹ Ikgisme kaytwa giwn:

—Nerras hiyeg ayhté Judeyamnaw igkis ka awahkis kagta uminhu adahan igkis akki wothu ku pariye pikehni. Nerras ku pariye danuh-penepwi atan igkis kawmata akki wothu arik-nawnama. Igkis ka mbayha piw. ²² Henneme usuh timé nak ku samah hiyeg muwwapu mbeyhene giwkis nerras ku pariye wewnenepwi gikak Kiyapwiye Jesus gihiyakemni. Inneki keh usuh timepkere piwn gidahankis.

²³ Nikwe igkis kaniy pahay hawkri adahan igkis timepnas kiyapwiye Pol giwn. Ayteke abet ini hawkri kaayhsima hiyeg danuh atere git. Igkis kabubuk ayge gipinwa. Igme kiyapwiye Pol kinetihwa ta gitkis gimin Uhokri gikumadukan. Ig akkamnihni gitkis mataytak. Ig ekkene gitkis

madikte ku pariye amekene Moís gikumadukan kinetihwa gidahan Uhokri gikanyan adahan ukumaduketniwi. Ig ekkene gitkis madikte ku pariye Uhokri gawnepepu pitatyepwi kinetihwa gidahan. Ig awna gitkis:

—Kiyapwiye Jesus ignewa Uhokri gikanyan adahan ukumaduketniwi.

²⁴ Igkis hiyeg timapni henne, gihiyakemnikis ibekhewbet. Gaytakkisme ihe giwn, gaytakkisme ka iha giwn.

²⁵ Ayteke igkis tipikwiyes gihiyakemnikis ka pakekwanama. Igme kiyapwiye Pol awna gitkis pahat yuwit akiw. Ig awna:

—Uhokri Gitip keh amekene Isaías awna inyerwa yuwit giminkis amekenegben. Giwn:

²⁶ “Ataknaba kinetihwa ta gitkis piyaki judeyenepwi. Awnanaba han: ‘Yis ataybiswa git Uhokri giwn kabayhtiwa henneme yis ka pukuhpín. Yis ikí yitew arimkanit giwn kabayhtiwa henneme ka paduk ta yitiwgikut.

²⁷ Hiyeg amadgayapu inin pet gihiyakemnikis. Pet gitaybikis. Manan giwtyakkis. Ayge nikwe igkis ka ik adahan giwtyakkis hiyap ku pariye hiyakemniki inyerwatnene, iné kawmata ik adahan gitaybikis timap ku pariye hiyakemniki inyerwatnene, iné kawmata ik adahan gihiyakemnikis pukuhpín. Ayge nikwe igkis ka wages gihiyakemnikis ta numkat adahan nah makniwgikis.’ ”

GINAPNAWA amekene Isaías. ²⁸ Nah ikene yinetni ku apim inin kahadbe yis hiyakni ku inakni inetit gidahan Uhokri gamnihra in kuwis awahkiska

giminkis hiyeg ku pariye kane judeyenepwima. Igekisme timapni. Igekis ihpin.

²⁹ Pisenwa inakni gawnhan nerras judeyenepwi pese. Igekis piledukewnes kihhawnete ayge.

Pol Msakwa Ayge Roma

³⁰ Igme kiyapwiye Pol msekwe ayge kamaxka gipineku ku pariye ig gisunpan adahan katiwnihka. Ig msakwa ayge adahan pikana kamukri. Amun ini ig amapa madikte hiyeg ku pariye danuhpene ta git.

³¹ Ig kinetihwene gitkis gimin Uhokri gikumadukan gimin Kiyapwiye Jesus Cristo. Ig kinetihwene gitkis hiyeg akak madikte gibowka. Yuma hiyeg mpitig ayge.

Uhokri Gannasan New Testament in Palikúr

copyright © 1982 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Palikúr

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1982, Livraria Cristã Unida. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Palikúr

© 1982, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
e4018e63-d5cc-57be-a787-43c649addd6b